

13406

ปกพิเศษ

เรื่อง

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด
Analysis of Cooperative activities of
Ban Khai Agricultural Cooperative Ltd.

โดย

นายสนอง เพ็ชรฉกรรจ์

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความร่วมมือกับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.พ.

๑๙๔๗

พ.ศ. ๒๕๓๐

T097882

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

97882

2530

วันเดือนปี.....

๑๙๔๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ 15

20

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด

Analysis of Cooperative activities of

Ban Khai Agricultural Cooperative Ltd.

ของ

นายสนอง เพ็ชรจกรรจ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ว.บ. / (บริหารธุรกิจเกษตร) 22

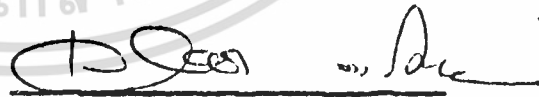
เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2530

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือทกาแญงน)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

หัวหน้าภาควิชา

(อาจารย์อำนวยการ แสงโนรี)

ศปท.
ค 1940
2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด
โดย : นายสนอง เพ็ชรฉกรรจ์
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
สาขาวิชาเอก : บริหารธุรกิจเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษ

(นางเสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ)

สหกรณ์การเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการช่วยเหลือเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ในท้องที่ที่สหกรณ์นั้น ๆ ตั้งอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเงินทุน การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิต การรวบรวมผลผลิตของสมาชิกมาจำหน่าย การจัดหาวัสดุมาจำหน่าย การให้การศึกษาอบรมในเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่กล่าวมาทั้งหมดถ้าสหกรณ์ดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพจะเกิดผลเสียหายต่อเกษตรกร ดังนั้น การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจึงเป็นเรื่องที่นำศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษา คือ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์โดยเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากรายงานกิจการงบดุลและงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ปี 2523 - 2529 ในรอบระยะเวลา 7 ปี จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ จำนวนทรัพย์สินของสหกรณ์มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่หนี้สินของสหกรณ์กับลดลงทุกปี ถ้าไรจากการดำเนินงานสหกรณ์สามารถทำกำไรได้เพิ่มขึ้นทุกปี หากคำนวณรายได้ สหกรณ์มีรายได้ที่สำคัญมาจากธุรกิจซื้อส่วนรายจ่ายที่สำคัญคือ ค่าจ้างและเงินเดือน ค่าเบี้ยเลี้ยงหาหมะ คอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้สหกรณ์ได้พยายามตัดบางส่วนที่ไม่จำเป็นเพื่อเป็นการลดภาระของสหกรณ์

สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกันแล้ว ผลออกมาอยู่ในเกณฑ์คือ อัตราส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี ดังเช่นอัตราส่วน

สภาพคล่อง สหกรณ์มีอัตราส่วนที่สูงกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากสหกรณ์มีอัตราทรัพย์สินหมุนเวียน ต่อหนี้สินหมุนเวียน สูงสุด 1.96 ต่อ 1 ทางด้านอัตราส่วนการเป็นหนี้ คือหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์ต่ำสุด 1 ต่อ 1 ซึ่งจากอัตราส่วนนี้เจ้าหนี้ หรือผู้ให้สินเชื่อ จะมีความปลอดภัยในการให้กู้เงิน ส่วนทางด้านอัตราส่วนการหมุนของอัตราส่วนการหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น สูงสุด 0.10 รอบ นับว่ายังต่ำมาก ซึ่งแสดงถึงปริมาณธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กันผิดปกติ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สูงสุด 7.18 เปอร์เซ็นต์ อัตรากำไรสุทธิสูงสุด 76.81 เปอร์เซ็นต์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงสุด 24.45 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ในกลุ่มเดียวกัน

จากการศึกษาเรื่องนี้ มีข้อเสนอแนะการดำเนินงานของสหกรณ์ดังนี้ ธุรกิจการซื้อ ควรเพิ่มปริมาณของธุรกิจใหม่มากขึ้น เพื่อผลประโยชน์จะตกแก่สหกรณ์ธุรกิจขาย ควรรวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อป้องกันการค้าราคาของพ่อค้าคนกลางและมีกำลังต่อรองกับพ่อค้า ตลอดจนการศึกษาและอบรมสมาชิกสหกรณ์ใหม่ให้ความรู้หลาย ๆ ด้าน เช่น การให้ข่าวสารการตลาด การศึกษาอบรมเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ รวมทั้งจัดบริการด้านความสะดวกอื่น ๆ แก่สมาชิกด้วย

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความรู้ในการให้คำแนะนำพร้อมด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกกาญจนะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษและอาจารย์เสาวรีย์ ตะโพนทอง กรรมการปัญหาพิเศษเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังได้รับความช่วยเหลือทางค้ำช้อมูลเป็นอย่างดีจากฝ่ายวิชาการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานฝ่ายปกครอง อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง และที่สำคัญก็คือได้รับความช่วยเหลือจากผู้จัดการรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่ได้ช่วยเหลือมาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุก ๆ ท่านไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	4
ปัญหาของการศึกษา	5
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามศัพท์	7
การเก็บรวบรวมข้อมูล	7
วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของอำเภอบ้านคา	13
ประวัติความเป็นมาของอำเภอบ้านคา	13
สภาพทั่วไป	13
สภาพทางภูมิศาสตร์	13
การคมนาคม	15
การปกครอง	15
จำนวนประชากร	16
สภาพทางเศรษฐกิจ	16
สภาพทางสังคม	18
ฐานะการคลัง	19
สถาบันหรือองค์การของเอกชน	19
บทที่ 4 ประวัติการเกณฑ์การเกณฑ์บ้านคา	21
สาเหตุภาพ	21
เหตุเรื้อรัง	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินรับฝาก	22
การให้เงินกู้แก่สมาชิก	23
การชำระเงินกู้แก่สมาชิก	24
การลดเวลา	25
การค้ำเงินธุรกิจ	25
รายได้และค่าใช้จ่าย	25
การชำระเงินงาทั่วไป	26

บทที่ 5	วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านเขาค้อ จำกัด ปี 2523 - 2529	32
	ผลการดำเนินงานในรอบ 7 ปี	32
	สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก	36
	ทุนดำเนินงานของสหกรณ์	36
	แหล่งเงินกู้ของสหกรณ์	41
	การให้เงินกู้แก่สมาชิก	41
	ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์	50
	ทรัพย์สิน หนี้สินและทุน	58
	อัตราส่วนการเงิน	63
	วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง	64
	อัตราหมุนเวียนเงินทุน	65
	วิเคราะห์อัตราส่วนการเก็บภาษี	68
	อัตราส่วนที่สินทรัพย์ต่อทุน	68
	วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ	72
	อัตราการผลิตของทรัพย์สินหนึ่งปี	72
	อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุน	75
	วิเคราะห์อัตราส่วนผลกำไร	78
	อัตรากำไรสุทธิ	78
	อัตราผลตอบแทนต่อหน่วยของทุน	81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5	สรุปและข้อเสียดแนะ	84
	สรุป	84
	ข้อเสียดแนะ	85
เอกสารอ้างอิง		87
ภาคผนวก		88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทำเนียบห้องที่คำเภอบ้านค้า จังหวัดระยอง	20
2	แสดงราคาโต๊ะ ราคาเก้าอี้ ภาวไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523-2529	34
3	เปรียบเทียบความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	37
4	แสดงการรับฝากเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	38
5	แสดงแหล่งเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	40
6	แสดงปริมาณเงินในสหกรณ์ระหว่างปีแยกตามประเภทเงินกู้ ปี 2523 - 2529	42
7	แสดงปริมาณเงินที่ในสหกรณ์รวมแต่แรก ปี 2523 - 2529	43
8	แสดงปริมาณการชำระคืนเงินกู้ระหว่างปีแยกตามประเภทเงินกู้ ปี 2523 - 2529	44
9	แสดงปริมาณการชำระคืนเงินกู้ของสหกรณ์รวมแต่แรกปี 2523 - 2529	45
10	แสดงปริมาณเงินกู้คงเหลือของสหกรณ์เมื่อสิ้นปีใน ปี 2523 - 2529	47
11	แสดงจุดมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น (ไม่เกิน 12 เดือน) ปี 2528 - 2529	48
12	แสดงจุดมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะปานกลาง (3 - 5 ปี) ปี 2528 - 2529	49
13	แสดงรายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	50
14	แสดงธุรกิจอื่นของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	51
15	แสดงธุรกิจขายของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	52
16	แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	54
17	แสดงทรัพย์สินของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	57
18	แสดงหนี้สินและทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	59
19	แสดงทรัพย์สินที่สินและทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	61
20	อัตราส่วนทางการเงินมาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	64
21	อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้า จำกัด ปี 2523 - 2529	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

22	กัฏฐาส่วนที่สี่ถึงสิ้นคตฺตุนของปีพระรัตนตรัย เกษตรบ้านค่าย จำกัฏฐ ปี 2523 - 2529	70
23	กัฏฐาการหมอบของทรัพย์สินทั้งสิ้นของพระรัตนตรัย เกษตรบ้านค่าย จำกัฏฐ ปี 2523 - 2529	71
24	กัฏฐาการเทศน์แบบต๋อสินทรัพย์ของพระรัตนตรัย เกษตรบ้านค่าย จำกัฏฐ ปี 2523 - 2529	78
25	กัฏฐากำไรสุภกิจของพระรัตนตรัย เกษตรบ้านค่าย จำกัฏฐ ปี 2523 - 2529	79
26	กัฏฐาการเทศน์แบบต๋อส่วนคตฺตุนของพระรัตนตรัย เกษตรบ้านค่าย จำกัฏฐ ปี 2523 - 2529	82

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภาพแสดงอาณาเขตอำเภอบ้านคา จังหวัดระยอง	12
2	แสดงรากไม้ รากจาย ก่าโรสุทธิ ระหว่างปี 2523 - 2529	35
3	แสดงทรัพย์สิน หนี้สิน ทุน ระหว่างปี 2523 - 2529	62
4	แสดงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมาตรฐานและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ ปี 2523 - 2529	67
5	แสดงอัตราส่วนที่ถึงขั้นต่อทุนมาตรฐานและอัตราส่วนหนี้สินถึงขั้นต่อทุนของสหกรณ์ ปี 2523 - 2529	71
6	แสดงอัตรากำไรสุทธิของทรัพย์สินถึงขั้นมาตรฐานและอัตรากำไรสุทธิของทรัพย์สินของ สหกรณ์ปี 2523 - 2529	74
7	แสดงอัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์มาตรฐานและอัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์ ปี 2523 - 2529	77
8	แสดงอัตรากำไรสุทธิมาตรฐานและอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ปี 2523 - 2529	80
9	แสดงอัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของทุนมาตรฐานและอัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของทุนของ สหกรณ์ปี 2523 - 2529	83

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีผลผลิตทางการเกษตรพอเลี้ยงประชากรภายในประเทศ ส่วนที่เหลือจึงต้องส่งออกไปขายต่างประเทศรายได้จากการเกษตรเป็นรายได้หลักของประเทศ และมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของชาติเป็นอย่างยิ่ง ถ้าจะกล่าวถึงในรูปของปริมาณผลผลิตรวมของชาติแล้วตัวเลขจะแสดงค่าสูงชันทุกปีส่วนใหญ่จะเป็นผลทางการขยายพื้นที่เพาะปลูก มิได้มีผลโดยตรงจากการเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่แต่อย่างใด นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศยังคงทำการเกษตรแบบเรียนรู้จากบรรพบุรุษอยู่ ซึ่งในสภาพปัจจุบันการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยจะมีผลในการเพิ่มผลผลิตและในขณะที่เดียวกันก็สามารถลดต้นทุนได้ด้วยหากมีการจัดการที่ดี การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ นับเป็นสิ่งจำเป็น แต่การเทคโนโลยีเหล่านี้ต้องมีการฝึกฝน เรียนรู้ และต้องลงทุน ซึ่งในสภาพปัจจุบันเกษตรกรไม่สามารถจะนำสิ่งเหล่านี้เข้าไปใช้ในการทำเกษตรได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ก. พื้นฐานความรู้ความสามารถ การนำเทคโนโลยี และระบบการจัดการใหม่มาใช้กับการเกษตรจะต้องใช้เวลา และความพยายามพอสมควร พื้นฐานความรู้ของเกษตรกรย่อมเป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดวิชาการแผนใหม่ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอที่จะสามารถเรียนรู้ และทำความเข้าใจกับวิชาการใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเสียก่อน

ข. เงินทุนหมุนเวียนในการเพิ่มผลผลิตนั้นจำเป็นต้องอาศัยพันธบัตรที่ดี และต้องมีการดูแลรักษาให้ดีขึ้น จึงจะได้ผลผลิตคุ้มค่า ซึ่งทั้งพันธบัตรและการดูแลรักษาในรูปของปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืชนั้นหมายถึงเกษตรกรส่วนใหญ่ จะประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในท้องถิ่นและการเพาะปลูกเมื่อเงินทุนไม่พอการนำการเกษตรก็ทำไม่ได้เต็มที่เท่าที่ควร

ค. ที่ดินทำการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีเนื้อที่อยู่ในระดับพอเลี้ยงครอบครัวเท่านั้น การแก้ปัญหาสำหรับเกษตรกร ซึ่งจะมีความหมายในรูปแบบใหม่ คือ เป็นผู้ผลิตและผู้รับการฝึกฝนให้เกิดความสามารในการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ และระบบการจัดการ ซึ่งในที่นี้เกษตรกรจะต้องรับผิดชอบต่อการบริหารงานเอง นอกจากนั้นเกษตรกรจะต้องมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อประโยชน์ในการกู้ยืมเงิน เชื้อมาลงทุนในการพัฒนาการเกษตร ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นที่มาของการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรนั่นเอง สหกรณ์การเกษตรในปัจจุบัน ดำเนินธุรกิจเพื่อแก้ความเดือดร้อนของสมาชิกสหกรณ์ และยกฐานะของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกดังนี้

1. ธุรกิจการธนาคารหรือธุรกิจเกี่ยวกับการเงิน

1.1 การให้เงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์การเกษตรใช้หลักการให้เงินกู้แก่สมาชิกโดยมีการ
แนะนำและมีการควบคุมการให้เงินกู้ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการเกษตรธุรกิจการขายและธุรกิจการซื้อ
สหกรณ์จะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกเป็นเงินสด หรือจ่ายสิ่งของที่จำเป็นแก่สมาชิกแทนตัวเงิน หรือจ่ายทั้งเงินและ
สิ่งของทั้งนี้สุดแต่ความจำเป็น และความตกลงการของสมาชิกแต่ละคน เงินกู้ของสหกรณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- เงินกู้ระยะเวลานสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายค่าดำเนินงานในการเกษตร สำหรับธุ
การผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าพันธุ์พืช ค่าจ้างทำนา ค่าจ้างทำไร่สับปะรด ค่าจ้างทำไร่ถั่ว สวนผลไม้ ค่าจ้าง
ทำไร่กับสวนประหลาด และชำระค่าทุน เป็นต้น

- เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่เงินกู้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร ซึ่ง
โดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น บุกเบิกปรับปรุงที่ดิน ที่ดินเพื่อการทำเกษตร จัด
รถไถนา ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

1.2 การรับเงินฝากจากสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์สหกรณ์จะ
รับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภท ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ

2. ธุรกิจการพาหนะ หรือการรวบรวมผลิตผลของสมาชิกจัดการขาย

โค่นการพาหนะผลิตผลการเกษตรของสมาชิก รวมทั้งปิดตลาดสำหรับผลิตผลการเกษตร
แต่ละชนิดเป็นโค่นการค้าสำคัญของสหกรณ์การเกษตร เพราะเงินที่สมาชิกจะใช้หนี้สหกรณ์รวมทั้งเงินที่สมาชิกจะ
ใช้จ่ายในครอบครัวจะได้จากการพาหนะผลิตผลการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นสหกรณ์จะต้องแสวงหาตลาดและ
พยายามพาหนะผลิตผลการเกษตรของสมาชิกให้ได้ราคาที่เป็นธรรม สหกรณ์จะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกันไป
ทั้งในการวางแผนการเพาะปลูก และการขาย สำหรับการจัดการสหกรณ์จะดำเนินการตั้งแต่การรวบรวม เช่น
ซื้อพาหนะ ฝากขาย การรวมกันพาหนะหรือกองสี นอกจากนี้ยังรวมถึงการเก็บรักษา การตัดคุณภาพ การแปรรูป
และการตลาด

3. ธุรกิจการซื้อ หรือการจัดการสิ่งของที่จำเป็นมาขายแก่สมาชิก

สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่จัดหาเครื่องมืดยานพาหนะที่ใช้ในการเพาะปลูก เช่น เครื่องยนต์สูบ
น้ำ รถไถขนาดเล็ก ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก ถั่วสาร ถังถักถยา ภาชนะบรรจุพืช ภาชนะบรรจุสัตว์ ภาชนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก่สมาชิกโดยวิธีต่อไปนี้

3.1 การจัดหา สหกรณ์จะสอบถามความต้องการสิ่งของถึงค่าจากสมาชิกเป็นตรา ๆ แล้วจัดหามาขาย เฉพาะสิ่งของและจำนวนตามที่ขึ้นชื่อร่วมกับของสมาชิกเท่านั้น

3.2 การขาย ผลิตภัณฑ์จะขายจากเงินสด ซึ่งสมาชิกจะถือได้ในราคาถูกกว่าการถือด้วยเงินเฟื่อนอกจากนี้ เพื่อสะดวกแก่สมาชิกมาชำระค่าสิ่งของหรือใช้เงินฝากของสมาชิกชำระค่าสิ่งของหรือหักเงินค่าผลิตภัณฑ์เกษตรของสมาชิกที่สหกรณ์ซื้อมาชำระค่าสิ่งของนั้น

4. ธุรกิจบริการและบำรุงที่ดิน

เพื่อประโยชน์แก่บรรดาสมาชิกสหกรณ์ตั้งเครื่องขนานสูบน้ำ หรือสร้างท่อนบเหมืองฝาย ตลอดจนจัดระบบการส่งน้ำ และการระบายน้ำ เพื่อให้การไถพรวนเกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกอย่างทั่วถึง และได้ผลดีโคกสหกรณ์จะเรียกเก็บเงินค่าบริการจากสมาชิกตามสมควร

5. การส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตร เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร เพราะจะช่วยให้การเพาะปลูกของสมาชิกได้ผลดีขึ้น และสามารถเพิ่มผลผลิตการเกษตรแก่สมาชิกด้วย การที่ให้การส่งเสริมการเกษตรเป็นธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์การเกษตร ก็เพราะว่าหากสหกรณ์ประกอบธุรกิจได้ผลจริงจึงสมควรจะเป็นที่จ้างนักเกษตรของสหกรณ์เองแล้ว เรียกเก็บค่าบริการเกี่ยวกับงานนี้จากสมาชิกเท่าที่จำเป็น

6. การให้การศึกษารวม

การให้การศึกษารวมไม่ได้เป็นธุรกิจของสหกรณ์แต่เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด เพราะการให้การศึกษารวมแก่สมาชิกตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของสหกรณ์ จะทำให้ทราบถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนตามหลัก และวิธีของสหกรณ์ จะช่วยให้การประกอบธุรกิจของสหกรณ์เป็นไปควผลิและถูกต้อง

๑ ความสำคัญของการศึกษา ๑๑๐๐๒/๕๖

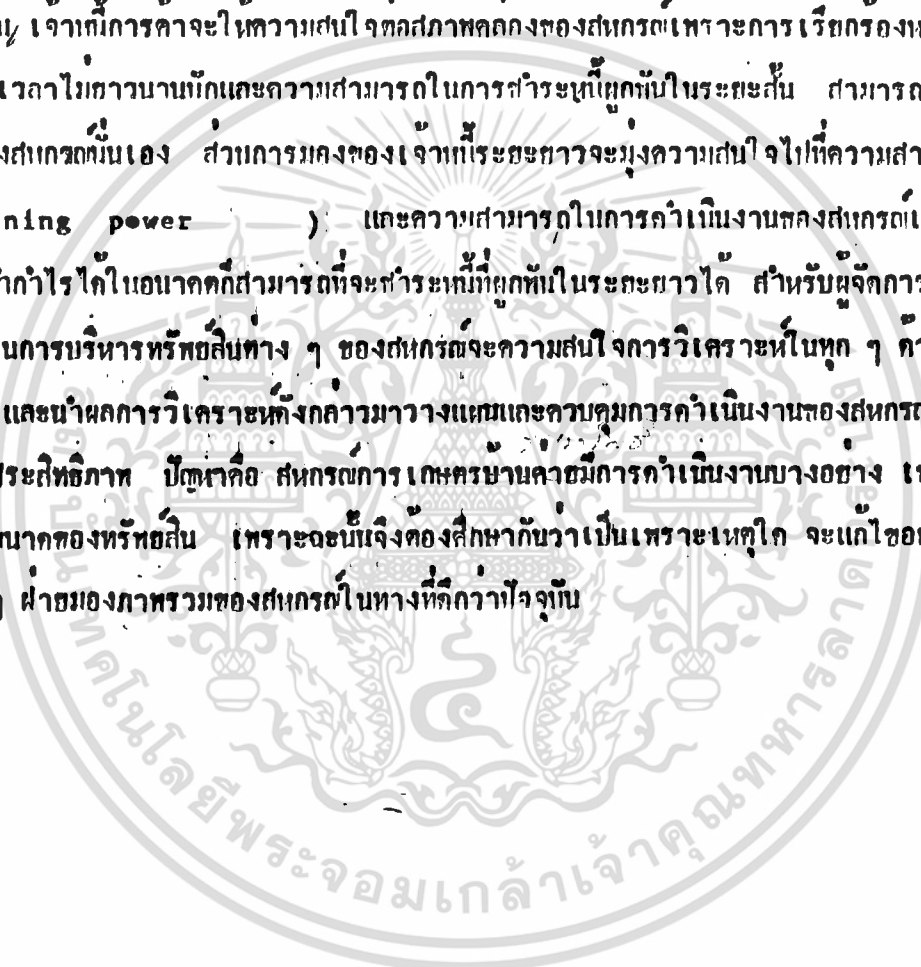
สหกรณ์การเกษตร เป็นองค์การที่เกษตรกรร่วมกันจัดตั้งขึ้นมาโดยมีหลักการและวัตถุประสงค์
 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรด้วยกันทั้งในด้านการจัดหาและอำนวยความสะดวกในเรื่องปัจจัยการผลิต เช่น จัดหา
 เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอกสัตว์ ยาปราบวัชพืช ยาฆ่าแมลงและวัสดุอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเครื่องอุปโภคบริโภค
 มาจำหน่ายแก่สมาชิกและนอกจากนี้ยังหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อทำการผลิต รวมทั้งรับเงินฝากจากสมาชิก
 ช่วยเหลือแนะนำเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ ให้แก่สมาชิก ตลอดจนช่วยเหลือสมาชิกในเรื่องของการจำหน่าย
 ผลผลิต หรือรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกมาทำการแปรรูปเพื่อจัดจำหน่ายในโอกาสที่เหมาะสม จากประโยชน์
 ต่าง ๆ ดังกล่าวของสหกรณ์ทำให้เกษตรกรหันมาสนใจมากขึ้นประกอบกับรัฐบาลแห่งชาติในฐานะความเป็นอยู่
 ของเกษตรกรจึงเป็ปกส่วนหนึ่งในทุกองประเทศ ทางการเห็นความสำคัญอันใหญ่ของเกษตรกรโดยพยายามผลักดัน
 ผ่านสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีระเบียบกฎเกณฑ์การปฏิบัติและวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขซึ่งเกษตรกรสามารถ
 ปฏิบัติตามได้โดยง่าย แต่ว่าการที่จะทำให้อุทิศให้จัดตั้งขึ้นมาเป็นค่าเงินงานให้โดยผลผลิตจึงเจตนาของ
 สมาชิกผู้ร่วมจัดตั้งเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายด้วยความตั้งใจจริงและเสียสละ ฉะนั้นความ
 สามารถในการดำเนินงาน การวางแผนและการประสานงานระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์และคณะกรรมการ
 ค่าเงินงานจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด
 จริงอยู่ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะเป็นการประกอบการทางเศรษฐกิจที่ไม่มีวัตถุประสงค์หลักในการแสวงหากำไรก็ตาม
 แต่สหกรณ์จำเป็นต้องมีรายได้เพื่อการดำรงอยู่ และขยายงานเพื่อสามารถจัดบริการให้แก่สมาชิกได้อย่าง
 กว้างขวางและเพียงพอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีค่าเงินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจำนวนประโยชน์แก่สมาชิก
 และประกอบการพิจารณาวางแผนค่าเงินงานของสหกรณ์ให้ดำรงอยู่ได้ในอนาคต

สหกรณ์การเกษตรบ้านคาช จ. ำกัฒ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗ มี
 วัตถุประสงค์เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของสมาชิกและสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในการที่จะ
 ค่าเงินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและมีความคล่องตัวในการบริหาร ในขั้นที่จะก่อประโยชน์ต่อ
 สมาชิกเกษตรกรได้มากที่สุด ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสหกรณ์การเกษตรแห่งนี้เนื่องจาก
 ถึงไม่มีบุคคลใดเคยศึกษามาก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีการแข่งขันกันสูงมาก มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่นที่อำเภอบ้านค่าย
 กับตั้งแต่วันจัดตั้งสหกรณ์เป็นต้นมา โดยส่วนรวมแล้วเศรษฐกิจของท้องถิ่นบ้านค่ายจะดีเพียงใดสหกรณ์แห่งนี้
 นับว่ามีบทบาทที่สำคัญซึ่งจากความสำคัญดังกล่าว เรามาศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์ว่ามีประสิทธิภาพ
 เพียงใดโดยศึกษาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งการ
 วิเคราะห์ทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด จะออกมาในลักษณะใดก็จะมีบุคคลนำไปใช้
 แตกต่างกันไป เช่น เจ้าที่การค้าจะให้ความสนใจต่อสภาพคล่องของสหกรณ์เพราะการเรียกร้องหนี้สินของเจ้าที่
 การค้ามีระยะเวลาไม่ยาวนานนักและความสามารถในการชำระหนี้ผูกพันในระยะสั้น สามารถพิจารณาได้จาก
 สภาพคล่องของสหกรณ์นั้นเอง ส่วนการมองของเจ้าที่ระยะยาวจะมุ่งความสนใจไปที่ความสามารถที่จะทำ
 กำไร (Earning power) และความสามารถในการดำเนินงานของสหกรณ์เพราะถ้าสหกรณ์
 สามารถที่จะทำกำไรได้ในอนาคตก็มีความสามารถที่จะชำระหนี้ผูกพันในระยะยาวได้ สำหรับผู้จัดการสหกรณ์ ซึ่ง
 ต้องตัดสินใจในการบริหารหรือตัดสินใจต่าง ๆ ของสหกรณ์จะความสนใจการวิเคราะห์ในทุก ๆ ด้าน เนื่องจาก
 ต้องตัดสินใจ และนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่าง
 รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ปัญหาคือ สหกรณ์การเกษตรบ้านค่ายมีการดำเนินงานบางอย่าง เช่น ปริมาณธุรกิจ
 ไม่มากพอถึงขนาดของสหกรณ์ เพราะฉะนั้นจึงต้องศึกษาว่าเป็นเพราะเหตุใด จะแก้ไขอย่างไร เพื่อให้
 บุคคลนอกต่าง ๆ ฝ่ายมองภาพรวมของสหกรณ์ในทางที่ดีกว่าปัจจุบัน

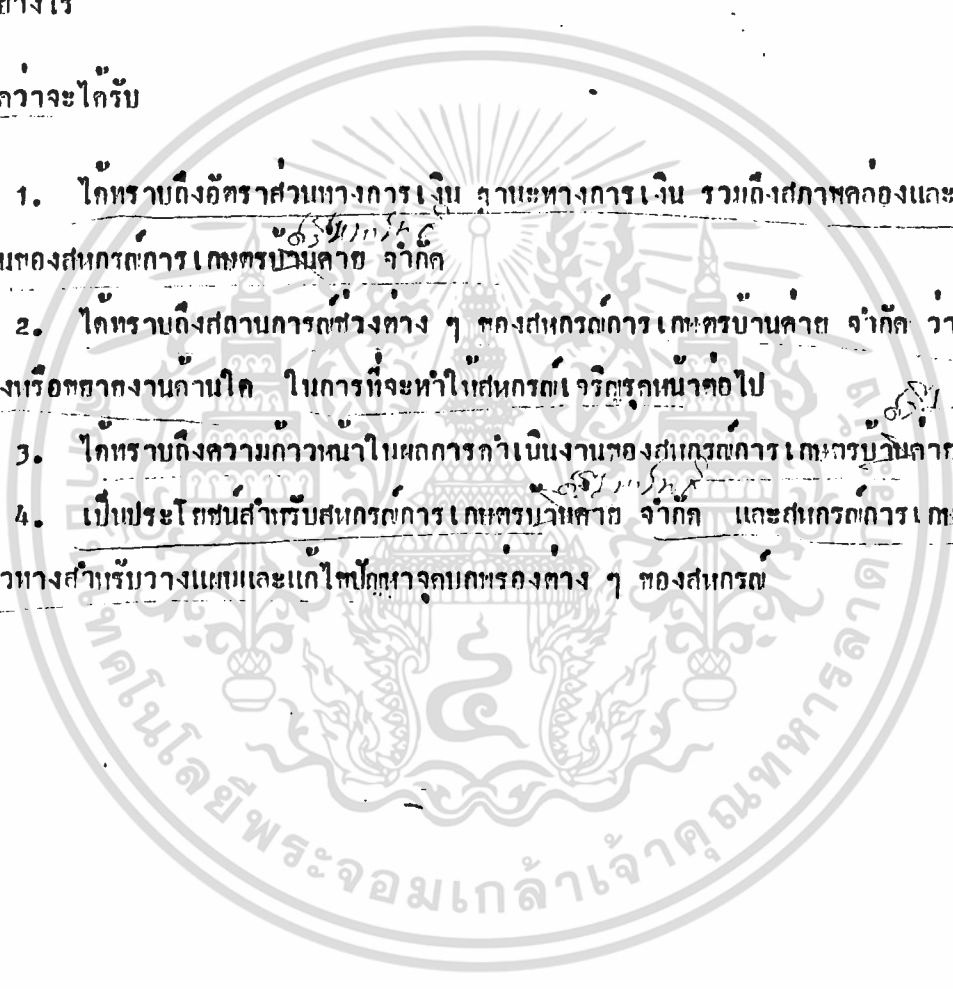
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาดัชนีชี้วัดส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด เมื่อเทียบกับดัชนีส่วนเบรคฐานที่อยู่ภาคในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารงาน ผลการดำเนินงานและสถานการณ์ต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด เช่น ราคาได้ ราคาจ่าย กำไร ทรัพย์สิน หนี้สิน และทุน เป็นต้น
3. เพื่อศึกษาถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงอัตราส่วนทางการเงิน สถานะทางการเงิน รวมถึงสภาพคล่องและประสิทธิภาพการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด
2. ได้ทราบถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด ว่าเป็นอย่างใดสมควรปรับปรุงหรือขยายงานด้านใด ในการที่จะทำให้สหกรณ์เจริญรุดหน้าต่อไป
3. ได้ทราบถึงความก้าวหน้าในผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด
4. เป็นประโยชน์สำหรับสหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด และสหกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์

<u>สมุทร</u>	หมายถึง	สมุทรการค้า ^{สมุทรการค้า} จำกัด
<u>วิเคราะห์</u>	หมายถึง	การศึกษาถึงผลการดำเนินงานของสมุทรการค้า จำกัด โดยที่ร้อยละและอัตราส่วนทางการเงิน ^{วิเคราะห์}
<u>วิเคราะห์อัตราส่วน</u>	หมายถึง	การนำเอารายการต่าง ๆ ทางการเงินตั้งแต่ 2 รายการขึ้นไปมาเปรียบเทียบกัน
<u>ปี</u>	หมายถึง	ปีการเงิน เริ่มตั้งแต่ 1 กรกฎาคม สิ้นสุด 30 มิถุนายน ของทุกปี

๔) กรมตรวจการบัญชี วิจัย

^{วิเคราะห์} วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสมุทรการค้า จำกัด อำเภอน่าน จังหวัด ^{วิเคราะห์} ระยอง ที่จะทำการศึกษาถึงผลการดำเนินงานโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินและเปรียบเทียบเป็นตาราง และร้อยละจากรายงานกิจการประจำปีของสมุทรการค้า จำกัด ตั้งแต่ปี 2523 - 2529 รวม ^{วิเคราะห์} ระยะเวลา ๗ ปี 2526 - 2530

๕) การเก็บรวบรวมข้อมูล วิจัย

ในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสมุทรการค้า จำกัด ให้ข้อมูลสถิติ ^{วิเคราะห์}
(Secondary data) ได้แก่

1. รายงานกิจการประจำปีของสมุทรการค้า จำกัด ตั้งแต่การเงิน 2523 - 2529 ^{วิเคราะห์}
2. อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสมุทรจากกรมตรวจบัญชีสมุทร
3. บรรณาสารสรุปผลการของอำเภอน่าน จังหวัดระยอง ปี 2520 - ^{วิเคราะห์}
4. รวบรวมเคล็ดลับจากตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โดยใช้แบบพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน ฐานะต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น ทรัพย์สิน หนี้สิน รายได้ รายจ่าย กำไรสุทธิ - โดยนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเป็นตารางพร้อมทั้งเปรียบเทียบเป็นร้อยละเพื่อสะดวกในการอธิบาย โดยเริ่มตั้งแต่ปีการเงิน 2523 - 2529

2. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยจะใช้เปรียบเทียบกับกลุ่มสหกรณ์ขนาดเดียวกันซึ่งถือว่าเป็นอัตราส่วนมาตรฐานของเขตเศรษฐกิจการเกษตร เขต 2 เราสามารถแบ่งอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ออกได้ 4 ประเภท

2.1 วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ 1}$$

2.2 วิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Debts Ratio)

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน (Total debts to net worth Ratio)

$$= \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ต่อ 1}$$

2.3 วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency Ratio)

อัตรากារหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (Total Assets Turnover)

$$= \frac{\text{ยอดรวมรายได้ทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \text{รอบ}$$

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Total Assets)

$$= \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \%$$

2.4 วิเคราะห์อัตราส่วนผลกำไร (Profitability Ratio)

อัตรากำไรสุทธิ (Profit margin on sales) $\frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \quad \%$

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on net worth)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \%$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจเอกสาร

4

กองวิชาการและแผนงาน เรื่องรายงานสถิติการเงินของสหกรณ์บริการ : ศึกษาเฉพาะ
สหกรณ์บริการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ปี 2528 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กล่าววา

การบริหารงานทั่วไป

1. สหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ ค่าเงินธุรกิจไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับมี
เพียง 6 สหกรณ์ จาก 27 สหกรณ์ ที่ไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งมีหลากหลายเหตุ
เช่น ไม่ดำเนินธุรกิจเลข หรือ สหกรณ์ไม่ปรับปรุงการบริหารให้ดีกว่าเดิม หรือถูกดกคดถนในอนุภาคประ-
กอบการหาไม่ เป็นต้น

2. สหกรณ์ที่ดำเนินงานมีผลขาดทุนเป็นจำนวนมากมีสาเหตุมาจากมีรายได้อุรกิจหลักต่ำ แต่มี
ต้นทุนและค่าใช้จ่ายจากดำเนินงานสูงหรือขาดค่าเงินธุรกิจหลัก แต่มีค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

การดำเนินงานและฐานะการเงิน

1. การดำเนินธุรกิจ สหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 25 สหกรณ์
เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนแล้วปรากฏว่าขาดทุนสุทธิประจำปี เช่น เกิดจากปีก่อน จำนวน 3 สหกรณ์ ขาดทุน
สุทธิในปีนี้เทียบกับปีก่อนมีกำไรสุทธิมีจำนวน 7 สหกรณ์ ซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้ว คาดว่าในปีต่อไป
จะประสบผลขาดทุนสุทธิเช่นเดียวกับปีปัจจุบันอีก สหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิประจำปีเทียบกับปีก่อนมีการขาดทุนสุทธิ มี
จำนวน 5 สหกรณ์ ซึ่งก็ยังไม่สามารถชดเชยกับการขาดทุนสุทธิปีก่อนได้ ส่วนสหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิในปี
ปัจจุบัน เช่น เกิดจากปีก่อนได้ ส่วนสหกรณ์ที่มีกำไรสุทธิในปีปัจจุบันเช่นเดียวกับปีก่อนอีก 10 สหกรณ์ นั้นส่วน
ใหญ่แล้วจะมีกำไรสุทธิลดลง ถ้ามีปรับปรุงการบริหารงานโดยหาแนวทางเพิ่มรายได้ และลดค่าใช้จ่าย
ต่าง ๆ แล้วต่อไปอาจจะประสบผลขาดทุนได้

2. สภาพทางการเงิน ในปีนี้สหกรณ์มีผลต่อแทนสินทรัพย์สูงกว่าปีก่อนเพราะปีก่อนเกิดการ
ขาดทุนสุทธิประจำปี แต่อย่างไรก็ตามก็ยังไม่สามารถชำระหนี้สินที่มีอยู่กว่านี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้ม
ค่า ส่วนผลต่อแทนเงินทุนนี้สูงกว่าปีก่อน เช่น เกิดจากเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่น ๆ ทั่วไปแล้วตั้งอยู่
ในเกณฑ์ต่ำ

ด้านความสามารถในการชำระหนี้ ถึงแม้ความสามารถในการชำระหนี้ทุกเวทีจะลดลง แต่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนความสามารถในการชำระหนี้หนึ่งสี่เดือน จึงทำให้มีหนี้ค้างเหลือน้อยลง

๙ บุณยเทิม ศิริวิฑฒนประเสริฐ เรื่องการวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ พ.ศ. 2524 อาจารย์ประจำโครงการธุรกิจการเกษตร พบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏในกรณีตัวอย่างก่อนเป็นที่ยอมรับได้ว่าสหกรณ์การเกษตรสันกำแพง จำกัด ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการควมสนพระคหาวุฒยขนาดเล็กเข้าด้วยกัน สามารถดำเนินงานได้จนประสบความสำเร็จ ด้วยความร่วมมือทั้งจากเกษตรกรผู้เป็นสมาชิก ประธานกรรมการ ผู้จัดการ ตลอดจนพนักงาน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ได้เสียสละค่าเงินงาน ภายใต้ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันโดยอาศัยความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง สมาชิกมีความจงรักภักดี ที่จะทำธุรกิจกับสหกรณ์จึงทำให้สหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น สามารถเลี้ยงตัวเองได้ และมีเงินทุนมากพอที่จะจัดสร้างอาคาร สำนักงานถาวรสิ่งเป็นที่พักแ่แทนของสหกรณ์การเกษตร

ประสิทธิ์ วัฒนินา เรื่องการวิเคราะห์ธุรกิจสหกรณ์และการวางแผน : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด พ.ศ. 2517 ผู้อำนวยการสหนิเวศสหกรณ์แห่งประเทศไทย พบว่า สหกรณ์การเกษตรเมืองระยองจำกัด ดำเนินการถูกต้องมาตั้งแต่เริ่มแรกนับตั้งแต่ การพิจารณาสถานที่จัดตั้ง กวาศให้เกิดเนื้อที่ตามความเหมาะสม และการชวตเหนือจวจึงจิงจจากวิฑฒนค้วต จึงทำให้สหกรณ์การเกษตรแห่งนี้ไม่มีปัญหายุ่งยาก และค่าเงินงานได้ทยอยมาตลอด จนเห็นได้จากกำไรสุทธิค่าวมของสหกรณ์แห่งนี้ ได้เพิ่มขึ้น ถึง 14 เท่า ในช่วงเวลา 10 ปี ระหว่างปี 2506 และปี 2516 เงินสำรองเพิ่มขึ้น 50 เท่า และกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น 22 เท่า ในช่วงเวลาเดียวกัน จึงนับได้ว่าค่าเงินงานได้ผลดียิ่ง ซึ่งถ้าจะขยายและปรับปรุงกิจการต่าง ๆ เพื่อให้สหกรณ์เจริญเติบโต และเข้มแข็งยิ่งขึ้น คือ

1. พยายามส่งเสริมการฝากเงินของสมาชิกทั้งประเภทประจำและประเภทออมทรัพย์ให้มากขึ้น เพื่อให้สหกรณ์จะได้มีเงินทุนของตัวเอง โดยการให้ดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ หรือวิสิจก็ตวามที่จะจูงใจให้สมาชิกฝากเงินมากยิ่งขึ้น
2. จัดจ้างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์เอง และควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ในระดับปรีคฑวค้วต แต่ค่าใช้จ่ายจะสูงแต่ผลตอบแทนก็คุ้ม
3. สหกรณ์ควรทำการแปรรูปเป็นจำกัด ซึ่งสมาชิกปลูกมากอดจหน้ก่าย โดยขอความร่วมมือจากภาครัฐบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ควรมีการวางแผนค่าเงินงานและกำหนดการเกษตรอย่างจริงจัง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ย อภิสาทิ เกษปรีธา เรื่องการศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ศรีประจันต์ จำกัด ถ้าเกษตรศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีคณาธิการบริหารวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กล่าวว่

1. กำนสมาชิก สหกรณ์ของพยายามสื่อความหมายต่าง ๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ให้สมาชิก เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานของสหกรณ์ใหม่ ไม่ให้เข้ามาเป็นสมาชิกเพราะต้องการกู้เงินเพียงอย่างเดียว

2. กำนสหกรณ์ สหกรณ์ควรจะกำหนดแผนดำเนินงานในระยะยาวเอาไว้เพื่อที่จะได้ดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างต่อเนื่อง และควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ใหม่อีกขึ้น

3. กำนธุรกิจ

- ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์ควรจะแนะนำให้สมาชิกถือสินค้าที่ทางสหกรณ์มาจำหน่าย เมื่อสหกรณ์ได้รับกำไร สมาชิกจะได้รับเงินในผลกำไรนั้น

- ธุรกิจการขาย สหกรณ์ควรจัดหามาตราการในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกให้รัดกุม เพื่อกำหนดการกำหนดราคาของพ่อค้าคนกลาง รวมทั้งการกำหนดจำนวนของผลผลิตและประเมินผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับไว้ให้พร้อมกัน เพื่อสะดวกในการที่จะนำผลผลิตสู่ตลาด

- ธุรกิจเครดิต สหกรณ์แหล่งเงินกู้ยืม คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพียงแห่งเดียวที่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก สหกรณ์ควรจัดหาแหล่งเงินกู้ใหม่มากกว่านี้ โดยการแนะนำให้สมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์ใหม่อีกขึ้น

#

แผนที่ผังเมือง
อำเภอวังน้อย จังหวัดอุทัยธานี

สัญลักษณ์

	ถนนลาดยาง
	ถนนลูกรัง
	เขตเมือง, เขตชานเมือง
	ภูเขา
	ที่สาธารณะ, หนอง

12

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของอำเภอบ้านค่าย

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของอำเภอบ้านค่าย

อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ได้ตั้งฐานะเป็นอำเภอเมื่อปี พ.ศ. 2445 ประมาณ 84 ปีที่ผ่านมาคำว่า "บ้านค่าย" มีชื่อในหลักฐานในเชิงประวัติศาสตร์ดังต่อไปนี้คือ เมื่อปี พ.ศ. 2316 ซึ่งเป็นตอนปลายของแผ่นดินกรุงศรีอยุธยาในสมัยพระเจ้าเอกทัศนครองราชสมบัติและบ้านเมืองกำลังตกอยู่ในสภาวะวิกฤตประเทศพม่าได้ก่อกบฏเข้าล้อมกรุงศรีอยุธยา ซึ่งขณะนั้นพระยาวชิรปราการ หรือพระเจ้าตากสินเป็นแม่ทัพรักษาพระนคร แต่พระเจ้าเอกทัศไม่ไว้พระปรีชาสามารถและเกิดการขัดแย้งในการดำเนินบ้านชุธอศาสตรยุทธวิธีที่จะเอาชนะพม่า พระยาตากสินจึงเกิดความห่อเหี่ยวในการรักษาพระนคร จึงได้รวบรวมกำลังทหารประมาณ 500 คน ที่ป่าวงล้อมของพม่าออกมาได้และรวบรวมกำลังราษฎรที่รักชาติอีกประมาณ 1,000 คน อพยพเดินทางมาตามชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเพื่อที่จะมุ่งสู่เมืองจันทบุรีได้เดินทัพผ่านตำบลบางปลาสร้อย ตำบลนาเกลือ เมืองชลบุรี และได้ตัดเข้ามาทางใต้ของเมืองระยองเข้าตั้งค่ายทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของที่ว่าการอำเภอบ้านค่าย ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร โค้งตั้งค่ายพักอยู่ ณ สถานที่ดังกล่าวประมาณ 1 เดือนจึงได้ยกทัพเข้าตีเมืองจันทบุรีต่อมาได้มีราษฎรอพยพจากกรุงศรีอยุธยาเดินทางตามทัพของพระเจ้าตากสินมาถึงบริเวณดังกล่าวจึงได้ตั้งถิ่นฐานหาหากิน เมื่อมีประชากรมากขึ้นจึงตั้งหมู่บ้านและขนานนามว่า "บ้านค่าย" จนเวลาผ่านไปการหาหากินเจริญขึ้นจำนวนราษฎรมากขึ้น จึงได้ตั้งเป็นอำเภอบ้านค่ายจนถึงปัจจุบันนี้

สภาพทั่วไป

1. สภาพทางภูมิศาสตร์

- 1.1 ที่ตั้ง อำเภอบ้านค่ายตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านค่าย ตั้งอยู่ทิศเหนือของจังหวัดระยอง ห่างจากศาลากลางจังหวัดระยอง เป็นระยะทาง 11.5 กิโลเมตร ประกอบด้วย
- ที่ว่าการอำเภอบ้านค่าย
  - สถานีตำรวจภูธรประจำอำเภอบ้านค่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ขนาด อำเภอบ้านค่ายมีพื้นที่ 727.075 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 454,421 ไร่

1.3 อาณาเขต อำเภอบ้านค่าย มีอาณาเขต ติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังต่อไปนี้ คือ.-

- ทิศเหนือ - ติดต่อกับอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง
- ทิศใต้ - ติดต่อกับอำเภอเมืองระยอง และอำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
- ทิศตะวันออก - ติดต่อกับอำเภอเมืองระยองและกิ่งอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
- ทิศตะวันตก - ติดต่อกับอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

1.4 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

อำเภอบ้านค่ายมีลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลาดลงสู่อ่าวไทย มีภูเขาเนินเขา และป่าไม้กระจายอยู่ทั่วไป ลักษณะพื้นดินเป็นดินทราย หรือดินเหนียวปนทราย พื้นที่เหมาะแก่การทำไร่ ทำสวน ทางการค้า และสวนผลไม้ เช่น เงาะ ทุเรียน ขนุน สับปะรด เป็นต้น และที่ราบลุ่มบางส่วนทำนา มีแม่น้ำสายสำคัญที่เปรียบเสมือนสายเลือดของอำเภอบ้านค่าย คือแม่น้ำระยอง หรือชาวบ้าน เรียกว่า คลองใหญ่ ไหลผ่านพื้นที่อำเภอบ้านค่าย ในเขตตำบลหนองบัว หนองละลอก บ้านค่าย และตำบลตาขัน จึงค้นกำเนิดที่อำเภอปลวกแดง จึงมีแม่น้ำหลายสายไหลมารวมกันและไหลผ่านอำเภอบ้านค่าย ลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง ระยอง

- ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ภูเขาขุนอินทร์ และภูเขาจวงช้าง
- ลักษณะภูมิอากาศ มีลักษณะไม่ร้อน และไม่หนาวจนเกินไป อยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมแบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว
- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

1.5 ลักษณะของการใช้ที่ดิน

อำเภอบ้านค่ายเดิมมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติพะเยะ - ตากสิทธิ์ - วังไทร ซึ่งพื้นที่ป่าปกคลุม 3 อำเภอ คืออำเภอบ้านค่าย อำเภอเมืองระยอง และกิ่งอำเภอวังจันทร์ แต่ได้ถูกยกเลิกไปเมื่อ พ.ศ. 2529 พื้นที่ของอำเภอบ้านค่าย ได้แบ่งออกเป็นส่วนของการใช้ที่ดิน ดังต่อไปนี้คือ.-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เบื่อที่ป่า มีเนื้อที่ประมาณ 89,431 ไร่
2. เนื้อที่ทำการเกษตร มีเนื้อที่ประมาณ 339,752 ไร่
3. เนื้อที่อื่น ๆ ประมาณ 25,235 ไร่

2. การคมนาคม

อำเภอบ้านคำยมีการคมนาคมระหว่างอำเภอ - จังหวัด อำเภอ - ตำบล และหมู่บ้าน โดยทั่วไปโดยทางสะดวก โดยการที่เส้นทางคมนาคมทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงชนบท ซึ่งมีสายสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ทางหลวง หมายเลข 36 บางละมุง - ระยอง ผ่านเขตอำเภอบ้านคำยที่ตำบล ทนาคิม และตำบลมาตา
2. ทางหลวง หมายเลข 3138 บ้านบึง - บ้านคำย ผ่านเขตอำเภอบ้านคำย ที่ ตำบลหนองบัว บางบุตร บ้านคำย โดยค้อมทางหลักที่ว่าการอำเภอ ไปเลี้ยวสายระยอง - บ้านคำย
3. ทางหลวง หมายเลข 3138 ระยองบ้านคำย ผ่านเขตอำเภอ บ้านคำย ที่ตำบล ตาขี้เฒ่า และหนองหานไปอำเภอเมืองระยอง
4. ทางหลวง หมายเลข 3143 บ้านคำย - มาบตา
5. ทางหลวง หมายเลข 3193 นิคม - ปลวกแดง
6. ทางหลวงชนบทสาย ชวิก - บึงพันกัน - ไทรหาดใหญ่
7. ทางหลวงชนบทสาย ไหล่ลม - หัวหิน - บึงพันกัน

นอกจากนี้อำเภอบ้านคำย ยังมีทางหลวงชนบทที่สามารถใช้ในการสัญจรไปมาระหว่าง ตำบล อำเภอ และหมู่บ้าน มาถึงอำเภอ อีก จำนวน 38 สาย

3. การปกครองของอำเภอ

อำเภอบ้านคำยได้แบ่งการปกครอง ออกเป็น 9 ตำบล 57 หมู่บ้าน และ 2 สุขาภิบาล ในเขตเนื้อที่ 727,175 ตารางกิโลเมตร ดังต่อไปนี้

1. ตำบล แบ่งออกเป็น 9 ตำบล คือ

๔- ตำบลบ้านคำย	มี	5	หมู่บ้าน	พื้นที่จำนวน	14.108	ตารางกิโลเมตร
- ตำบลหนองละลอก	มี	8	หมู่บ้าน	พื้นที่จำนวน	88.411	ตารางกิโลเมตร
- ตำบลท่าบก	มี	5	หมู่บ้าน	พื้นที่จำนวน	64.625	ตารางกิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตำบลบางบุตร มี 6 หมู่บ้าน พื้นที่จำนวน 108.693 ตารางกิโลเมตร
- ตำบลตาขัน มี 6 หมู่บ้าน พื้นที่จำนวน 30.265 ตารางกิโลเมตร
- ตำบลหนองแก้ว มี 7 หมู่บ้าน พื้นที่จำนวน 157.121 ตารางกิโลเมตร
- ตำบลหนองตะพาน มี 5 หมู่บ้าน พื้นที่จำนวน 26.373 ตารางกิโลเมตร
- ตำบลมาบตา มี 9 หมู่บ้าน พื้นที่จำนวน 111.311 ตารางกิโลเมตร
- ตำบลพนาภิคม มี 6 หมู่บ้าน พื้นที่จำนวน 126.163 ตารางกิโลเมตร

2. สุขาภิบาล อำเภอบ้านค่ายมีสุขาภิบาล 2 แห่ง ได้แก่

- สุขาภิบาลบ้านคาก
- สุขาภิบาลมาบตา

นอกจากนี้ยังมีรถดับเพลิง 1 คัน และรถเก็บขยะอีก 1 คัน

3. สถานีอนามัย 9 สถานี

4. หน่วยงานราชการอื่น ๆ ได้แก่

- ที่ว่าการนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง
- ที่ว่าการชลประทานฝายน้ำล้น บ้านคาก
- วิทยาลัยราชมงคลศรีอยุธยา
- วิทยาลัยเกษตรกรรมและปศุสัตว์

4. จำนวนประชากร

อำเภอบ้านค่ายมีจำนวนประชากรจากการสำรวจเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2529 จำนวนทั้งสิ้น 74,969 คน ชาย 38,269 คน หญิง 36,700 คน และมีควาญกบตาข่ายของประชากรเฉลี่ย 103 คน ต่อตารางกิโลเมตร

5. สถานะทางเศรษฐกิจ

อำเภอบ้านค่ายมีประชากรส่วนในเขตชลประทาน 91 ครอบคลุมคาบเกี่ยวทางด้านการเกษตรกรรมในเนื้อที่ 338,752 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีการประกอบอาชีพหลักได้ดังนี้

1. การเกษตรกรรม แบ่งเป็น

- การทำนา อำเภอบ้านค่ายมีประชากรทำนาคิดเป็นร้อยละ 29.33 มีพื้นที่ทำนาประมาณ 99,649 ไร่ บางตำบลสามารถทำนาได้ 2 ครั้ง เช่น ตำบลบ้านค่าย ตำบลหนองตะพาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าบดของละเอียด โดยอาศัยคลองส่งน้ำชลประทานของฝายน้ำล้น อำเภอบ้านค่าย

- การทำสวน ประชากรอำเภอบ้านค่ายที่ประกอบอาชีพทำสวน คิดเป็นร้อยละ 11.2

โดยทำสวนยางพารา สวนมะพร้าว สวนผลไม้ เช่น พุรีธัน เงาะ ชุนัน คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 38,697 ไร่

- การทำไร่ ประชากรประกอบอาชีพในการทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.28 ใน

พื้นที่ 201,406 ไร่ ที่สืบทอด คือ มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย เป็นต้น

2. การอุตสาหกรรม แบ่งเป็น

- อุตสาหกรรมกระดาษ ลักษณะของอุตสาหกรรมกระดาษโดยนำผลผลิตจาก การเกษตรมาเป็นวัตถุดิบโดยกรรมวิธีทางอุตสาหกรรม ซึ่งมีโรงงานประกอบกิจการอยู่ 3 โรงคือ

1. โรงงานน้ำตาลระยอง เป็นโรงงานขนาดเล็ก ซึ่งนำอ้อยที่ราษฎรปลูกใน พื้นที่มาทำกรรมวิธีผลิตออกมาเป็นน้ำตาลทราย โรงงานตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 ตำบลหนองบัว

2. โรงงานผลิตสีประดกระป๋อง บริษัทสยามอุตสาหกรรมกระดาษ จำกัด เป็นโรงงานขนาดกลาง โดยซื้อสีประดจากราษฎร ที่นำการปลูกมาเป็นวัตถุดิบแล้วทำเป็นสีประดกระป๋อง ส่งออกจำหน่ายทั้งในประเทศ และส่งออกนอกประเทศ

3. โรงงานทำแป้งมันสำปะหลัง เป็นโรงงานขนาดกลาง โดยนำเอาหัวมัน สำปะหลัง ที่ราษฎรปลูกโดยรีหรือจากขี้ปลูกแล้วมาทำการผลิตเป็นแป้งมัน โรงงานตั้งอยู่หมู่ที่ 2 , 3 ตำบลมวบตา

- อุตสาหกรรมในครอบครัว เป็นลักษณะของการผลิตอุปโภคและบริโภคจากผลผลิต ทำไร่หรือปลูกเอง มีลักษณะที่มักทำในครอบครัวเป็นส่วนมาก เช่น

1. โรงงานแปรรูปไม้เพื่อผลิตคั้งไม้จากยางพารา จำนวน 2 แห่ง คือ อยู่ที่ตำบลบ้านค่าย และตำบลหนองละเอียด

2. โรงงานมันเส้น มีอยู่ประมาณ 89 แห่ง ที่กระจายอยู่ตามพื้นที่ ตามตำบล ต่าง ๆ

- อุตสาหกรรมเคมี โรงงานที่ใช้สารเคมีผลิตน้ำแข็งออกจำหน่ายในเขตอำเภอบ้านค่ายและพื้นที่ใกล้เคียง โรงงานตั้งอยู่ที่ หมู่ 5 ตำบลบ้านค่าย

3. การธนาคาร

อำเภอบ้านค่ายมีธนาคาร 2 แห่ง คือธนาคารออมสินและธนาคารทหารไทย

97882

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. สภาพทางสังคม

1. การศึกษา อำเภอบ้านค่ายได้จัดระบบการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้คือ

1.1 อำเภอบ้านค่ายมีโรงเรียนอนุบาล 1 โรงเรียน ดำเนินงานโดยเอกชน

1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดการศึกษาแห่งชาติ 46 โรงเรียน

- กลุ่มไผ่ลอม มีโรงเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียน ครู 94 คน

- กลุ่มหาคอกอไม้ มีโรงเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียน ครู 128 คน

- กลุ่มพุ่มยาวาศ มีโรงเรียนทั้งหมด 10 โรงเรียน ครู 100 คน

- กลุ่มมาบตา มีโรงเรียนทั้งหมด 8 โรงเรียน ครู 112 คน

- กลุ่มพนานิคม มีโรงเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียน ครู 96 คน

1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน คือ

- โรงเรียนบ้านคาก ครูจำนวน 103 คน นักเรียน 1,555 คน

- โรงเรียนนิคมวิทยา ครูจำนวน 29 คน นักเรียน 486 คน

1.4 การในความรู้โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ

2. การศาสนา ประชากรอำเภอบ้านค่ายส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ มีบางส่วนที่เป็นส่วนเล็กน้อยนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีสถานทางศาสนา ดังนี้

- วัดพุทธศาสนา จำนวน 38 วัด

- สำนักสงฆ์ จำนวน 12 แห่ง

- วัดยี่สิบ จำนวน 1 แห่ง

- ศาลเจ้า จำนวน 2 แห่ง

3. การสาธารณสุข อำเภอบ้านค่าย ได้ให้บริการทางด้านสาธารณสุขและการอนามัย

ในการรักษาพยาบาลราษฎรที่เจ็บป่วย ซึ่งมีสถานบริการ ดังต่อไปนี้

- โรงพยาบาล ขนาด 30 เตียง 1 แห่ง

- สถานีอนามัยตำบล จำนวน 15 แห่ง

- เข้มเขตปราชญ์เฉลิมฉลอง จำนวน 1 แห่ง

ทางสาธารณสุขอำเภอบ้านค่ายร่วมกับราษฎรในหมู่บ้าน จัดตั้งกองทุนในหมู่บ้าน เช่น กองทุนยา กองทุนเวชภัณฑ์ ฯลฯ โดยการคัดเลือกหลักให้ราษฎรมีส่วนร่วม ซึ่งราษฎรได้ร่วมกันถือหุ้นตามแผนการพัฒนาระบบแห่งชาติ จึงขอระบีกองทุนกำลังดำเนินการไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การสาธารณูปโภค อำเภอบ้านค่ายได้มีสิ่งอำนวยความสะดวก จากการใช้สิ่งต่าง ๆ ทางสาธารณูปโภค ดังต่อไปนี้

- การประปา อำเภอบ้านค่ายมีประปา 1 แห่ง ค่าเงินการโดย สุขาภิบาลบ้านค่าย
- การไฟฟ้า มีสถานีจ่ายกระแสไฟฟ้าย่อย 1 แห่ง
- การสื่อสาร มีการติดต่อทางจดหมาย โทรเลข ได้ทุกตำบล มีสถานบริการ 2 แห่ง คือ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขบ้านค่าย และที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขมาบตาพาด
- การโทรศัพท์ มีโทรศัพท์ทางไกล จำนวน 4 เครื่อง
- วิทยุ ให้ระบบสื่อสารในสำนักงานของกรมการปกครอง ดิکتอจิงก์-คว่ำ-เกด-ท่าพล

7. ฐานะการคลัง

อำเภอบ้านค่ายได้จัดเก็บภาษีอากรและภาษีบำรุงท้องที่ ในปีงบประมาณ 2529

- ภาษีอากร อำเภอบ้านค่ายดำเนินการจัดเก็บภาษี ประจำปี 2529 ตั้งเดือนสิงหาคม 2529 เป็นเงิน 16 ล้านบาท

- ภาษีบำรุงท้องที่ จัดเก็บได้ถึงเดือนสิงหาคม 2529 จำนวน 972,289.97 บาท

8. สถานับหรือองค์การของเอกชน

1. สหกรณ์การเกษตร

- สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ให้บริการแก่สมาชิกในอำเภอบ้านค่าย ทุกตำบล มีสมาชิกอยู่จำนวน 1,778 คน

- สหกรณ์การเกษตรวิเศษระยอง จำกัด ให้บริการแก่สมาชิกในตำบลพานานิคม มาบตาพาด และในเขตอำเภอลวกแดง

สหกรณ์การเกษตรทั้ง 2 แห่ง ได้ดำเนินการในรูปแบบเอกชน โดยดำเนินการในรูปแบบเครดิต ให้สมาชิกกู้ยืมเงินประมาณ 30 ล้านบาท และดำเนินการธุรกิจการซื้อค้อมาเครื่องอุปโภคบริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิก ประมาณปีละ 6 ล้านบาท และดำเนินการในรูปแบบการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อจัดจำหน่ายปีละประมาณ 2 ล้านบาท

2. สหกรณ์เดินรถ 1 แห่ง คือสหกรณ์เดินรถพานานิคม จำกัด มีสมาชิก 45 คน ได้

รวบรวมเดินรถเพื่อรับผู้โดยสารจากตำบลพานานิคม - ระยอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 งบประมาณเป็นของหน่วยงาน

อำเภอ	ตำบล	ประเภทอำเภอ			พื้นที่ ตร.กม.	ประชากร รวม	ผลิตภัณฑ์ มวล รวม	จำนวน ครัวเรือน	ศาสนา		จำนวน โรงเรียน	จำนวน สถาน ศึกษา	จำนวน โรงพยาบาล	จำนวน สถานี อนามัย	ระยะทาง จากจังหวัด (กม.)
		ในชนบท	ในกึ่งชนบท	ในเมือง					อิสลาม	ศาสนา อื่นๆ					
จำนวนรวม	2	81	85	242	727.075	3926936700	13195	0	-	57	-	2	1	13	10.5

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอบ้านดง

บทที่ 4

ประวัติสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด

สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2517 โดยการควบ
สหกรณ์การเกษตร 2 สหกรณ์ เข้าด้วยกัน คือ สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด และ สหกรณ์การเกษตร
ไผ่ล้อม จำกัด โดยมีสาเหตุมาจากการที่ สหกรณ์ทั้งสองแห่งต่างก็เป็นประเภทสหกรณ์การเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์
ประสงค์ในการส่งเสริมเกษตรกร และวิธีการดำเนินงานก็เหมือนกัน ตลอดจนทั้งในท้องที่อำเภอเดียวกัน
ฉะนั้นเพื่อให้การบริการและส่งเสริมเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผล ทางกรมส่งเสริมสหกรณ์
จึงได้ควบสหกรณ์การเกษตรทั้งสองแห่งเป็นสหกรณ์เดียวกัน โดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน
พ.ศ. 2517

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ได้ดำเนินงานตั้งแต่วันที่ควบสหกรณ์จน
ได้เจริญเติบโตในปีสิ้นสุดทางการเงิน 31 มีนาคม 2518 โดยจำแนกได้ดังต่อไปนี้

สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก

เมื่อวันจดทะเบียนควบเข้าเป็นสหกรณ์เดียวกัน ในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517 สหกรณ์มี
สมาชิก 15 กลุ่ม จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 779 คน ในระหว่างปีการเงินสิ้นสุด 31 มีนาคม 2518 สหกรณ์
ได้รับสมัครเข้าใหม่ 1๘2 คน มีสมาชิกลาออก 8 คน และสาเหตุที่สมาชิกลาออกเพราะ ตาย 2 คน
ลาออก 2 คน และถูกไล่ออกจากสหกรณ์ 4 คน เบื้องมาจากไม่มาลงชื่อในทะเบียนสมาชิก ไม่ชำระค่าหุ้น
และค่าธรรมเนียมแรกเข้า

ฉะนั้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2518 สหกรณ์จึงมีสมาชิก 953 คน สังกัดกลุ่มในท้องที่ 7
ตำบล คือ

1	ตำบลหนองตะพาน	จำนวน	2	กลุ่ม (1,2)	สมาชิก	65	คน
2	ตำบลหนองละลอก	"	3	" (3,6,14)	"	166	"
3	ตำบลท่ากบ	"	1	" (4)	"	107	"
4	ตำบลบางบุตร	"	2	" (5,13)	"	263	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5	ตำบลบ้านคำอ	จำนวน 2 กลุ่ม (7,15)	สมาชิก 107 คน
6	ตำบลตาดัน	" 2 " (8,9)	" 68 "
7	ตำบลหนองบัว	" 3 " (10,11,12)	" 177 "

ทุนเรือนหุ้น

สมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์รวม 11,082 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท เป็นจำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว 554,100 บาท ในระหว่างปีการเงิน ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2517 ถึง 31 มีนาคม 2518 ได้ถือหุ้นเพิ่มอีก 2,417 หุ้น จำนวนเงิน 120,850 บาท ในวันสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2518 สมาชิก 953 คน ได้ถือหุ้นในสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 13,499 หุ้น จำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว 674,950 บาท

เงินสำรอง

ในวันควมสหกรณ์ สหกรณ์มีหุ้นอื่น ๆ ประกอบด้วย ทุนสะสม เพื่อจัดไว้ให้สำนักงานสหกรณ์ 83,706.23 บาท ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์ 5,050 บาท และทุนรับโอนหุ้น 7,500 บาท และในระหว่างปีการเงิน 1 พฤศจิกายน 2517 ถึง 31 มีนาคม 2518 ได้มีการจัดสรรเพิ่ม ฉะนั้นเมื่อสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2518 สหกรณ์จึงมีหุ้นอื่น ๆ ดังนี้

	31 มีนาคม 2518	1 พฤศจิกายน 2517
- ทุนสะสมเพื่อจัดไว้ให้สำนักงานสหกรณ์	83,706.02	83,706.02
- ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์	5,050	5,050
- ทุนรับโอนหุ้น	7,500	7,500
	96,256.02	96,256.02

เงินรับฝาก

เมื่อวันสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2518 สหกรณ์มีเงินฝากและเงินสะสมทั้งสิ้น 224,612.29 บาท จำแนกได้ดังนี้

- เงินรับฝากออมทรัพย์	521 ราช	จำนวนเงิน	166,327.04 บาท
- เงินรับฝากประจำ	4 ราช	จำนวนเงิน	53,000.00 บาท
- เงินสะสมเจ้าหน้าที่สหกรณ์	4 ราช	จำนวนเงิน	5,285.25 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เงินกู้จากชกส.พัคทีเคเรดิทเงินสด สหกรณ์ใจว่าวิทยามาเงินกู้เครดิตเงินสดกับธนาคารเพื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2518 ในวงเงิน 5,700,000.00 บาท สำหรับเงินหมุนเวียนธนาคารติดคดเบี้ยในอัตราร้อยละ 9 ต่อปี และเงินรายที่สหกรณ์ต้องฝากเงินแทนการติดคด รวงเงินกู้ในอัตราร้อยละ 2 ฉะนั้นสหกรณ์ติดคดในธนาคารอยู่เป็นเงิน 40,000.00 บาท และเงินฝากแทนการติดคดอยู่อีก 185,000.00 บาท

เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517 สหกรณ์ได้ขอเงินกู้รายที่จำนวนเงิน 4,034,790.00 บาท ในระหว่างปีการเงินสหกรณ์ได้เบิกเงินกู้รายที่จำนวนเงิน 1,881,480.06 บาท (เป็นต้นเงินกู้ 1,720,000.00 บาท และคอกเบี้ย 161,480.06 บาท) และในระหว่างปีการเงินสหกรณ์ได้ส่งชำระคืนจำนวนเงิน 1,760,000.00 บาท ฉะนั้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2518 สหกรณ์คงเป็นหนี้เงินกู้รายนี้ต่อจากชกส.ทั้งสิ้น 4,156,202.85 บาท

การให้เงินกู้แก่สมาชิก

เงินกู้ที่จ่ายให้แก่สมาชิกมี 2 ประเภท คือ

1. เงินกู้ระยะสั้น ชำระคืนตามเวลาถึงโดยปกติขายผลผลิตหรือผลกิจการเงินกู้นั้นเป็นจำนวนมากแต่ค้างชำระไม่เกิน 12 เดือน หรือในกรณีพิเศษไม่เกิน 15 เดือน

เงินกู้ระยะสั้นมีระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน เมื่อวันครบสหกรณ์เข้าด้วยกันสหกรณ์มีลูกหนี้เงินกู้ประเภทนี้คืออยู่เป็นจำนวนเงิน 2,895,800.00 บาท เป็นเงินกู้ในระหว่างปีการเงินตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน - 31 มีนาคม 2518 อีกเป็นจำนวนเงิน 1,328,700.00 บาท

จำแนกตามความมุ่งหมายของเงินกู้ได้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของเงินกู้	ระหว่างปี
- ค่างางแรงงาน	1,262,600.00 บาท ร้อยละ 95.03
- ชำระค่าหุ้น	66,100.00 บาท ร้อยละ 4.97
รวม	1,328,700.00 บาท ร้อยละ 100.00

2. เงินกู้ระยะปานกลาง ชำระเป็นงวด ๆ โดยปกติให้เสร็จภายใน 3 ปี หรือในกรณีพิเศษอาจให้เวลาไม่เกิน 5 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินกู้ระยะปานกลาง มีระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เมื่อวันควบคุมงบการเงิน สภามหาวิทยาลัย
 เงินกู้ประเภทที่อยู่เป็นจำนวนเงิน 2,209,750.00 บาท เป็นเงินกู้ระหว่างปีการเงิน ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน
 - 31 มีนาคม 2518 เป็นจำนวนเงิน 956,500.00 บาท

จำแนกตามความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ ใ้จัดตั้งไปที่
 ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้

	ระหว่างปี	
	บาท	ร้อยละ
- บุกเบิกปรับปรุงและบำรุงที่ดิน	283,000.00	29.59
- ก่อเครื่องต้นต่อน้ำและเครื่องจักรกล	194,250.00	20.30
- ก่อสัตว์พาหนะ	177,400.00	18.54
- ก่อที่ดิน	253,800.00	26.54
- ค่าระคาย	48,050.00	5.03
รวม	956,500.00	100.00

การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

ในระหว่างปีการเงินสิ้นสุด 31 มีนาคม 2518 มีเงินถึงกำหนดชำระทุกประเภทรวมเป็น
 เงิน 2,305,650.00 บาท ชำระได้จริง 1,890,600.00 บาท แยกเป็นเงินต้นที่ชำระได้ตามกำหนด
 1,267,800.00 บาท ต้นเงินชำระก่อนกำหนด 622,800.00 บาท ฉะนั้นคงมีเงินต้นคงเหลือเมื่อวันสิ้นปี
 จำนวน 592 สัปดาห์ เป็นจำนวนเงิน 5,052,950.00 บาท แยกได้ดังนี้

1. เงินกู้ระยะสั้นมีเงินถึงกำหนดชำระ 1,478,000.00 บาท ชำระได้จริง 1,381,300.00
 บาท แยกได้เป็นเงินต้นถึงกำหนดชำระ 760,400.00 บาท เป็นเงินต้นที่ชำระก่อนกำหนด 620,900.00 บาท
 คงเหลืออยู่ที่สมาชิก เมื่อวันสิ้นปี 31 มีนาคม 2518 จำนวน 368 สัปดาห์ จำนวนเงิน 2,843,200.00 บาท
 เหลือมีอยู่ 7,726.00 บาท:

2. เงินกู้ระยะปานกลาง มีเงินถึงกำหนดชำระ 827,650.00 บาท ชำระได้จริง
 509,300.00 บาท แยกเป็นเงินต้นชำระได้ตามกำหนด 507,400.00 บาท เป็นเงินต้นที่ชำระก่อนกำหนด
 1,900.00 บาท คงเหลืออยู่ที่สมาชิกเมื่อวันสิ้นปี 31 มีนาคม 2518 จำนวน 224 สัปดาห์ จำนวนเงิน
 2,209,750.00 บาท เหลือมีอยู่ 9,664.00 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถอนเวลา

ใบเบิกการเงินสิ้นสุด 31 มีนาคม 2518 มีสมาชิกที่ไม่ชำระหนี้คืนสหกรณ์ ได้ตามกำหนดจำนวน 237 คน เป็นเงิน 1,037,850.00 บาท เป็นการค้างชำระต้นเงินกู้ระยะสั้น 717,600.00 บาท และค้างชำระต้นเงินกู้ ระยะปานกลาง 320,250.00 บาท ซึ่งสาเหตุที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้คืนสหกรณ์ได้ตามกำหนดในสัญญาได้ เพราะที่ผลยังเก็บเกี่ยวไม่ได้ พิษผลเสียหายเนื่องจากน้ำท่วมและฝนแล้งบ้าง หนี้อผลิตผลไม่ชำระค่าผลิตผลบ้าง

การคำนวณธุรกิจการซื้อ

ในระหว่างปีการเงิน 31 มีนาคม 2518 สหกรณ์ได้จำหน่ายปุ๋ยให้แก่สมาชิกทั้งเงินสดและเงินเชื่อ คือ ปุ๋ยมันสำปะหลัง ปุ๋ยแดงโม ปุ๋ยผสมโม และปุ๋ยนา รวมทั้งสิ้น 105 ตัน จำนวน 2,100 กระสอบ จำหน่ายเป็นเงินสด 153,998.00 บาท และเงินเชื่อ 432,844.00 บาท ซึ่งสหกรณ์ซื้อจากชุมนุมสหกรณ์การเกษตร และการซื้อแห่งประเทศไทย . ที่สหกรณ์เป็นสมาชิกคือชุมนุมฯ เป็นเงิน 14,000.00 บาท โดยซื้อปุ๋ยสูตร 16 - 20 - 0 เป็นจำนวน 1,300 กระสอบ และปุ๋ยสูตร 13- 13 - 13 จำนวน 800 กระสอบ ที่กล่าวมาทั้งหมดมาจากร้านสหกรณ์ระยอง จำกัด มาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลภายนอกจำนวน 155 กระสอบ เป็นเงิน 64,100.00 บาท โดยจำหน่ายในราคาคอสมุ 4.50 บาท และสหกรณ์ตั้งอัตราค่าสารเจือปน 5% มาจำหน่ายให้แก่สมาชิก และบุคคลภายนอกเป็นเงิน 39,500.00 บาท

ราคาได้และค่าใช้จ่ายในการคำนวณงาน

สำหรับปีการเงิน 31 มีนาคม 2518 สหกรณ์มีรายได้จากเมื่อกำไรจ่ายใด ๆ รวมทั้งสิ้น 540,082.58 บาท เป็นรายได้ของแผนกเศรษฐกิจ 237,725.48 บาท ของแผนกธุรกิจอื่น ๆ 302,357.10 บาท มีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งค่าสึกหรอแห่งทรัพย์สิน รวมเป็นเงิน 484,773.36 บาท เป็นรายจ่ายของแผนกเศรษฐกิจ 209,222.21 บาท แผนกธุรกิจอื่น ๆ 275,551.15 บาท เมื่อกำไรจ่ายแล้วสหกรณ์มีกำไรสุทธิ เป็นเงิน 55,309.22 บาท และสหกรณ์มีกำไรเมื่อวันครบสหกรณ์เข้ากันอีกเป็นจำนวนเงิน 105,119.49 บาท ฉะนั้นในวันสิ้นปีการเงิน 31 มีนาคม 2518 สหกรณ์มีกำไรสุทธิ 160,428.71 บาท

การดำเนินงานทั่วไป

คณะกรรมการดำเนินงานจำนวน 15 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2517 ได้เลือกตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้มีรายชื่อต่อไปนี้

รายชื่อ	กลุ่ม	ตำบล	ตำแหน่ง
1. นายหอม ทองประเสริฐ	15	บ้านค่าย	ประธานกรรมการ
2. นายจวน บุครอด	7	บ้านค่าย	รองประธานกรรมการ
3. นายสุชน ภูตะชู	14	หนองละลอก	เลขาธิการ
4. นายจาง บำรุงสุนทร	1	หนองตะพาน	กรรมการ
5. นายคุม วังสูง	2	หนองตะพาน	กรรมการ
6. นายสังัด ใ้อ้อย	3	หนองละลอก	กรรมการ
7. นายเปี รอกเงิน	4	ปากบก	กรรมการ
8. นายจาง บุกรักษ์	5	บางบุตร	กรรมการ
9. นายสาธ กรแก้ว	6	หนองละลอก	กรรมการ
10. นายเฉลิม ศรีจันทร์	8	ตาขัน	กรรมการ
11. นายทวี หลอมริน	9	ตาขัน	กรรมการ
12. นายบุญมา เวณะนรินทร์	10	หนองบัว	กรรมการ
13. นายเต็ม เพ็ชรรัตน์	11	หนองบัว	กรรมการ
14. นายสุวิณ คุ้มทรัพย์	12	หนองบัว	กรรมการ
15. นายสังัด กำมะฤทธิ	13	บางบุตร	กรรมการ

นับแต่วันครบสัปดาห์ที่ 1 พฤศจิกายน 2517 จนถึง 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์การเกษตร บ้านค่าย จำกัด ได้ดำเนินงานก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งสามารถที่จะสามารถแสดงให้เห็นได้ดังนี้

สมาชิกและกลุ่มสมาชิก

วันสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์มีสมาชิกจำนวน 1,770 คน สังกัดกลุ่มต่างๆรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

22 กลุ่ม ในห้องที่ 7 ตำบล จะเห็นได้ว่า สมาชิกเพิ่มจากเดิมถึง 991 คน จึงแสดงให้ดูได้ดังนี้

1. ตำบลหนองตะพาน	จำนวน 2 กลุ่ม	สมาชิก	143 คน
2. ตำบลหนองตะกอก	" 3 "	"	265 "
3. ตำบลสาทมก	" 2 "	"	294 "
4. ตำบลบางบุตร	" 6 "	"	366 "
5. ตำบลตางัน	" 2 "	"	78 "
6. ตำบลบ้านคำย	" 2 "	"	237 "
7. ตำบลหนองบัว	" 5 "	"	387 "

ทุนเรือนหุ้น

เมื่อสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์มีสมาชิก 1,770 คน ถือหุ้นในฐานะสมาชิก 1,770 หุ้น ถือหุ้นตามส่วนแบ่งเงินก็ 100,934 หุ้น รวมเป็นหุ้นทั้งสิ้น 102,724 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท เป็นจำนวนเงินค่าหุ้นที่ชำระแล้ว รวมทั้งสิ้น 5,136,200.00 บาท

เงินสำรอง

เมื่อมีการเงินสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์มีเงินสำรองรวมเป็นเงิน 5,780,220.13 บาท

ทุนอื่น ๆ

เมื่อสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์มีทุนอื่น ๆ ประกอบด้วยทุนสะสมเพื่อจัดให้ที่สำนักงาน 341,386.62 บาท ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์ 88,250.00 บาท ทุนรับโอนหุ้น 100,000.00 บาท ทุนสะสมเพื่อขยายงาน 557,640.80 บาท ทุนสะสมส่งเคราะห์ 148,500.00 บาท

เงินรับฝาก

เมื่อสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์มีเงินรับฝากทั้งสิ้น 1,322,379.15 บาท

ประกอบด้วย	- เงินรับฝากกม.ทรัพย์สิน	1,770 ราย	เป็นเงิน	1,243,379.15 บาท
	- เงินฝากประจำ	13 ราย	เป็นเงิน	79,000.00 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งเงินทุนของสภครร

1. สภครรได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สภครรได้ทำสัญญากู้เงินเครดิตเงินฝากกับธกส. ในวงเงิน 14.1 ล้านบาท โดยธนาคาร ถักถอกเก็บในอัตราร้อยละ 11 ต่อปี ขณะนี้สภครรได้หมุนธนาคารเป็นเงิน 60,000.00 บาท เมื่อสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2528 สภครรเป็นหนี้เงินกู้ธกส. 10,884,102.75 บาท ในระหว่างปีการเงินสภครรได้เป็นเงิน 20,261,990.00 บาท และชำระคืนเป็นเงิน 19,034,334.25 บาท ฉะนั้นเมื่อสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2529 สภครรเป็นหนี้ธกส. เป็นเงินทั้งสิ้น 12,111,758.50 บาท

2. สภครรได้กู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาอยุธยา

สภครรได้ทำหนังสือเบิกเงินเบิกบัญชีในวงเงิน 5,000,000.00 บาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 13.5 ต่อปี เมื่อสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2528 สภครรเป็นหนี้เงินกู้ 3,293.45 บาท สภครร ได้เบิกเงินจากธนาคารโดยการโอนบัญชีฝากประจำกับธกส. เป็นจำนวนเงิน 526.34 บาท ฉะนั้นเมื่อสิ้นปีการเงิน 30 มิถุนายน 2529 สภครรเป็นหนี้ธนาคารกรุงเทพเป็นเงินทั้งสิ้น 3,819.79 บาท

3. ตามสัญญาเงินกู้ยืมทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อสร้างฉางตามสัญญา ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2521 กำหนดชำระคืน 10 งวด (12 ธันวาคม 2536 งวดละ 1 ปี ปีละ 10,000.00 บาท) อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1 ต่อปี เกิดเงินเหลือจากปีก่อน 89,978.08 บาท ชำระระหว่างปี 34,112.54 บาท เมื่อสิ้นสุดปี ทางบัญชี 30 มิถุนายน 2529 สภครรมีหนี้คงเหลือ 55,865.54 บาท

การให้เงินกู้แก่สมาชิก

1. เงินกู้ระยะสั้น

ในระหว่างปีการเงินตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2528 ถึง 30 มิถุนายน 2529 สภครรได้จ่าย เงินกู้ระยะสั้นให้แก่สมาชิกรวม 1,156 สัญญา เป็นเงิน 16,873,350.00 บาท เฉลี่ยสัญญาละ 14,569.00 บาท สภครรได้จ่ายเงินกู้ระยะสั้นรวมแต่แรกจนถึง 30 มิถุนายน 2529 รวม 8,754 สัญญา เป็นเงิน 92,187,630 บาท เฉลี่ยสัญญาละ 10,531.00 บาท

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	กัระหว่างปี	ร้อยละ	กัรวมแต่แรก	ร้อยละ
1. ค่าจ้างทำไร่กับสหกรณ์	12,663,205	75	69,140,733	75
2. ค่าจ้างทำไร่ออก, สหกรณ์	525,550	3	2,765,639	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรรมใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ก่อปฏิและสถาปนาบริษัท	820,145	5	4,609,382	5
4. ค่าจ้างทำนา	588,950	3	2,765,639	3
5. ค่าจ้างทำไร่ที่ประเทศ	1,431,850	9	8,296,887	9
6. ทำระยะค่าหุ้น	843,650	5	4,609,350	5

2. เงินกู้ระยะปานกลาง

ในระหว่างปีการเงินตั้งแต่ 1 กรกฎาคม ถึง 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์จ่ายเงินกู้ระยะปานกลางให้แก่สมาชิกรวม 114 สัปดาห์ เป็นเงิน 4,091,000.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 35,877.00 บาท สหกรณ์จ่ายเงินกู้ระยะปานกลางรวมแต่แรกจนถึง 30 มิถุนายน 2529 รวม 2,242 สัปดาห์ เป็นเงิน 19,594,050.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 8,740.00 บาท

ความมุ่งหมายแห่งเงินกู้	กู้ระหว่างปี	ร้อยละ	กู้รวมแต่แรก	ร้อยละ
1. บุกเบิกปรับปรุงที่ดิน	506,350	12	2,351,287	12
2. กู้ที่ดินเพื่อการเกษตร	2,458,000	60	11,756,431	60
3. กู้รถไถนา, เครื่องสูบน้ำ	922,100	23	4,506,632	23
4. ทำระยะค่าหุ้น	204,550	5	979,700	5
รวม	4,091,000	100	19,594,050	100

การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

ในระหว่างปีการเงินสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2529 มีเงินถึงกำหนดทุกประเภทรวม 1,606 สัปดาห์ เป็นเงิน 22,317,037.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 13,896.00 บาท ชำระได้จริง 1,170 สัปดาห์ เป็นเงิน 14,955,725.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 12,783.00 บาท ชำระก่อนกำหนด 95 สัปดาห์ เป็นเงิน 1,235,500.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 13,005 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.01 บาท

1. เงินกู้ระยะสั้น มีเงินถึงกำหนดชำระ 1,415 สัปดาห์ เป็นเงิน 18,774,037.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 13,286 บาท ชำระได้จริง 1,030 สัปดาห์ เป็นเงิน 18,335,425.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 11,996.00 บาท ชำระก่อนกำหนด 51 สัปดาห์ เป็นเงิน 685,300.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 13,437.00 บาท การชำระที่เกิดขึ้นร้อยละ 65.95 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ

2. เงินกู้ระยะปานกลาง มีเงินถึงกำหนดชำระ 191 สัปดาห์ เป็นเงิน 3,543,000.00 บาท

เฉลี่ยสัปดาห์ละ 18,550.00 บาท ค่าระโกจริง 140 สัปดาห์ เป็นเงิน 2,600,300.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 18,574.00 บาท ค่าหมกก่อนกำหนด 44 สัปดาห์ เป็นเงิน 550,200.00 บาท เฉลี่ยสัปดาห์ละ 12,505.00 บาท ค่าระโกที่คิดเป็นร้อยละ 73.39 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ

การผกนเวลา

ในระหว่างปีการบัญชีสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2529 สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา เป็นเงิน 8,596,812.00 บาท แยกเป็นเงินกู้ระยะสั้น 7,103,912.00 บาท เงินกู้ระยะปานกลาง 1,492,900.00 บาท เนื่องจากการทำไร่ไม่ไคผลเท่าที่ควรและราคาคกค่า สมาชิกส่วนใหญ่มิได้ซุกักนสำปะหลัง จึงทำให้การชำระหนี้ไม่ไปตามสัญญา และสมาชิกมิได้มาขอผกนเวลาชำระหนี้ทั้งหมดและส่วนใหญ่มิได้เงินกักกำหนดชำระหนี้แต่จริง มิสามารถผกนเวลาการชำระหนี้ให้ไค

การเรียกเก็บคอกเบือ

ในระหว่างปีการบัญชีสิ้นสุด 30 มิถุนายน 2529 สมาชิกชำระคอกเบือไคดังนี้

- คอกเบือหึงชำระทั้งหมด	4,849,808.66 บาท
- สหกรณ์ไครับชำระจากสมาชิกหึงสิ้น	3,621,049.66 บาท
- คกค่างชำระทั้งหมด	1,228,759.00 บาท

การค้ำเงินธุรกิจการถือ

ในระหว่างปีการเงิน 30 มิถุนายน 2529 สหกรณ์ไคจัดซื้อสิ่งของมาจากสมาชิกเป็นเงิน 2,641,589.00 บาท ไคยสหกรณ์ไคจัดซื้อสิ่งของมาจากจำหนำกคือ ปุ๋อนินทรีย์สุ์ครต่าง ๆ เป็นเงิน 1,843,731.00 บาท ปุ๋กนินทรีย์ 14,300.00 บาท ยาปราบวัชพืช 376,263.00 บาท ยาปราบเสัครพืช 6,820.00 บาท ค้ำสาร 260,975.00 บาท ดึงถักยา 4,250.00 บาท รถไคยา 135,250.00 บาท

รายไคและค่าใช้จ่ายในการค้ำเงินงาน

สหกรณ์มีรายไคก่อนหักค่าใช้จ่ายกค้ำเงินงานหึงสิ้น 2,498,735.38 บาท หักค่าใช้จ่าย

ค่าเบิเงาน 613,914.40 บาท แล้วสนกรทจึงมีค่าไรสุทธิประจำปี 1,884,820.98 บาท

การค่าเบิเงานทัวไป

คณกรรการค่าเบิเงานชุกทที่ 12 จำนวน 15 คน ที่งที่ประชุมใหญ่สวามิตุประจำปี กรังที่ 12
ได้เลือกทงกรรการ เมื่กวันทที่ 19 ตุลาคม 2528 ประกอบคัวผู้มีรายชือทงทอไปชือ

ชือนามสกุล	กลุ่มที่	ตำบล	ตำแหน่ง
1. นายสาช กังกเวคิน	5	บางบุตร	ประธานกรรการ
2. นายเฉลิม ศรีจันทร	8	ตาดัน	รองประธานกรรการ
3. นายอรุณ คำมฤทธิ	19	บางบุตร	เลขาธุการ
4. นายโสภณ พุทธิรักษา	22	ถางบุตร	เหรัญญิก
5. นายครอบ สุทสว่าง	2	หนองสะพาน	กรรการ
6. นายอุบล คูวารสิกคิทธิ	3	หนองละลอก	กรรการ
7. นายปี รอดเงิน	4	ชากบก	กรรการ
8. นายลลท อัมฤทธิ	6	หนองละลอก	กรรการ
9. นายบุญมาก บำรุงสุทร	9	ตาดัน	กรรการ
10. นายเหลืชว แทลือ	11	หนองบัว	กรรการ
11. นายเพ็ชง มิ่งมงคล	12	หนองบัว	กรรการ
12. นายสมควร ประกอบสุท	13	บางบุตร	กรรการ
13. นายกรุ่น เชื้อสนุก	14	หนองละลอก	กรรการ
14. นายเลืช ลีรันทนา	15	บ้านค่าง	กรรการ
15. นายไช เกษมณี	18	ชากบก	กรรการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณใดทงทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครังที่มีกรนำไปใช้

บทที่ 5

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกัถ ระหว่างปี 2523 - 2529

ผลการดำเนินงานในรอบ 7 ปี

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกัถ ในรอบ 7 ปี คือตั้งแต่ปี 2523 - 2529 ที่ผ่านมานั้น สหกรณ์สามารถดำเนินงานให้ได้อำไรสุทธิและเพิ่มขึ้นทุกปีจะมีบางปีที่กำไรลดน้อยลงใน ช่วงแรกและถึงจากนั้นก็เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เราต้องงดสาขาหลาย ๆ อย่างประกอบกัน เพราะสหกรณ์การ กำนำเบิกรุทกิจตามแผนการประสงค์ กล่าวคือ มีการจำหน่ายในสมาชิกผู้มีไปใช้ในการประกอบกิจการเกษตร เช่น ทำไร่ทำสวนทำถ้าง ทำไร่ทำยางพารา หรือใช้ในการจัดหาเครื่องมือที่มั่งแรง เช่น รถไถนา เครื่องสูบน้ำ ตลอดจน สหกรณ์จัดหาเครื่องมั่งแรงฟาร์ม และเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์ เช่น ข้าวสาร เป็ดไข่มุ โดยพนักงานสหกรณ์จะใช้ที่ทำการสหกรณ์ในถ้างเป็นที่รวบรวมและจำหน่ายให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ รุ่งหำงค้ำนราคาคว่ำบางอถ้างที่ถูกลงกว่าของตลาด บางอถ้างก็ราคาถ้างวัน แต่กำไรก็ตกอยู่กับสหกรณ์ ซึ่ง สามารถทำให้สหกรณ์มีทุนในการดำเนินงานมากขึ้น จากผลการดำเนินงานในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา ตารางที่ คัดในปี พ.ศ. 2523 สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี 850,799.03 บาท แยกเป็นรายได้ 1,267,821.53 หักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 417,022.50 บาท ในปี 2524 สหกรณ์มีรายได้ 2,327,604.81 บาทและค่าใช้จ่าย กำนำเบิกรงาน 792,561.42 บาท กำไรสุทธิประจำปี 1,535,043.39 บาท สาขาหนึ่งที่ปี 2524 มีกำไรสูงกว่ำ ปี 2523 ก็เพราะว่าสหกรณ์ได้มีการนำปุ๋ยมาจำหน่ายปรากฏว่า จำหน่ายได้ถึง 1,534,960.00 บาท และ ถ้างขายสินค้าอื่น ๆ ได้อีกเป็นจำนวนมากซึ่งรายได้จากเศรษฐกิจ สหกรณ์ซื้อของสหกรณ์ก่อนหักค่าใช้จ่าย 6,178,103.00 บาท ซึ่งสูงมาก ซึ่งต้นทุนสินค้าก็สูงตามไปด้วย เมื่อเทียบกับปี 2523 แล้วจึงจัดว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติ ทำให้กำไรสุทธิสูงขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2525 สหกรณ์มีรายได้ทั้งหมด 1,843,634.49 บาท รายจ่าย 905,889.87 บาท กำไรสุทธิ 937,744.62 บาท ซึ่งปี 2525 นี้สัดส่วนของรายจ่ายต่อกำไรสุทธิ 49.14 ต่อ 50.86 ซึ่งจะ ใกล้เคียงกันมากซึ่งเมื่อเทียบกับปี 2523 และ 2524 ทั้งนี้เพราะค่าใช้จ่ายของสหกรณ์สูงมาก 457,739.71 บาท คิดค่าดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ค่าทำ ค่าไฟฟ้า ค่าเงินเดือนและค่าจ้าง ซึ่งในปี 2523 ค่าใช้จ่ายเพียง นอกจากค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์ที่สูง ซึ่งจากสาขาเบญจกัณฑ์ทำให้รายจ่ายของสหกรณ์สูงและกำไรน้อยกว่าที่ควรจะได้

ในปี 2526 สหกรณ์มีรายได้ทั้งหมด 1,902,297.97 บาท รายจ่าย 690,639.22 บาท กำไรสุทธิ 1,211,658.75 บาท ซึ่งกำไรสูงกว่าปี 2525 ทั้งๆ ที่ธุรกิจเกษตรและธุรกิจอื่น ของปี 2526 จะต่ำกว่าเล็กน้อยแต่ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลงจากปี 2525 ถึง 262,702.87 บาท ทั้งนี้เพราะปี 2525 สหกรณ์ต้องจ่ายค่าเผื่อที่สูญ 262,554.05 บาท ค่าจ้างเงินกู้ยืม 10,314.78 บาท ค่าใช้จ่ายในการขาย 2,957 บาท ในขณะที่ปี 2526 ไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายดังกล่าว

ในปี 2527 สหกรณ์มีรายได้ทั้งหมด 2,023,008.67 บาท รายจ่าย 546,331.67 บาท กำไรสุทธิ 1,476,677.00 บาท ซึ่งกำไรสุทธิสูงกว่าปี 2523 ถึง 625,877.97 บาท และสูงกว่าปี 2526 ถึง 265,018.25 บาท และนอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์รายจ่ายและกำไรของปี 2527 กับปี 2523 - 2526 แล้วเปอร์เซ็นต์รายจ่ายของปี 2527 ร้อยละ 27.01 และกำไรร้อยละ 72.99 ขณะที่รายจ่ายของปี 2526 ร้อยละ 36.31 กำไรร้อยละ 63.69 ปี 2525 รายจ่ายร้อยละ 49.14 กำไรร้อยละ 50.86 แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ได้พยายามลดรายจ่ายส่วนออกไปหรือพยายามที่จะลดรายจ่ายให้น้อยที่สุดเท่าที่ทำได้ ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจของปี 2526 เท่ากับ 185,447.29 บาท ในปี พ.ศ. 2527 ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ 30,276.50 บาท หรือค่าเช่าที่ดินเจ้าของที่ ค่าใช้จ่ายวันประชุมใหญ่ สหกรณ์กำหนดยาวที่จะให้ลดน้อยลง เฉพาะค่าใช้จ่ายวันประชุมใหญ่สหกรณ์ไม่ควรลดเมื่อเป็นการถึงฤดูสมาชิกให้เข้าประชุม

ในปี 2528 สหกรณ์มีรายได้ทั้งหมด 2,139,076.47 บาท รายจ่าย 582,832.00 บาท กำไรสุทธิ 1,556,244.47 บาท ซึ่งสูงกว่าปี 2527 และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2527 เปอร์เซ็นต์รายจ่ายและกำไรที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด แต่ธุรกิจเกษตรและธุรกิจอื่นของปี 2528 จะสูงกว่าปี 2527 อยู่มาก ส่วนกำไรจากดอกเบี้ยเงินฝากกับคืนในปี 2528 สหกรณ์ขายปุ๋ยได้เงิน 897,597.00 บาท และขายยาปราบศัตรูพืชได้เงิน 118,375.00 บาท ในขณะที่ปี 2527 ขายได้ 95,879.00 บาท และ 3,920.00 บาท ตามลำดับ ทำให้ปี 2528 สหกรณ์มีรายได้สูงกว่าปี 2527

ในปี 2529 สหกรณ์มีรายได้ทั้งหมด 2,498,735.38 บาท รายจ่าย 613,914.40 บาท กำไรสุทธิ 1,884,820.98 บาท ซึ่งจากการศึกษามาทั้ง 7 ปี ปี 2529 สหกรณ์มีกำไรสุทธิสูงสุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการกำไรมูลนิธิ เจริญ ซึ่งตกแก่รับจากเงินให้กู้ สูงกว่าปี 2528 ถึง 635,377.00 บาท และขายปุ๋ยได้

เพิ่มขึ้นถึง 1,103,468.00 บาท ขยายภาพราบศัตรูพืชได้ 354,817.00 บาท และขยายสินค้าอื่นๆ ได้เพิ่มขึ้น 292,248.00 บาท ขณะที่ราคาจากเพิ่มขึ้นแต่กลับเมื่อเทียบกับปี 2523 - 2528 คือราคาจากพืชไร่ร้อยละ 24.57 ขณะที่กำไรร้อยละ 75.43 ซึ่งสูงมากกว่าทุกปี

สรุป นับตั้งแต่ปี 2523 - 2529 สหกรณ์สามารถทำกำไรได้เพิ่มขึ้นทุกปียกเว้นปี 2524 ที่เพิ่มสูงขึ้นจนทำให้ปี 2525 - 2527 บอกลบแต่ก็เป็นที่เท่าเทียมกับปี 2529 - 2529 สหกรณ์ได้กำไรเพิ่มขึ้น โดยได้รับกำไรเพิ่มจากปี 2523 ถึง 1,034,021.95 บาท จะเห็นว่าสหกรณ์มีการพัฒนาเรือขยายธุรกิจ ได้รับความสำเร็จดีมาก ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

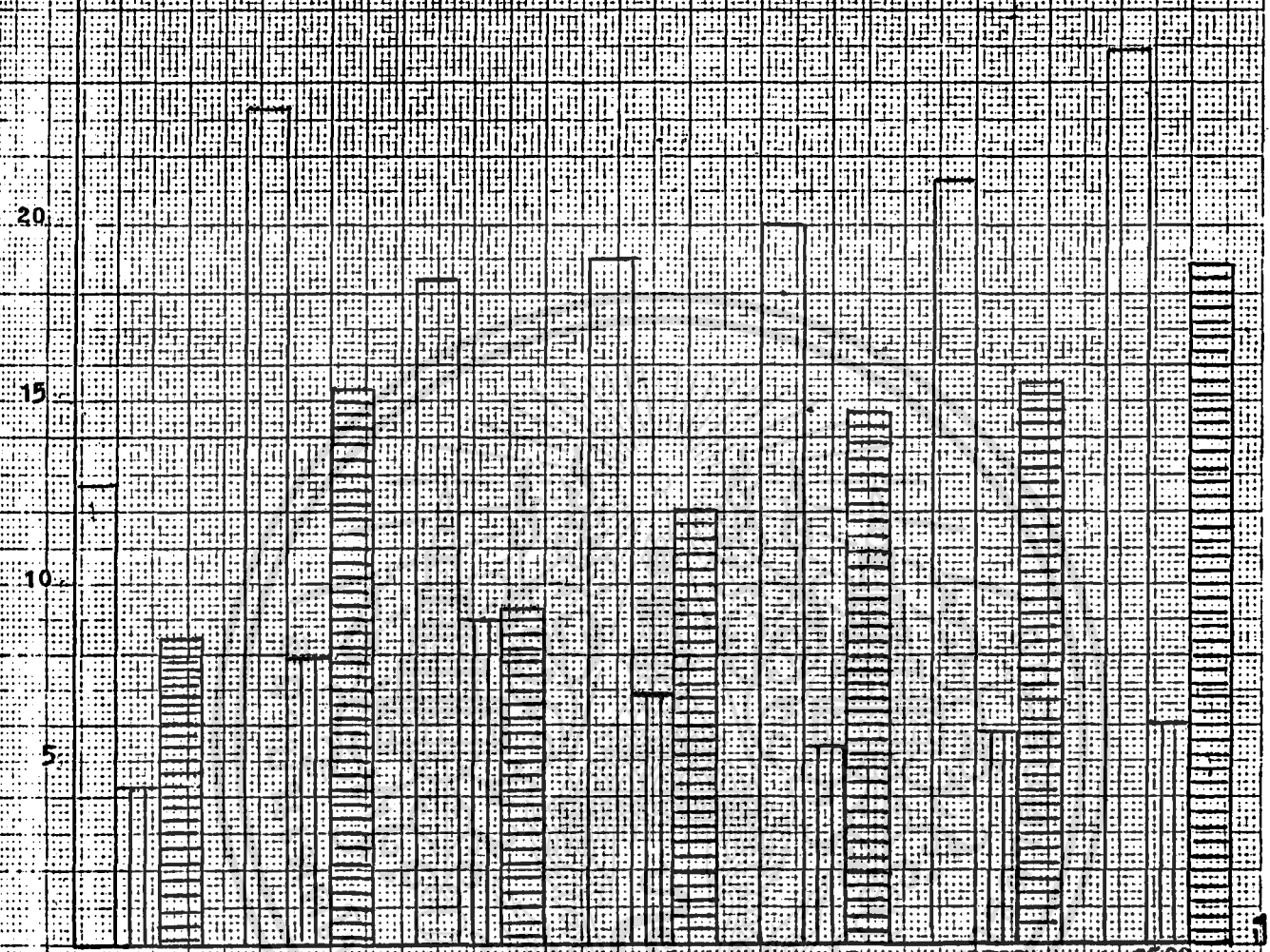
ตารางที่ 2 แสดงราคาไร่ รายจ่าย กำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรบ้านเค้าย จำกัด
ปี 2523 - 2529

ปี	ราคาไร่		รายจ่าย		กำไรสุทธิ	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	1,267,021.53	100	417,022.50	32.89	850,799.03	67.11
2524	2,327,604.81	100	792,561.42	34.05	1,535,043.39	65.95
2525	1,843,634.49	100	905,789.87	49.14	937,744.62	50.86
2526	1,902,297.97	100	690,639.22	36.31	1,211,658.75	63.69
2527	2,023,008.67	100	546,331.67	27.01	1,476,677.00	72.99
2528	2,139,076.47	100	582,832.00	27.20	1,556,244.47	72.75
2529	2,498,735.38	100	613,914.40	24.51	1,884,820.98	75.43
เฉลี่ย	2,003,311.33	100	652,884.44	32.59	1,350,426.89	67.41

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านเค้าย จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนเงิน
(ล้านบาท)

2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529

รูปทึบ

รูปเส้นทึบ

รูปเส้นประ

ภาพที่ 2 แสดงรายการ: รูปทึบ, รูปเส้นทึบ, รูปเส้นประ ระหว่างปี 2523 - 2529

สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก

นับตั้งแต่ปี 2523 สหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกัก มีสมาชิกทั้งหมด 1,833 คน แบ่งเป็น 19 กลุ่ม ปี 2524 - 2529 แบ่งเป็น 22 กลุ่มมีสมาชิกดังต่อไปนี้คือ 1,777 , 1,727 , 1,661 , 1,565, 1,549 คนตามลำดับ จะเห็นว่าสมาชิกลดลงทุกปีโดยปี 2529 เพียงปีเดียวที่สมาชิกเพิ่มเป็น 1,770 คนสาเหตุที่สมาชิกลดลงไม่ได้หมายความว่าไม่มีสมาชิกออกทุก ๆ ปีแต่หมายความว่าปีที่มีสมาชิกใหม่สมัครเข้ามาน้อยกว่าจำนวนที่สมาชิกลาออกไป สาเหตุที่สมาชิกลาออกคือ ลาออกจากสหกรณ์ด้วยความสมัครใจเป็นส่วนใหญ่รองลงมาคือสมาชิกถึงแก่กรรมและย้ายไปนอกแดนสหกรณ์หรือค่าเงินงานเกษตรส่วนไหนนอกแดนสหกรณ์ (จำนวนสมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิกแสดงไว้ในตารางที่ 3)

มูลค่าเงินงานของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกัก จัดเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ตามมาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เนื่องจากมีมูลค่าเงินงานมากกว่า 15 ล้านบาท มูลค่าเงินงานของสหกรณ์เมื่อสิ้นปีในแต่ละปีปรากฏว่าปี 2529 มีมูลค่าเงินงานมากที่สุดถึง 54,195,946.58 บาท และที่ต่ำที่สุด 23,107,164.31 บาทในปี 2526 สำหรับรายละเอียดในแต่ละปีในปี 2524 เท่ากับ 24,799,482.26 บาท ต่ำกว่าปี 2523 ที่มีมูลค่าเงินงาน 25,046,934.70 บาท ซึ่งต่ำกว่า 247,452.44 บาท สาเหตุสหกรณ์กู้เงินระหว่างปี(ค.ค.บ.ปี) 2525 สหกรณ์มีมูลค่าเงินงานตอนต้นปี 23,232,404.32 บาท และปี 2526 23,107,164.31 บาท สาเหตุที่เพิ่มเติมนิดหน่อย สหกรณ์ทำรายการที่จะลดการกู้ยืมลงแต่ชำระหนี้สินเพิ่มขึ้นเป็นผลให้มูลค่าเงินงานลดลงในปี 2527 มีมูลค่าเงินงาน 42,567,659.88 บาท ปี 2528 เท่ากับ 47,370,880.27 และปี 2529 เท่ากับ 54,195,946.58 บาท สาเหตุที่มูลค่าเงินงานเพิ่มขึ้นสูงก็เพราะว่าสหกรณ์มีการสำรองเงินและทุนอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นสหกรณ์ยังเพิ่มการกู้เงินระหว่างปีมากขึ้นคือ กู้จาก กคส. ในปี 2528 8,574,900.00 บาท เพิ่มขึ้นเป็น 20,261,990.00 บาทในปี 2529 สรุปได้ว่าสหกรณ์พยายามที่จะเพิ่มมูลค่าเงินงานให้สูงขึ้นโดยการเพิ่มทุน เรือบรรทุก เงินสำรอง ทุนอื่น ๆ ใหม่มากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีการกู้ยืมเงินให้ลดน้อยลงไปบางส่วนปีที่มีเงินมาก สหกรณ์ก็จะใช้คืนมากขึ้นเพื่อลดการเสียดอกเบี้ยแก่สหกรณ์มีการเพิ่มทุนอีกวิธีหนึ่งคือ การรับฝากเงินจากสมาชิก ซึ่งสหกรณ์สามารถประสบผลสำเร็จเพราะเงินรับฝากเพิ่มขึ้นทุกปี ดังตารางที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีการดำเนินงานของกรมการปกครอง ประจำปี 2523-2529

ปี พ.ศ. รวมรวม	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
จำนวนสมาชิก (คน)	1,533	1,777	1,727	1,661	1,565	1,549	1,770
จำนวนหมู่บ้าน (หมู่บ้าน)	19	22	22	22	22	22	22
ทุนบริบท	2,974,250.00	3,371,750.00	3,511,900.00	3,835,700.00	4,053,000.00	4,240,850.00	5,176,200.00
เงินอุดหนุน	1,150,759.16	1,612,377.00	2,514,693.09	3,382,569.70	3,020,163.15	4,992,265.66	5,790,220.15
ทุนอื่น ๆ	462,095.62	561,233.62	755,150.62	866,050.62	1,044,550.62	1,166,060.62	1,235,776.62
เงินรายได้จากสิ่งอื่น	765,711.23	754,387.39	901,240.65	1,125,012.97	1,150,381.67	1,013,952.53	1,322,375.15
รวมการเงินสุทธิจากกรมการปกครอง	21,315,652.05	29,214,152.05	33,921,532.05	42,361,870.00	50,531,512.75	51,266,890.95	79,550,000.75
- การเงินกรมการปกครอง	11,577,222.61	13,477,174.05	23,379,936.45	32,361,336.00	40,829,812.35	29,412,780.10	67,447,122.35
- การเงินจังหวัด	5,070,500.00	4,893,500.00	4,710,320.00	3,441,340.80	3,170,432.50	3,574,500.00	20,211,510.00
- การเงินกรมการปกครอง	3,608,129.56	6,379,951.41	6,522,812.40	7,483,950.15	9,029,975.75	7,337,496.25	19,034,334.21
- กองเงินในจังหวัด	12,732,429.41	10,796,978.00	9,544,545.60	5,592,242.25	6,621,107.00	10,824,102.75	12,111,730.50
รวมการเงินสุทธิจากกรมการปกครองในจังหวัด	22,902,550.25	30,240,730.35	35,573,541.37	49,978,740.00	52,362,075.00	52,367,745.41	52,369,271.75
- การเงินกรมการปกครอง	17,959,213.67	25,551,961.67	34,829,144.17	46,920,651.96	52,135,451.96	52,361,451.96	52,369,451.96
- การเงินจังหวัด (ในจังหวัดอื่น ๆ)	10,417,600.00	7,339,190.10	9,332,813.02	10,409,202.75	2,377,323.69	6,660.61	526.34
- การเงินกรมการปกครอง	7,836,597.00	7,592,749.00	9,279,199.50	12,149,527.70	5,140,960.00	230,000.00	-
- กองเงินในจังหวัด	4,673,336.59	4,610,769.39	4,746,797.20	2,590,004.16	226,123.54	3,253.45	3,819.79

งบการเงิน - งบกำไรขาดทุนสุทธิของกรมการปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2523-2529 (ต่อ)

ปี พ.ศ. งบประมาณ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
กำไรสุทธิ	25,046,534.70	24,759,452.26	23,232,401.32	23,107,161.31	22,565,659.89	27,370,350.27	54,195,946.59
กำไรสุทธิของกรมการปกครอง	50,612,725.00	60,177,255.00	66,070,870.00	74,481,120.00	82,527,249.00	90,317,370.00	111,787,600.00
- กรมการปกครอง	10,775,175.00	10,741,675.00	55,315,820.00	62,956,070.00	68,959,100.00	75,314,230.00	92,137,670.00
- กรมการปกครอง	5,833,550.00	10,155,550.00	10,718,050.00	11,528,350.00	13,569,050.00	15,503,050.00	19,581,050.00
กำไรสุทธิของกรมการปกครอง	15,074,700.00	8,564,500.00	5,856,675.00	3,450,250.00	5,045,129.00	4,259,032.00	20,964,350.00
- กรมการปกครอง	10,793,000.00	8,512,500.00	5,574,145.00	7,610,250.00	6,002,123.00	6,351,032.00	16,873,350.00
- กรมการปกครอง	4,277,500.00	602,000.00	282,500.00	840,000.00	2,043,000.00	1,531,000.00	4,091,000.00
กำไรสุทธิของกรมการปกครอง	29,120,025.00	33,620,225.00	45,727,455.00	54,627,445.00	67,521,570.00	72,071,573.00	87,007,600.00
- กรมการปกครอง	23,366,275.00	32,258,375.00	38,425,405.00	46,057,750.00	57,940,250.00	60,732,423.00	73,007,349.00
- กรมการปกครอง	4,754,650.00	6,361,550.00	7,302,050.00	8,528,450.00	9,601,300.00	11,339,150.00	13,999,250.00
กำไรสุทธิของกรมการปกครอง	9,210,700.00	10,559,500.00	7,818,670.00	8,905,550.00	8,562,875.00	8,435,600.00	14,555,725.00
- กรมการปกครอง	8,323,800.00	8,922,000.00	6,136,530.00	7,672,350.00	7,850,415.00	6,784,153.00	12,555,425.00
- กรมการปกครอง	895,500.00	1,637,300.00	512,100.00	1,223,600.00	4,112,450.00	1,701,450.00	2,000,300.00
กำไรสุทธิของกรมการปกครอง	22,451,800.00	21,459,500.00	20,309,515.00	19,064,125.00	18,944,423.00	18,748,367.00	24,757,402.00
- กรมการปกครอง	17,412,500.00	17,175,300.00	16,912,915.00	16,800,775.00	15,072,473.00	14,604,367.00	19,122,252.00
- กรมการปกครอง	5,039,500.00	4,024,600.00	3,397,000.00	2,893,400.00	3,911,550.00	4,144,500.00	5,635,200.00
กำไรสุทธิ	850,739.00	1,535,017.30	937,741.62	1,211,659.70	1,476,677.00	1,556,244.47	1,894,920.99

ที่มา : กรมการปกครอง กรมการปกครอง

ตารางที่ 4 แสดงการรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ปี 2523 - 2529

ปี	ฝากออมทรัพย์		ฝากประจำ		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	655,517.23	85.61	110,200.00	14.39	765,711.23	100
2524	580,687.39	76.97	173,700.00	23.03	754,387.39	100
2525	875,040.69	98.20	16,200.00	1.80	901,240.69	100
2526	1,116,512.97	99.24	8,500.00	0.76	1,125,012.97	100
2527	1,064,581.67	91.82	94,800.00	8.18	1,159,381.67	100
2528	855,958.98	84.42	158,000.00	15.58	1,013,958.98	100
2529	1,243,379.15	94.03	79,000.00	5.97	1,322,379.15	100
เฉลี่ย	914,525.44	90.91	91,485.71	9.09	1,006,010.24	100

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด

เงินรับฝาก

กล่าวคือจากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงการฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ในปี 2523 เงินฝากออมทรัพย์ 655,517.23 บาท และฝากประจำ 110,200.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 85.61 และ 14.39 ตามลำดับ และปี 2526 ฝากออมทรัพย์ 1,116,512.97 บาท ฝากประจำ 8,500.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.24 และ 0.76 ตามลำดับ จะเห็นว่าฝากประจำคิดเป็นร้อยละ 0.76 ขณะที่ฝากออมทรัพย์ร้อยละ 99.24 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกไม่นิยมที่จะฝากประจำเนื่องจากสมาชิกเรือเกษตรกรต้องการใช้เงินไม่สามารถถอนได้ทันที และในปี 2528 มีการฝากออมทรัพย์ลดลงเหลือ 855,958.98 บาท ขณะที่ฝากประจำเพิ่มขึ้นเป็น 158,000.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.42 และ 15.58 ตามลำดับ สาเหตุที่ลดการฝากออมทรัพย์ลดลงเพราะสมาชิกต้องการนำเงินไปฝากออมทรัพย์ไว้ก่อนและฝากออมทรัพย์ไปโดย ส่วนการ

ฝากประจำเพิ่มขึ้นเป็นเพราะสมาชิกของสหกรณ์บางรายและสมาชิกที่สมัครเข้ามาใหม่มีทุนสูงจึงคิดฝากประจำ ส่วนในปี 2529 เงินฝากออมทรัพย์ได้เพิ่มขึ้น 1,243,379.15 บาท และฝากประจำลดลงเหลือ 79,000.00 บาท ส่วนรับฝากเงินฝากประจำแก่ผู้ฝากเงินทุก ๆ และฝากประจำที่ระดมเงินเก็บออมมาจากสมาชิกของสหกรณ์ร่วม วัตถุประสงค์ในการผลิตและการจำหน่ายผลิตผล ทำให้รายได้ของสมาชิกลดลง เงินฝากก็ลดลงตามไปด้วยสรุปได้ว่าสมาชิกสหกรณ์นิยมการฝากออมทรัพย์มากกว่าฝากประจำซึ่งมีผู้ได้จากจำนวนเปอร์เซ็นต์เฉลี่ยทั้ง 7 ปีคือ ฝากออมทรัพย์ 90.91 เปอร์เซ็นต์และฝากประจำเพียง 9.09 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เนื่องมาจากฐานะของสมาชิกสหกรณ์ที่ยังมีเงินคงเหลือและมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินทุกขณะจึงไม่นิยมฝากประจำ

ตารางที่ 5 แสดงแหล่งเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกัถ ปี 2523 - 2529

ปี	ทุน ชกส.		ทุนจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด		รวม	ร้อยละ
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ		
2523	5,030,500.00	32.56	10,417,686.02	67.44	15,448,186.02	100
2524	4,898,500.00	40.03	7,338,180.10	59.97	12,236,680.10	100
2525	4,710,380.00	33.54	9,332,811.02	66.46	14,043,191.02	100
2526	8,441,546.00	44.79	10,405,204.75	55.21	18,846,750.75	100
2527	8,170,432.50	77.42	2,383,329.68	22.58	10,553,762.18	100
2528	8,574,900.00	99.92	6,669.61	0.08	8,581,569.61	100
2529	20,261,990.00	99.99	526.34	0.01	20,262,516.34	100
เฉลี่ย	8,584,035.90	60.10	5,697,772.50	39.90	14,281,808.00	100

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกัถ

แหล่งเงินกู้ของสหกรณ์

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นแหล่งเงินกู้ของสหกรณ์ว่ามีที่สำคัญ 3 แห่ง คือจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาระยอง จากธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาระยอง และจากเงินทุนส่งเสริมเกษตรกรรม ซึ่งเงินทุนส่งเสริมเกษตรกรรมในเกษตรกรรมเพื่อนำมาสร้างตามสัญญา เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2521 และกำหนดชำระคืนเป็นงวด ๆ จนถึงปัจจุบันชำระไม่หมดจะไม่นำมาเกี่ยวข้อง จากปี 2523 สหกรณ์กู้เงิน จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 32.56 และกู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด ร้อยละ 67.44 รวมเป็นเงิน 5,030,500 บาท และ 10,417,686.02 บาท ตามลำดับ และในปี 2529 สหกรณ์กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารกรุงเทพ จำกัด คิดเป็นร้อยละ 99.99 และ 0.01 รวมเป็นเงิน 20,216,990 บาทและ 526.31 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเมื่อสหกรณ์กู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด มักจะกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทดแทนจากธนาคารกรุงเทพ จำกัดมักจะถูกจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมาก

สำหรับเงินกู้สหกรณ์จะนำไปใช้สมาชิก เพื่อแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพ และเพื่อใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าจ้างทำไร่กับสำปะหลัง ทำไร่ปลูมประดับ ค่าจ้างทำนา และซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ตลอดจนไถรถไถนา เครื่องสูบน้ำ เป็นต้น ส่วนที่เหลือสหกรณ์จะนำไปจัดทำสิ่งของมาจำหน่ายแก่สมาชิก เช่น ปุ๋ย และข้าวเปลือก เป็นต้น

การให้เงินกู้แก่สมาชิก

เงินกู้ที่สหกรณ์ให้สมาชิกกู้มี 2 ประเภท คือแก่

1. เงินกู้ระยะสั้น ชำระคืนตามเวลาที่กำหนดได้ ระยะเวลาในการชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ อาจให้เวลาได้ไม่เกิน 15 เดือน นับตั้งแต่วันที่หนังสือสัญญาเงินกู้ระยะสั้น เช่น ค่าจ้างทำไร่กับสำปะหลัง ค่าจ้างทำนา เป็นต้น
2. เงินกู้ระยะปานกลาง ชำระคืนเป็นงวด ๆ โดยปกติให้ชำระคืนภายใน 3 ปี เว้นในกรณีที่มีเหตุพิเศษ อาจให้ได้ไม่เกิน 5 ปี ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่หนังสือสัญญา หรือหักตามการกู้เงิน เงินกู้ระยะปานกลาง เช่น ซื้อที่ดินเพื่อทำการเกษตร บุกเบิกไร่ปลูกพืชกิน ชื่อเครื่องสูบน้ำ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณเงินให้สมาชิกผู้ระหว่างปีแยกตามประเภทเงินกู้ ปี 2523 - 2529

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	10,791,200.00	71.54	4,293,500.00	28.46	15,084,700.00	100
2524	8,962,500.00	93.71	602,000.00	6.29	9,564,500.00	100
2525	5,574,145.00	95.18	282,500.00	4.82	5,856,645.00	100
2526	7,640,250.00	90.41	810,000.00	9.59	8,450,250.00	100
2527	6,002,128.00	74.62	2,041,000.00	25.38	8,043,128.00	100
2528	6,356,082.00	76.67	1,934,000.00	23.33	8,290,082.00	100
2529	16,873,350.00	80.49	4,091,000.00	19.51	20,964,350.00	100
เฉลี่ย	8,885,665.00	81.57	2,007,714.29	18.43	10,893,379.29	100

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านคาจ จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 แสดงปริมาณเงินที่ให้สมาชิกผู้รวมแต่ละคนปี 2523 - 2529

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	40,779,175.00	80.57	9,833,550.00	19.43	50,612,725.00	100
2524	49,741,675.00	82.66	10,435,550.00	17.34	60,177,225.00	100
2525	55,315,820.00	83.77	10,718,050.00	16.23	66,033,870.00	100
2526	62,956,070.00	84.52	11,528,050.00	15.48	74,484,120.00	100
2527	68,958,198.00	83.56	13,569,050.00	16.44	82,527,248.00	100
2528	75,314,280.00	82.93	15,503,050.00	17.07	90,817,330.00	100
2529	92,187,630.00	82.47	19,594,050.00	17.53	111,781,680.00	100
เฉลี่ย	63,607,549.71	83.00	13,025,907.14	17.00	76,633,456.85	100

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านค้าย จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๘ แสดงปริมาณการชำระคืนเงินกู้ระหว่างปีเสกตามประเภทเงินกู้ ปี 2523 - 2529

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	8,320,800.00	90.34	889,900.00	9.66	9,210,700.00	100
2524	8,922,600.00	84.50	1,637,300.00	15.50	10,559,900.00	100
2525	6,136,530.00	87.09	910,100.00	12.91	7,048,630.00	100
2526	7,672,390.00	86.25	1,223,600.00	13.75	8,895,990.00	100
2527	7,850,435.00	87.59	1,112,450.00	12.41	8,962,885.00	100
2528	6,784,193.00	79.95	1,701,450.00	20.05	8,485,643.00	100
2529	12,355,425.00	82.61	2,600,300.00	17.39	14,955,725.00	100
เฉลี่ย	8,291,767.57	85.21	1,439,300.00	14.79	9,731,067.57	100

ที่มา : สำนักงานการเกษตรมาเขตร จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 แสดงปริมาณการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกรวมแต่แรก ปี 2523-2529

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	23,366,275.00	83.09	4,754,650.00	16.91	28,120,925.00	100
2524	32,288,875.00	83.48	6,391,950.00	16.52	38,680,825.00	100
2525	38,425,405.00	86.03	7,302,050.00	15.97	45,727,455.00	100
2526	46,097,795.00	84.39	8,525,650.00	15.61	54,623,445.00	100
2527	53,948,230.00	84.84	9,638,100.00	15.16	63,586,330.00	100
2528	60,732,423.00	84.27	11,339,550.00	15.73	72,071,973.00	100
2529	73,087,848.00	84.61	13,393,850.00	15.39	87,027,698.00	100
เฉลี่ย	46,849,550.14	86.24	8,763,685.71	15.76	55,613,235.85	100

ที่มา : ฝ่ายการเคหะชนบ้านค่าย จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 6 แสดงปริมาณเงินให้สมาชิกกู้ ระหว่างปี 2523 - 2529 สหกรณ์ปล่อยเงินกู้ ระยะสั้นให้สมาชิกของสหกรณ์ โดยปี 2523 ให้เงินกู้แก่สมาชิกระยะสั้นเป็นเงิน 10,791,200 บาท และ ระยะปานกลางเป็นเงิน 4,293,500 บาท บริษัทอเมริกันเพอร์เฟกต์เงินกู้ระยะสั้น และระยะปานกลางเท่ากับ 71.54 และ 28.46 ตามลำดับ และในปี 2525 สหกรณ์ปล่อยเงินกู้ระยะสั้นให้สมาชิกกู้ยืมที่สุดเพียง 5,574,145 บาท และ 282,500 บาท ตามลำดับ สำหรับเงินกู้ระยะปานกลาง คิดเป็น 95.18 และ 4.82 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สาเหตุที่สหกรณ์ปล่อยเงินกู้ยืม ทั้งระยะปานกลาง และระยะสั้น เพราะว่ามันต่ำปะแล็ง ึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญช่วงนั้น ราชการกำหนดให้รัฐบาลไม่ส่งเสริมให้มีการปลูกมันสำปะหลัง ทางสหกรณ์ จึงลดการให้เงินกู้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก นับเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญ และในปี 2529 การให้เงินกู้แก่สมาชิก สูงขึ้น กล่าวคือเงินกู้ระยะสั้น 16,873,350 บาท เงินกู้ระยะปานกลาง 4,091,000 บาทคิดเป็น 80.49 และ 19.51 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ สาเหตุที่มีการเพิ่มขึ้นของข้างสูง เพราะสมาชิกได้นำเงินไปซื้อปุ๋ย และ ยารวมศัตรูพืช ึ่งสหกรณ์ได้นำมาจำหน่าย นอกจากนี้สมาชิกนำเงินส่วนหนึ่งไปค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน

สรุปได้ว่าสหกรณ์จากเงินให้สมาชิกกู้ระหว่างปีสูงบ้างต่ำบ้างไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความต้องการ ของสมาชิก แต่ตามองภาพรวม (ตารางที่ 7) ึ่งเป็นปริมาณเงินให้สมาชิกกู้รวมแต่แรก จะเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้ง เงินระยะสั้น และระยะปานกลาง แสดงว่าสมาชิกของสหกรณ์รู้จักการกักตุนเงินใหม่ที่ได้ตกลงทุน โดยใช้เครื่องมือ ทุนแรง ซึ่งทำให้รายได้ของสูงขึ้นด้วย

จากตารางที่ 8 แสดงการชำระคืนเงินกู้ระหว่างปี 2523 - 2529 ทั้งระยะสั้น และระยะ ปานกลาง การชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกต่อสหกรณ์มีเสถียรภาพใกล้เคียงกับการกู้เงิน ซึ่งถ้าปีไหนที่มีการกู้เงิน มาก ปีต่อไปก็มีการชำระคืนมาก (พิจารณาได้จากตารางที่ 9) ึ่งแสดงให้เห็นถึงการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ต่อสหกรณ์ มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ึ่งแสดงว่าสมาชิกมีความร่วมมือต่อสหกรณ์เป็นอย่างดี ถ้าสมาชิกคนใดที่ไม่ทำ ความถูกต้อง หรือตามข้อกำหนดของสหกรณ์ก็ควรมีการสอบสวนประวัติ และถ้าทำความผิดบ่อย ๆ สหกรณ์ก็พิจารณา ักออกไปคือไม่มีสิทธิกู้เงิน เพื่อความเป็นระเบียบของสหกรณ์ และถึงอย่างไรก็ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 แสดงปริมาณเงินกู้คงเหลืออยู่ที่สมาชิกเมื่อสิ้นปี ในปี 2523 - 2529

ปี	ระยะสั้น		ระยะปานกลาง		รวม	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	17,412,900.00	77.42	5,078,900.00	22.58	22,491,800.00	100
2524	17,475,300.00	81.24	4,024,600.00	18.72	21,499,900.00	100
2525	16,912,915.00	83.27	3,397,000.00	16.73	20,309,915.00	100
2526	16,880,775.00	84.98	2,983,400.00	15.02	19,864,125.00	100
2527	15,032,478.00	79.35	3,911,950.00	20.65	18,944,428.00	100
2528	14,604,367.00	77.89	4,144,500.00	22.11	18,748,867.00	100
2529	19,122,292.00	77.24	5,636,200.00	22.76	24,757,492.00	100
เฉลี่ย	16,777,289.57	80.10	4,167,935.71	19.90	20,945,225.28	100

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรรพช. จำกัด

จากตารางที่ 10 แสดงปริมาณเงินกู้คงเหลืออยู่ที่สมาชิกเมื่อสิ้นปี 2523 - 2529 ปริมาณเงินกู้คงเหลืออยู่ที่สมาชิก เป็นเงินกู้คงเหลือระยะสั้นค่าที่สูงสุดเท่ากับ 15,032,478 บาทในปี 2527 และสูงที่สุดในปี 2529 เท่ากับ 19,122,292 บาท และเงินกู้คงเหลือระยะปานกลางค่าที่สูงสุดปี 2526 เท่ากับ 2,983,400 บาท และสูงที่สุดเท่ากับ 5,636,200 บาทในปี 2529 และจากการเฉลี่ยทั้ง 7 ปี เงินกู้ระยะสั้นคงเหลืออยู่ที่สมาชิกถึง 80.10 เปอร์เซ็นต์ เงินกู้ระยะปานกลาง 19.90 เปอร์เซ็นต์ สำหรับสาเหตุที่เงินกู้คงเหลืออยู่ที่สมาชิกสหกรณ์ เพราะสมาชิกทั่วไปไม่ไถ่ผลเท่าที่ควร และราคาตกต่ำ นอกจากนี้สมาชิกของสหกรณ์ส่วนใหญ่ซุ่มเงินสำรองไว้ไม่ทันตามกำหนดการชำระหนี้สมาชิกจึงขอถอนเงินชำระหนี้ทำให้เงินกู้คงเหลือค้างอยู่ในแต่ละปี

ตารางที่ 11 แสดงจุดมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้น (ไม่เกิน 12 เดือน) ปี 2528 - 2529

จุดมุ่งหมายแห่งเงินกู้	ปี	ร้อยละ	จำนวนแต่แรก	ร้อยละ	ปี	ร้อยละ	จำนวนแต่แรก	ร้อยละ
1. ค่าจ้างทำไร่กับปลูกยาง	4,322,000	68	51,215,000	68	12,663,205	75	69,140,733	75
2. ค่าจ้างทำไร่คอกย สวนผลไม้	1,271,000	20	15,062,000	20	525,550	3	2,765,639	3
3. ปลูกยางและถาวรป่าไม้	127,582	2	1,506,580	2	820,145	5	4,609,382	5
4. ค่าจ้างทำนา	190,600	3	2,259,000	3	588,950	3	2,765,639	3
5. เลี้ยงสุกรไก่คอกย	127,100	2	1,506,000	-	-	-	-	-
6. ค่าจ้างทำไร่ปลูกยาง	-	-	-	-	1,431,850	9	8,296,887	9
7. ค่าเช่าที่ดิน	317,800	5	3,765,700	5	843,650	5	4,609,350	5
รวม	6,356,082	100	75,314,280	100	16,873,350	100	92,187,630	100

ที่มา : ฝ่ายการเคหะกรรมบ้านค้าย จำกัด

จากตารางที่ 11 แสดงจุดมุ่งหมายแห่งเงินกู้ระยะสั้นปี 2528 - 2529 จะเห็นได้ว่าสมาชิกสหกรณ์กู้เงินเพื่อจ่ายค่าจ้างทำไร่กับปลูกยางได้ถึง 68 เปอร์เซ็นต์ และปี 2529 กู้เพื่อจ่ายค่าจ้างทำไร่กับปลูกยางได้ถึง 75 เปอร์เซ็นต์จากปี 2528 - 2529 สมาชิกกู้เงินเพื่อเป็นค่าจ้างทำไร่กับปลูกยางเพิ่มขึ้นถึง 8,341,205 บาท ซึ่งในระหว่างปี 2528 - 2529 เป็นปีพิเศษของกิจการหลักของอำเภอบ้านค้าย และจากการแสดงในตารางจำนวนแต่แรกปี 2528 - 2529 เท่ากับ 51,215,000 บาท และ 69,140,733 บาท ตามลำดับ ซึ่งเงินจำนวนเงินที่สูงมากเกิดเนื่องจากการกู้เพื่อไปทำอย่างอื่น ๆ เช่น เลี้ยงสุกร ค่าจ้างทำไร่ปลูกยาง เป็นต้น

ตารางที่ 12 แสดงจุกมุงหมายแบ่งเงินกู้ระยะปานกลาง (3 - 5 ปี) ปี 2528 - 2529

จุกมุงหมายแบ่งเงินกู้	กึ่งระหว่างปี	ร้อยละ	กัรวมแต่แรก	ร้อยละ	กึ่งระหว่างปี	ร้อยละ	กัรวมแต่แรก	ร้อยละ
1. บุกเบิกปรับปรุงที่ดิน	483,500	25	3,875,000	25	506,350	12	2,351,287	12
2. กู้ที่ดินเพื่อการเกษตร	967,000	50	7,751,500	50	2,458,000	60	11,756,431	60
3. กู้รถไถนา เครื่องสูบน้ำ	386,800	20	3,100,600	20	922,100	23	4,506,632	23
4. สำหรับค่าทุน	96,700	5	775,150	5	204,550	5	979,700	5
รวม	1,934,000	100	15,503,050	100	4,091,000	100	19,594,050	100

หมายเหตุ : สปกปรกการเกษตรรายตำบล จำกัด

จากตารางที่ 12 แสดงจุกมุงหมายแบ่งเงินกู้ระยะปานกลางปี 2528 - 2529 สามารถเห็นว่าเงินที่กู้
 ที่ดินเพิ่มเพื่อทำการเกษตรในอัตราที่สูง คือปี 2528 เท่ากับ 967,000 บาทและปี 2529 เท่ากับ 2,458,000
 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 และ 60 ตามลำดับถือเป็นสัดส่วนที่น่าพอใจ สำหรับการกู้เพื่อบุกเบิกที่ดินในปี 2528
 เท่ากับ 25 เปอร์เซ็นต์ ขณะที่ต่อมาสัดส่วนการกู้รถไถนา 20 เปอร์เซ็นต์ในปี 2529 การกู้ที่ดินตั้งเป็นค้ำประกันซึ่ง
 แยกการกู้เพื่อบุกเบิกที่ดินค้ำประกันเบื้องต้นเป็น 12 เปอร์เซ็นต์ และรถไถนาเพิ่มขึ้นเป็น 23 เปอร์เซ็นต์แต่ที่
 มิได้หมายความว่าเปอร์เซ็นต์ค้ำประกันจำนวนเงินจะต่ำลงตามไปด้วย คือปี 2528 บุกเบิกปรับปรุงที่ดิน 483,500
 บาทขณะที่ปี 2529 เท่ากับ 506,350 บาท แสดงว่าการดำเนินงานของสปกปรกประสบผลสำเร็จทำให้สมาชิก
 ที่รายได้น้อยขึ้น จึงได้ที่ดินเพื่อเพิ่มเนื้อที่ทำการเกษตรในมากราย

ตารางที่ 13 แสดงรายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด แยกตามประเภทได้ดังนี้

ปี	ขาย/บริการ		รายได้เฉพาะธุรกิจ		รายได้อื่น ๆ	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	4,542,744.20	14.32	56,649.13	29.94	155,697.41	13.23
2524	6,178,103.00	19.34	-	-	339,873.19	28.87
2525	4,042,136.00	12.65	-	-	106,147.53	9.02
2526	3,391,119.80	10.61	-	-	126,856.37	10.78
2527	3,489,145.65	10.92	-	-	136,095.45	11.56
2528	4,076,756.25	12.76	-	-	179,094.13	15.21
2529	6,228,421.66	19.50	132,577.30	70.06	133,435.37	11.33
เฉลี่ย	31,948,426.56	100	189,226.43	100	1,177,199.45	100

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด

จากตารางที่ 13 แสดงรายได้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่ได้จากการขายและบริการ ได้แก่ ธุรกิจซื้อ ธุรกิจเครดิต และธุรกิจขาย จากการเปรียบเทียบร้อยละตั้งแต่ปี 2523 - 2529 คือปี 2529 สูงสุดร้อยละ 19.50 รองลงมาปี 2524 ร้อยละ 19.34 ซึ่งทั้งสองปีมีอัตราสูง เนื่องจากสหกรณ์มียอดจำหน่ายปุ๋ยที่สูง และปี 2526 ต่ำสุดร้อยละ 10.16 เนื่องจากสหกรณ์มียอดจำหน่ายที่ต่ำ อันเนื่องมาจากราคาราคาพืชผลของสมาชิกต่ำ เช่น มันสำปะหลังราคาตกต่ำ มีผลทำให้กำลังซื้อของสมาชิกสหกรณ์ลดลง ส่วนรายได้เฉพาะธุรกิจ และรายได้อื่น ๆ เป็นส่วนประกอบ เช่นรายได้จากครุเช่า ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าปรับสำหรับสมาชิกที่ขาดประชุม เป็นต้น

สรุปได้ว่ารายได้ส่วนใหญ่ได้จากการขายและบริการ โดยเฉพาะธุรกิจซื้อ ซึ่งได้แก่การจำหน่ายปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช สหกรณ์น่าจะพิจารณาหาสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายให้สมาชิกมากกว่านี้ เช่น วัสดุการเกษตร และยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น เพราะถ้าปีไหนเกษตรกรขายพืชผลได้ราคาต่ำ หรือประสบภัยธรรมชาติ สมาชิกก็สามารถซื้อสินค้าชนิดอื่น เพื่อนำไปใช้สอยในภาวะที่จำเป็นและขาดแคลนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 ผลการปฏิบัติงานของกองช่างโยธากรมช่างโยธา จ้ากัปี 2523-2529

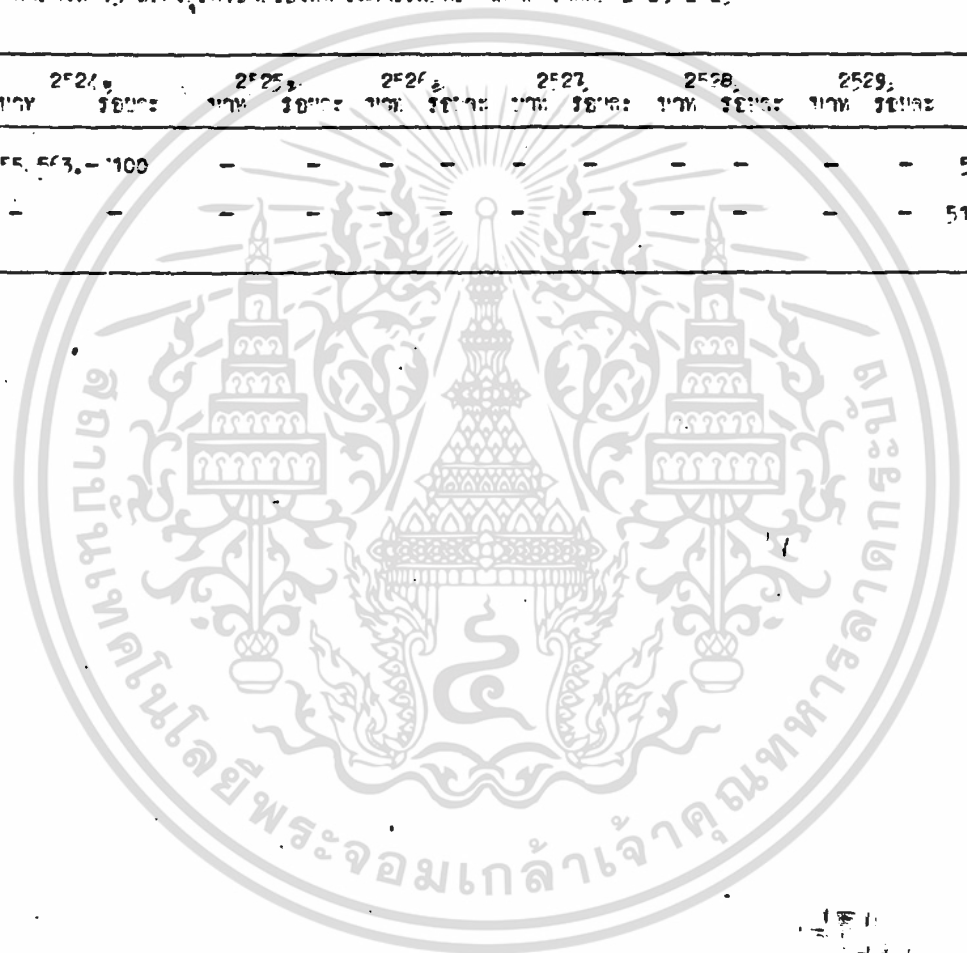
ปี	2523		2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
งานก่อสร้าง	-	-	-	-	414,175.-	54.56	-	-	-	-	-	-	-	-
งานปู	-	-	1,534,960.-	73.76	280,240.-	36.91	109,410.-	65.76	95,579.-	32.73	897,597.-	73.43	2,001,065.-	69.75
งานเนคทีฟโรนัม	-	-	5,378.-	0.26	9,509.-	1.25	-	-	-	-	-	-	-	-
งานบำรุงรักษารูฟ	-	-	57,891.-	2.76	53,914.-	7.09	5,833.90	3.67	3,920.-	1.34	119,575.-	9.69	473,192.-	16.49
งานสิ่งก่อสร้าง	1,157,927.00	100	482,995.-	23.20	1,413.-	1.96	1,440.-	9.05	126,525.-	3.19	102,336.95	9.39	304,634.-	13.76
ค่าเช่าเครื่องมือและวัสดุ	-	-	-	-	-	-	42,436.-	26.67	66,632.-	22.74	89,769.-	7.34	-	-
รายได้อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,200.-	1.16	-	-
รวม	1,157,927.00	100	2,081,124.-	100	759,150.-	100	159,124.90	100	292,965.-	100	1,222,327.25	100	2,868,991.-	100

ที่มา : รายงานประจำปีของกรมช่างโยธา

ตารางที่ 15 แสดงรายการของสหกรณ์เกษตรบ้านบัว จำกัด ปี 2523-2529

ปี	2523		2524		2525		2526		2527		2528		2529		รวม	
	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์	บาท	สตางค์
รายได้	-	-	55,563.-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55,563.-	100
รายจ่าย	513,005.-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	513,005.-	100

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านบัว จำกัด

๗ ก
๗ ๗

จากตารางที่ 14 แสดงธุรกิจหรือของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกปี 2523 - 2529 โดย
 สหกรณ์ค้าปลีกธุรกิจชื่อประเทศ ข้าวสาร ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และวัสดุการเกษตร ซึ่งจากการดำเนินงานของ
 สหกรณ์ปี 2523 สหกรณ์ขายสินค้าอื่นเป็นจำนวนเงิน 1,157,927 บาท ซึ่งเป็นธุรกิจเดียวกับสหกรณ์ทำ และสินค้า
 ที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายทุกปี คือ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และสินค้าอื่น ปี 2524 สหกรณ์ขายปุ๋ยได้ 1,534,560 บาท
 เท่ากับ 73.67 เปอร์เซ็นต์ และขายสินค้าอื่น 482,895 บาทเท่ากับ 23.20 เปอร์เซ็นต์ ขายยาปราบศัตรูพืช
 57,891 บาทเท่ากับ 2.78 เปอร์เซ็นต์ และในปี 2525 เปอร์เซ็นต์การจำหน่ายปุ๋ยลดลง เนื่องมาจากสหกรณ์
 ได้นำข้าวสารมาจากนายคิดเป็นเงิน 414,175 บาทเท่ากับ 54.50 เปอร์เซ็นต์และขายยาปราบศัตรูพืช 280,240
 บาทเท่ากับ 36.91 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสหกรณ์นำข้าวสารมาจากนายคิดเพียงปีเดียวทำยอดขายจากปีต่อ ๆ ไป
 สหกรณ์อาจจะทำไปตลอด เพราะเห็นว่าการขายปุ๋ยให้แก่สหกรณ์ทางหนึ่ง และช่วยเหลือสมาชิกที่ไม่ต้องการซื้อ
 ข้าวสารในราคาแพง เนื่องจากว่าสหกรณ์รับซื้อข้าวสารจากชุมนุมสหกรณ์อะเซียงเทราโคโดยตรง และเป็นการช่วย
 ชำนาญที่จะขายข้าวให้โคราคาสูงกว่าอีกวิธีหนึ่ง ปี 2529 สหกรณ์จำหน่ายปุ๋ยโคราคาสูงสุด คิดเป็นเงิน 2,001,065
 บาทเท่ากับ 69.75 เปอร์เซ็นต์ และขายยาปราบศัตรูพืช 473,192 บาทเท่ากับ 16.49 เปอร์เซ็นต์ ขายสินค้า
 อื่น 394,634 บาทเท่ากับ 13.75 เปอร์เซ็นต์ และปี 2529 เป็นปีที่สหกรณ์จำหน่ายโคสูงที่สุดคือ 2,868,891
 บาท

สรุปได้ว่าปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และสินค้าอื่นเป็นสินค้าหลักของสหกรณ์ ซึ่งบางปีมีการจำหน่ายได้
 มาก บางปีจำหน่ายได้น้อย เนื่องจากกำลังซื้อของสมาชิกสหกรณ์ เพราะถ้าปีไหนที่ผลผลิตสินค้าสมาชิกสหกรณ์ก็
 จะซื้อสินค้าจากสหกรณ์มาก เพื่อจะไปจำหน่ายในการประกอบการต่อไป ถ้าปีไหนที่ผลผลิตไม่ดีกว่าสิ่งซื้อของสมาชิก
 ก็จะลดลง เห็นผลในธุรกิจการซื้อปุ๋ยของเกษตรกรที่ต่างต่าง

จากตารางที่ 15 แสดงธุรกิจการขายของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จำกปี 2523 - 2529
 จากการศึกษารายละเอียด 7 ปี พบว่าสหกรณ์ทำธุรกิจปี 2523 และ 2524 เท่านั้น คือในปี 2523 ขายสินค้าอื่น
 531,005 บาท และขายผ้า 55,563 บาท ในปี 2524 และปีต่อ ๆ มาสหกรณ์ไม่ได้ทำธุรกิจนี้ สาเหตุที่
 สหกรณ์ทำธุรกิจตามนี้ เพราะว่าที่สำนักงานของชาวบ้านคำต คือมีนสำปะหลัง และสับปะรด สมาชิกสหกรณ์
 จะพากันไปแก้ออก และเจ้าของโรงงานโคโดยตรง ซึ่งสะดวกกว่าที่สหกรณ์รวบรวมขาย เพราะท้องที่อำเภอ
 บ้านคำตเป็นที่ตั้งของโรงงานแปรรูปอาหารคั้งที่โคกล่าวไว้ในบทที่ 2

งบการเงิน 16 งบกำไรขาดทุนสุทธิของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี 2523-2525

ค่าใช้จ่าย	2523		2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินเดือนและค่าจ้าง	73,555.-	21.75	107,600.-	32.06	151,000.-	37.19	150,655.-	29.02	153,005.-	31.57	215,514.-	36.99	236,145.-	38.47
ค่าเช่าที่ดิน อาคาร	25,215.-	21.76	100,043.-	19.25	53,035.-	19.24	57,734.-	19.27	32,122.-	6.23	75,870.-	6.13	4,301.-	0.70
ค่าเช่าที่ดินนอกเมือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25,531.-	4.73	23,607.-	3.95
ค่าเช่ารถ	-	-	1,783.-	0.35	3,797.-	0.93	8,557.-	1.69	2,317.-	0.55	5,471.-	0.94	5,973.-	0.96
ค่าโฆษณา	3,600.5	1.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	6,420.07	1.78	15,817.20	3.69	5,115.30	1.23	4,176.50	0.73	15,154.50	2.91	14,905.-	2.56	10,459.50	1.69
ค่าเบี้ยประกันภัย	-	-	-	-	-	-	-	-	37,200.-	7.21	9,030.-	1.55	6,800.-	1.07
ค่าตอบแทนผู้รักษาราชการ	724.-	0.20	1,375.-	0.37	1,763.-	0.39	14,764.-	2.92	23,735.50	5.59	10,753.-	1.85	25,242.-	4.11
ค่าตอบแทนผู้แทนการค้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,400.-	0.75	7,500.-	1.21
ค่าไฟฟ้า-ค่าโทรศัพท์	-	-	12,300.54	2.23	10,701.55	2.74	7,236.16	1.57	3,114.22	1.63	5,067.14	1.55	14,577.54	2.36
ค่ารถโดยสารสาธารณะ	-	-	-	-	270.6	0.06	1,016.-	0.21	151.-	0.10	1,246.-	0.32	1,125.-	0.18
ค่าค่าเช่าอาคารพาณิชย์	10,800.-	3.00	6,350.-	1.23	9,160.-	1.78	20,870.-	4.13	8,125.-	1.59	25,370.-	4.35	22,275.-	3.67
ค่าวัสดุสิ้นเปลืองรถยนต์	32,313.75	9.58	27,776.-	5.21	32,122.-	7.02	31,393.-	6.91	30,225.-	5.85	75,711.-	6.17	34,511.-	5.76
ค่าเบี้ยประกันภัยรถยนต์	27,941.32	7.75	69,271.59	13.30	79,940.54	17.26	80,793.29	15.59	91,011.33	17.64	90,124.92	13.75	99,499.23	16.21
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	51,911.30	14.38	65,267.95	12.71	50,783.77	11.70	51,413.39	10.18	52,658.22	10.20	41,853.25	7.18	44,557.13	7.21
ค่าเบี้ยประกัน	-	-	-	-	-	-	-	-	12,560.-	2.51	26,120.-	4.49	38,700.-	6.36
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,710.-	0.35	3,750.-	0.62

ตารางที่ 16 แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2523-2529 (ต่อ)

ค่าใช้จ่าย	2523		2524		2525		2526		2527		2528		2529	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ค่าตอบแทนพิเศษ	53,231.35	11.77	42,870.95	8.35	19,464.75	4.05	11,000.-	2.27	27,035.-	5.30	39,630.75	6.50	29,711.-	4.35
ค่าตอบแทน	-	-	-	-	-	-	14,000.-	2.83	-	-	-	-	-	-
ค่าจ้างพิเศษ	5,117.00	1.22	42,870.95	8.35	5,117.00	1.12	5,117.00	1.01	3,930.20	0.74	-	-	-	-
ค่าจ้างในโครงการ	107.-	0.17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ค่าตอบแทนพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	1,000.-	0.19	-	-	-	-
รวม	360,373.37	100	513,395.73	100	457,739.71	100	529,191.93	100	516,055.17	100	502,832.-	100	617,912.40	100

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการคลัง

ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์

ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ แบ่งออกได้เป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ทั้ง
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ จากงบดุลและงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำจาย จำกัดปี 2523 - 2529
สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลงทุกปี ทั้งนี้เพราะสหกรณ์ไม่มีรายได้เฉพาะธุรกิจ ยกเว้นปี 2523 และปี
2529 เนื่องมาจากสหกรณ์ได้มาจากหนี้สูญรับคืนคอกเบื้อยค้ำรับ คอกเบื้อยค้ำปรับลูกหนี้การค้า และหนี้สูญลูก
หนี้การค้ารับคืน

จากตารางที่ 16 แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่สหกรณ์มีค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินงานที่สำคัญ คือค่าเงินเดือนและค่าจ้าง คอกเบื้อยจ่ายเงินรับฝาก ค่าเบื้อยเลี้ยงพาหนะ ค่าเสื่อม
ราคาทรัพย์สิน และค่าใช้จ่ายทั่วไป ซึ่งในปี 2523 ค่าเงินเดือนและค่าจ้าง 78,555 บาทคิดเป็นร้อยละ
21.79 และเพิ่มเป็นร้อยละ 38.47 คิดเป็นเงิน 236,145 บาท เพราะปริมาณงานมีมากขึ้นจึงจ้างคนงาน
เพิ่ม และค่าเบื้อยเลี้ยงพนักงานมีแนวโน้มค่าลง จะเห็นได้จากปี 2523 ค่าเบื้อยเลี้ยงพาหนะ 89,219 บาท
คิดเป็นร้อยละ 24.76 ทอปปี 2529 ค่าเบื้อยเลี้ยงพาหนะลดลงเหลือ 4,304 บาทคิดเป็นร้อยละ 0.70 ซึ่ง
ต่ำมาก ทั้งนี้เพราะว่าสหกรณ์พยายามลดค่าใช้จ่ายลง และค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ค่าเบื้อยเลี้ยงพาหนะ
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายเบื้อยเคล็ด มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ส่วนค่าเงินเดือนและค่าจ้าง ค่าคอกเบื้อย
จ่ายเงินรับฝากมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องมาจากสหกรณ์จ้างเจ้าหน้าที่เพิ่ม และชดเชยเงินฝากของสหกรณ์ที่
สมาชิกนำฝากมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้สหกรณ์ต้องใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น ส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมดมีแนวโน้ม
สูงขึ้น คือปี 2523 360,373.37 บาทปี 2524 เพิ่มขึ้นเป็น 513,385.73 บาท สาเหตุเนื่องมาจากสหกรณ์
ต้องใช้จ่ายค่าจ้างพนักงานเพิ่มขึ้นถึง 86,045 บาท นอกจากนี้สหกรณ์ต้องเสียค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า ค่าคอกเบื้อย
เบื้อยฝากเพิ่มขึ้นทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในปี 2525 มีค่าใช้จ่าย 457,739.71 บาท ซึ่งลดลงจากเดิม
สาเหตุเนื่องมาจาก ค่าเบื้อยเลี้ยงพาหนะ ค่าเสื่อมราคา ค่าใช้จ่ายเบื้อยเคล็ดลดลง ส่วนปี 2526 - 2529
ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพราะสาเหตุดังที่กล่าวมาข้างต้น

สรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายดำเนินงานมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องมาจากปริมาณธุรกิจของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น
แสดงว่าสหกรณ์สามารถดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพ บกดีจากปีที่มีค่าใช้จ่ายที่จำเป็น เช่น ค่าใช้จ่ายวัน
ประชุมใหญ่ ค่าใช้จ่ายในการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิก และค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมแนะนำให้สมาชิก
รู้จักการผลิตยางรมิ ซึ่งสหกรณ์จะขาดไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 แสดงทรัพย์สินของสภรณการเกษตรบ้านค่าง จำกัด ปี 2523 - 2529

ปี	ทรัพย์สินหมุนเวียน	ทรัพย์สินถาวร	ทรัพย์สินอื่น ๆ	รวม
2523	24,131,300.49	816,163.81	99,470.40	25,046,934.70
2524	23,927,003.00	774,405.66	93,073.40	24,799,482.26
2525	22,395,031.43	737,117.09	100,255.80	23,232,404.32
2526	22,307,997.41	711,327.70	67,836.20	23,107,164.31
2527	20,953,647.96	967,520.48	102,000.00	22,023,168.44
2528	23,357,541.63	1,004,020.74	102,000.00	24,463,562.37
2529	26,968,418.17	969,965.61	102,000.00	28,040,383.78
เฉลี่ย	23,434,420.01	854,360.33	98,805.40	24,387,585.74

ที่มา : สภรณการเกษตรบ้านค่าง จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพย์สิน หนี้สิน และทุน

ทรัพย์สินของสภครรภ์ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท (ตารางที่ 17)

1. ทรัพย์สินหมุนเวียน คือทรัพย์สินที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้คล่อง เช่น ลูกหนี้ เงินฝากธนาคาร ตีค่าคงเหลือ เป็นต้น ในปี 2523 สหกรณ์ทรัพย์สินหมุนเวียนรวมทั้งสิ้น 24,131,300.49 บาท และในปี 2524 เท่ากับ 23,927,003 บาท และลดลงเรื่อย ๆ ในปี 2527 เหลือเพียง 20,953,647.96 บาท สาเหตุเนื่องมาจากลูกหนี้การค้าของสหกรณ์ลดลงตั้งแต่ปี 2523 - 2527 ลดลงถึง 807,794 บาท นอกจากนี้ ปริมาณเงินสดและเงินฝากธนาคาร ลูกหนี้เงินกู้ ลดลงมาตลอด พอในปี 2528 และ 2529 ทรัพย์สินหมุนเวียน เพิ่มขึ้น 23,357,541.63 บาท และ 26,968,418.17 บาทตามลำดับ สาเหตุที่ทรัพย์สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น เพราะเงินสดและเงินฝากธนาคารเพิ่มสูงขึ้นปี 2528 สูงถึง 2,979,527.53 บาท ขณะที่ปี 2527 มีเพียง 81,855.63 บาท และลูกหนี้เงินกู้ก็สูงขึ้นโดยปี 2529 สูงกว่าปี 2528 ถึง 5,939,187.00 บาท แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์พยายามที่จะเพิ่มทรัพย์สินหมุนเวียนให้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณา ทรัพย์สินหมุนเวียนประกอบด้วย

2. ทรัพย์สินถาวร คือทรัพย์สินที่มิอาจขายหรือโอนไปเป็นเงินสดได้ทันที เช่น ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง ยานพาหนะ เครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น ในปี 2523 สหกรณ์ทรัพย์สินถาวร 816,163.81 บาท และลดลงมาเรื่อย ๆ จนต่ำสุดในปี 2526 เท่ากับ 711,328.70 บาท สาเหตุที่ทรัพย์สินถาวรลดลงเนื่องมาจากยานพาหนะ และ สิ่งปลูกสร้างเสื่อมราคาลงทุกปี ทางสหกรณ์จึงมักค้าเสื่อมราคาทำให้ทรัพย์สินถาวรมีมูลค่าลดลง ปี 2528 สหกรณ์ทรัพย์สินถาวรสูงที่สุดถึง 1,004,040.74 บาท ทั้งนี้เพราะสหกรณ์มีการซื้อเครื่องใช้สำนักงาน เพิ่มขึ้น และต่อเติมสิ่งปลูกสร้างทำให้มีมูลค่าสูง และเริ่มเสื่อมราคาลงในปี 2529 คือทรัพย์สินถาวรคงเหลือ เท่ากับ 969,965.61 บาท

3. ทรัพย์สินอื่น ๆ คือทรัพย์สินที่ตกเหลือจาก 2 ประเภทแรกที่กล่าวมาแล้ว ทรัพย์สิน ประเภทนี้จะมีมูลค่าใกล้เคียงกัน คือสูงที่สุดปี 2527-2528, 2529 เท่ากับ 102,000 บาท และต่ำที่สุดปี 2526 เท่ากับ 87,838.20 บาท

สรุป ทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูงที่สุดของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำกัท จากการศึกษาถึง 7 ปี ปรากฏว่า ทรัพย์สินหมุนเวียนสูงที่สุดเท่ากับ 23,434,520.01 บาทรองลงมา คือทรัพย์สินถาวรเท่ากับ 854,360 บาท และทรัพย์สินอื่น ๆ เท่ากับ 98,805.40 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 แสดงที่ดินและทุนของคณะกรรมการเกษตรน้ำเค็ม จำกัด ปี 2523 - 2529

ปี	ที่ดินยกเวน	ที่ดินระงับการ	ที่ดินอื่น	ทุน	รวมที่ดินและทุน
2523	19,467,739.71	100,000.00	32,301.18	5,446,893.81	25,046,934.70
2524	17,545,187.14	100,000.00	43,890.92	7,110,404.20	24,779,482.26
2525	14,998,057.84	100,000.00	55,613.16	8,078,733.32	23,232,404.32
2526	13,631,474.59	90,000.00	83,360.65	9,295,329.07	23,107,164.31
2527	11,240,150.72	80,000.00	97,626.65	10,605,391.07	22,023,168.44
2528	12,211,565.15	70,000.00	137,576.47	11,967,420.75	24,463,562.37
2529	13,769,735.41	55,865.54	177,765.10	14,037,017.73	28,040,383.78
เฉลี่ย	14,706,844.37	85,124.65	89,733.45	9,505,884.28	24,384,728.60

ที่มา : คณะกรรมการเกษตรน้ำเค็ม จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 18 แสดงหนี้สินและทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำช จำกัด ปี 2523 - 2529

ปี 2523 สหกรณ์มีหนี้สินและทุนรวม 25,046,934.70 บาท แบ่งเป็นหนี้สินระยะสั้น หรือหนี้สินหมุนเวียนรวม 19,467,739.71 บาท หนี้สินระยะยาว 100,000 บาท หนี้สินอื่น 32,301.18 บาท ทุน 5,446,899.81 บาท หนี้สินระยะสั้นและระยะยาวจะลดลงทุกปี สาเหตุที่มีการลดลงเพราะหนี้สินระยะสั้น สหกรณ์ลดการเบิกเงินเกิดบัญชี และลดการกู้ยืมลง ซึ่งจะลดลงทุกปี และเจ้าหนี้การค้าของสหกรณ์ สหกรณ์ก็ลดหรือไม่มีการติดต่อกับธนาคาร เช่นในปี 2524 เจ้าหนี้การค้าของสหกรณ์สูงถึง 1,072,797.71 บาท และในปี 2526, 2528, 2529 สหกรณ์ไม่มีเจ้าหนี้การค้าเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสหกรณ์ไม่ได้ขาน้ำปุ๋ย หรือไม่ได้ส่งขายปาราศัตรูพืชเข้ามาถึงคนขายสินค้าที่เหลืออยู่ ส่วนหนี้ระยะยาวทางสหกรณ์ก็จากเงินทุนส่งเครื่องจักรเพื่อสร้างฉาง และตกลงชำระเป็นงวด ๆ งวดละ 10,000 บาท ทำให้หนี้สินของสหกรณ์ลดลงทุกปี สำหรับหนี้สินอื่นเพิ่มขึ้นทุกปีจาก 32,301.18 บาทในปี 2523 เป็น 177,765.10 บาทในปี 2529 ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 145,463.92 บาท สหกรณ์ไม่ควรมองข้ามหนี้สินนี้ เพราะถ้าวันจะเพิ่มทุนมากขึ้นจนกลายเป็นปัญหาในอนาคต สำหรับทุนของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปีอย่างสม่ำเสมอปี 2523 เท่ากับ 5,446,899.81 บาทปี 2529 เท่ากับ 14,037,017.73 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 8,590,123.92 บาท สาเหตุที่มีการเพิ่มของทุนทุกปี เพราะสหกรณ์ต้องสะสมทุนตามข้อบังคับ และเงินสำรองสหกรณ์สะสมเพิ่มขึ้นทุกปี คือระยะเวลา 7 ปีสหกรณ์เพิ่มทุนสำรองถึง 4,620,461.13 บาท และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือสหกรณ์ได้รับกำไรเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพสามารถทำกำไรให้สหกรณ์ทุกปี และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

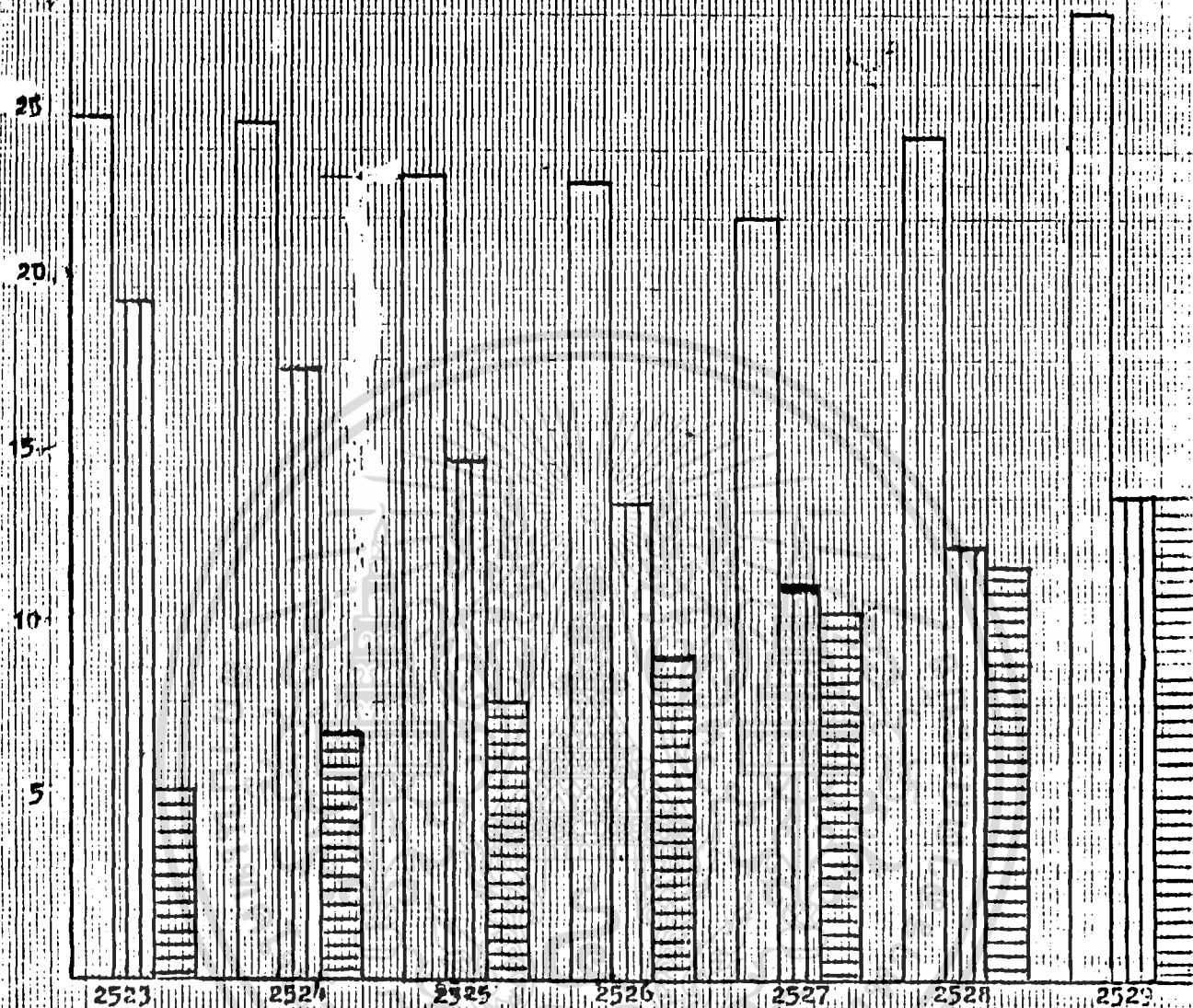
ตารางที่ 19 แสดงทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนของสำนักงานการเกษตรบ้านค่าย จำกัด
ปี 2523 - 2529

ปี	ทรัพย์สิน		หนี้สิน		ทุน	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
2523	25,046,934.70	100	19,600,040.89	78.25	5,446,893.81	21.75
2524	24,799,482.26	100	17,689,078.66	71.33	7,110,404.20	28.67
2525	23,232,404.32	100	15,153,671.00	65.23	8,078,733.32	34.77
2526	23,197,164.31	100	13,811,835.24	59.77	9,295,329.07	40.23
2527	22,023,168.44	100	11,417,777.37	51.84	10,605,391.07	48.16
2528	24,463,562.37	100	12,496,141.62	51.08	11,967,420.75	48.92
2529	28,040,383.78	100	14,003,366.05	49.94	14,037,017.73	50.06
เฉลี่ย	24,387,585.74	100	14,881,701.55	61.02	9,505,884.19	38.98

ที่มา : สำนักงานการเกษตรบ้านค่าย จำกัด

จากตารางที่ 19 แสดงทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนของสำนักงานการเกษตรบ้านค่าย จำกัดปี 2523-2529 ปี 2523 สำนักงานมีทรัพย์สิน 25,046,934.70 บาท คิดเป็นหนี้สินร้อยละ 78.25 และทุนร้อยละ 21.75 ซึ่งเป็นการตั้งสูงมากที่ที่ดินสูง ต่อมาทางสำนักงานได้บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ปี 2529 มีทรัพย์สินทั้งสิ้น 28,040,383.78 บาท คิดเป็นหนี้สินร้อยละ 49.94 และทุนร้อยละ 50.06 ซึ่งเป็นอัตราที่น่าพอใจ (ดังแสดงไว้ในภาพที่ 3)

จำนวนเงิน
(ล้านบาท)

ทวิภาค
  หนึ่งปี
  ทุน

ภาพที่ 3 แสดงทรัพย์สิน หนี้สิน ทุน ระหว่างปี 2523 - 2529

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนการเงิน (Financial Ratio)

เป็นเครื่องมือทางการเงินที่จะใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ และประเมินผล ความสามารถ
ของการบริหารเงินทุน ที่กิจการมีอยู่ เกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำรายการที่ปรากฏในงบการเงิน สำหรับ
ระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์กันในรูปของสัดส่วนหรืออัตราร้อยละ อันจะช่วยในการตัดสินใจของผู้ที่สนใจเรื่อง
ดังกล่าวกับกิจการนั้น เพราะการวิเคราะห์นี้จะชี้ให้เห็นข้อเท็จจริง ทำให้ผู้วิเคราะห์เห็นอะไรบางอย่างที่สามารถ
หาข้อเท็จจริงได้ ผู้วิเคราะห์ฐานะการเงินจึงเปรียบเทียบเดิมนักสืบผู้วิเคราะห์ จึงนิยมใช้อัตราส่วนหลาย
ประเภทในการวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง ซึ่งการคำนวณอัตราส่วนทางการเงินไม่ใช่เรื่องยุ่งยากอะไร เนื่อง
จากตัวเลขที่ใ้ประกอบการคำนวณอยู่แล้ว แต่การที่จะนำผลลัพธ์ ที่คำนวณได้มาใส่ประโยชน์เป็นเรื่องยุ่งยากมาก
ผู้ที่จะต้องเข้าใจถึงความเป็นมาของอัตราส่วนแต่ละอัตราส่วน ปัจจัยต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในอัตราส่วนนั้น ๆ
การที่ประโยชน์จากอัตราส่วนต้องอาศัยการแปลความ ความชำนาญและไหวพริบ ของผู้วิเคราะห์

อัตราส่วนทางการเงินนั้นจะใ้ประโยชน์ใ้มากที่สุดใ้เมื่อใ้เปรียบเทียบกับอัตราส่วนและอาศัยการ เปรียบเทียบใ้
กระทำใ้ 3 รูปแบบ คือ

1. เปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรฐานของประเทศ
2. เปรียบเทียบกิจการที่ใ้ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน
3. เปรียบเทียบอัตราส่วนในคดีของกิจการนั้นเอง

สำหรับการทำการศึกษาคั้งนี้จะเปรียบเทียบกิจการที่ใ้ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน คือ สหกรณ์
ขนาดใหญ่ ในเขตเศรษฐกิจเกษตรที่ 2 สำหรับการจึคว่าสหกรณ์ใ้ไหนเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ นั้น มีเกณฑ์คั้งใ้

1. สหกรณ์ขนาดเล็ก ทุนค่าเงินงานต่ำกว่า 5 ล้านบาท
2. สหกรณ์ขนาดกลาง ทุนค่าเงินงานเกินกว่า 5 ล้านบาทแต่ใ้ไม่เกิน 15 ล้านบาท
3. สหกรณ์ขนาดใหญ่ ทุนค่าเงินงานเกินกว่า 15 ล้านบาทขึ้นไป

สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ อยู่ในเขตเศรษฐกิจเกษตรที่ 2 มี
การเปรียบเทียบกิจการที่ใ้ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ดังตารางที่ 20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใ้สำหรับการใช้งานใ้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตใ้ให้นำไปใ้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใ้ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิใ้ให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใ้ไปใ้ใช้

ตารางที่ 20 อัตราส่วนทางการเงินภาคธุรกิจของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

	อัตราส่วน	เกณฑ์กลุ่มเขต 2
1	อัตราส่วนหมุนเวียนเงินทุน (ต่อ 1)	1.46
2	อัตราส่วนที่สินทรัพย์เกินกว่าทุน (ต่อ 1)	2.47
3	อัตรากារหมุนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (รอบ)	0.31
4	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	3.42
5	อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)	10.97
6	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	11.50

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4

ประเภทได้แก่

1. วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)
2. วิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Leverage Ratio)
3. วิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency Ratio)
4. วิเคราะห์อัตราส่วนกำไร (Profitability Ratio)

1. วิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง ใช้วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องของสหกรณ์ ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ และทรัพย์สินคงเหลือของสหกรณ์ อัตราส่วนที่ชี้ว่าได้แก่

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ 1}$$

$$\text{อัตราส่วนที่ใส่เปรียบเทียบ} \quad 1.46 : 1$$

การวิเคราะห์ตามปกติแล้วเขาถือว่าอัตราส่วนที่สูง ความคล่องตัวยิ่งมาก คือ มีความสามารถในการชำระหนี้สินมาก หรือเงินทุนหมุนเวียนในมือสูง เมื่อนำเอาทรัพย์สินหมุนเวียนชำระหนี้สินหมุนเวียนแล้ว ก็ยังคงมีเงินสดในมือเหลืออยู่ในการใช้จ่ายประจำวัน แต่ตามองให้ลดลงไปแล้วอัตราส่วนที่สูงเกินไป อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกิจการได้ เพราะอาจทำให้เห็นว่าสหกรณ์ได้มีทรัพย์สินหมุนเวียนไว้เกินความจำเป็น เช่น อาจถือเงินสดไว้มากเกินไป หรือ เงินทุนหมุนเวียนไปจมอยู่ในสินค้าคงเหลือหรือถูกเก็บเข้าเก็บไป ทั้งนี้จะต้องพิจารณาดังส่วนประกอบของทรัพย์สินหมุนเวียนค้างหรือตาเป็นในกรณีที่ สหกรณ์มีทรัพย์สินหมุนเวียนที่คาดว่าจะเปลี่ยนเป็นเงินสดในรอบการดำเนินงานปัจจุบัน ก็อันที่ทรัพย์สินหมุนเวียนที่ครบกำหนดชำระหนี้ในงวดปัจจุบัน ถ้าหากสหกรณ์มีการจัดการทางการเงินผิดพลาด คือมีการเพิ่มหนี้สินหมุนเวียนมากกว่าจะหักจ่ายให้สหกรณ์ของระดับปีต่อมาการขาดสภาพคล่องได้โดยง่าย

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์จากผลการวิเคราะห์ในรอบ 7 ปี ตั้งแต่ปี 2523 - 2529 ปรากฏว่า มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์สูงกว่าอัตราส่วนที่ใส่เปรียบเทียบในกลุ่มเดียวกัน สูงที่สุดเท่ากับ 1.96 ในปี 2529 และรองลงมาเท่ากับ 1.90 ในปี 2528 และในปี 2523 - 2524 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำกว่ามาตรฐาน ต่ำที่สุดเท่ากับ 1.24 ในปี 2523 และอัตราส่วนเฉลี่ยทั้ง 7 ปี เท่ากับ 1.59 หมายความว่า สหกรณ์มีทรัพย์สินหมุนเวียนที่คาดว่าจะเปลี่ยนเป็นเงินสดในรอบการดำเนินงานสูงกว่ากับที่สินทรัพย์ระยะสั้นที่ครบกำหนดชำระหนี้ในงวดปัจจุบัน สรุปได้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด อันแสดงให้เห็นว่าฐานะการเงินของสหกรณ์มีสภาพคล่องตัวสูง (ภาพที่ 4)

ตารางที่ 21 ทรัพยากรบุคคลและเงินเดือนของข้าราชการ (เฉพาะส่วนกลาง) ประจำปี พ.ศ. 2523-2529

ปี	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
คณาจารย์มหาวิทยาลัย	24,131,369.49	23,927,003.00	22,395,031.43	22,307,997.41	20,953,647.96	23,357,511.63	26,963,413.17	23,434,420.01
คณาจารย์วิทยาลัย	15,447,739.71	17,545,157.14	14,999,057.82	13,638,474.59	11,240,150.72	12,288,565.15	13,749,735.41	14,706,844.37
ข้าราชการมหาวิทยาลัย	1.24	1.36	1.49	1.64	1.87	1.90	1.96	1.59
ข้าราชการส่วนกลาง (รวม 1)	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46	1.46
รวมเงินเดือน	๓๙	๓๙	๓๙	๓๙	๓๙	๓๙	๓๙	๓๙

อัตราส่วนทุกหมู่โรงเรียน
2.0

1.5

1.0

อัตราส่วนทุกหมู่โรงเรียนของภาคแรก

อัตราส่วนทุกหมู่โรงเรียนมาตรฐาน

2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529

Z - ฤดูช้าง

ภาพที่ 4 แสดงอัตราส่วนทุกหมู่โรงเรียนมาตรฐานและอัตราส่วนทุกหมู่โรงเรียนของภาคแรกปี 2523 - 2529

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Debt Ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของเงินทุนของกิจการ ว่าประกอบด้วยส่วนที่เป็นหนี้สิน กับส่วนที่เป็นทุนอย่างละครเท่าใด ซึ่งโครงสร้างของกิจการจะสามารถใช้ประกอบการวิเคราะห์อีกหลายประการ คือ

1. ในด้านหนี้สินเชื่อสามารถดูถึงความปลอดภัยความปลอดภัยในการให้กู้โดยดูจากทุนของสหกรณ์ ถ้าทุนของสหกรณ์มีเพียงเล็กน้อยก็ยากที่จะก่อรับความเสี่ยงในการให้กู้มาก
2. ในด้านทุนของสหกรณ์และผู้บริหาร ถ้าสหกรณ์จัดหาทุนโดยวิธีการเพิ่มหนี้สิน สหกรณ์ก็จะลำบากขึ้น แะหนึ่งนั้นต้องมีการควบคุมการลงทุแท้ดี และภาวะเศรษฐกิจเล็ดอ่าววย อัตราส่วนที่ใ้ใช้วัดคือ

อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน (Total debts to net worth) เป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งสิ้นกับทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่จะบอกได้จะบอกได้ตรงว่า ณ วันที่จัดทำงบดุล กิจการมีหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุนแสดงถึง ความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่าสหกรณ์มีทุนของตนเองเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\frac{\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน}}{\text{อัตราส่วนที่ใ้เปรียบเทียบกับ}} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ต่อ 1}$$

$$2.47 : 1$$

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จ.กั สังกัดในปี 2523 คือเท่ากับ 3.60 ต่อ 1 รองลงมาเท่ากับ 2.49 ต่อ 1 ในปี 2524 ซึ่งทั้งสองปีนี้สูงกว่ามาตรฐาน หมายความว่าเจ้าหนี้ของสหกรณ์ 3.6 บาทและ 2.49 บาทตามลำดับ จะมีทุนของสหกรณ์เองคุ้มครองหนี้ จำนวนนี้อยู่ 1 บาท ถ้าอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์เดียวกันเท่ากับ 2.47 ต่อ 1 คือทุน 1 บาท จะคุ้มครองหนี้ 2.47 บาท และต่อมาสหกรณ์ดำเนินงานได้ผลดี คือในปี 2529 ทุน 1 บาท สามารถคุ้มครองหนี้ 1 บาท แสดงว่า สหกรณ์มีหนี้สินเท่ากับทุนของสหกรณ์ในปัจจุบัน และจากการเฉลี่ยทั้ง 7 ปี สหกรณ์การเกษตรบ้านคำต จ.กัค ค่าเงินงานใ้้อัตราส่วนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์เปรียบเทียบกับ 1.39 สรุปสหกรณ์การเกษตรสามารถดำเนินงานได้ผลดีข้ตามลำดับ ทำให้หนี้สินต่อทุนลดลงมาตลอดทุกปี ตั้งแต่ 3.6 ต่อ 1 เกิดเพียง 1 ต่อ 1 ในปีแรก ๆ อาจเป็นกันรายต่อเจ้าหนี้และสหกรณ์ คือ เมื่อเลิกกิจการแล้วเจ้าหนี้อาจจะได้รับการชำระหนี้ไม่ครบจำนวน หรือถ้าหากสหกรณ์มีรายได้ไม่เพียงพอ ก็อาจประสบการขาดทุนได้ง่ายเพราะคิดรายการในรูปคงกอดเก็บมาก สหกรณ์จึงใ้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขโดยการระดมทุนจากสมาชิกเพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการลดการกู้ยืมจากราช ทำให้เกิดตราส่วนลดลงตามลำดับ แต่ทั้งนี้สภมรดกต้องระมัดระวังไม่ให้ตราส่วนนั้น
ต่ำเกินไป เพราะอาจจะเกิดผลตรงกันข้ามคือตราส่วนไม่ต่ำเกินไปยังทำให้การขยายตัวทั้งสภมรดกเป็นไปได้อย่าง
เสถียร เพราะไม่มีการระดมทุนของการกู้ยืม (ภาพที่ ๕)

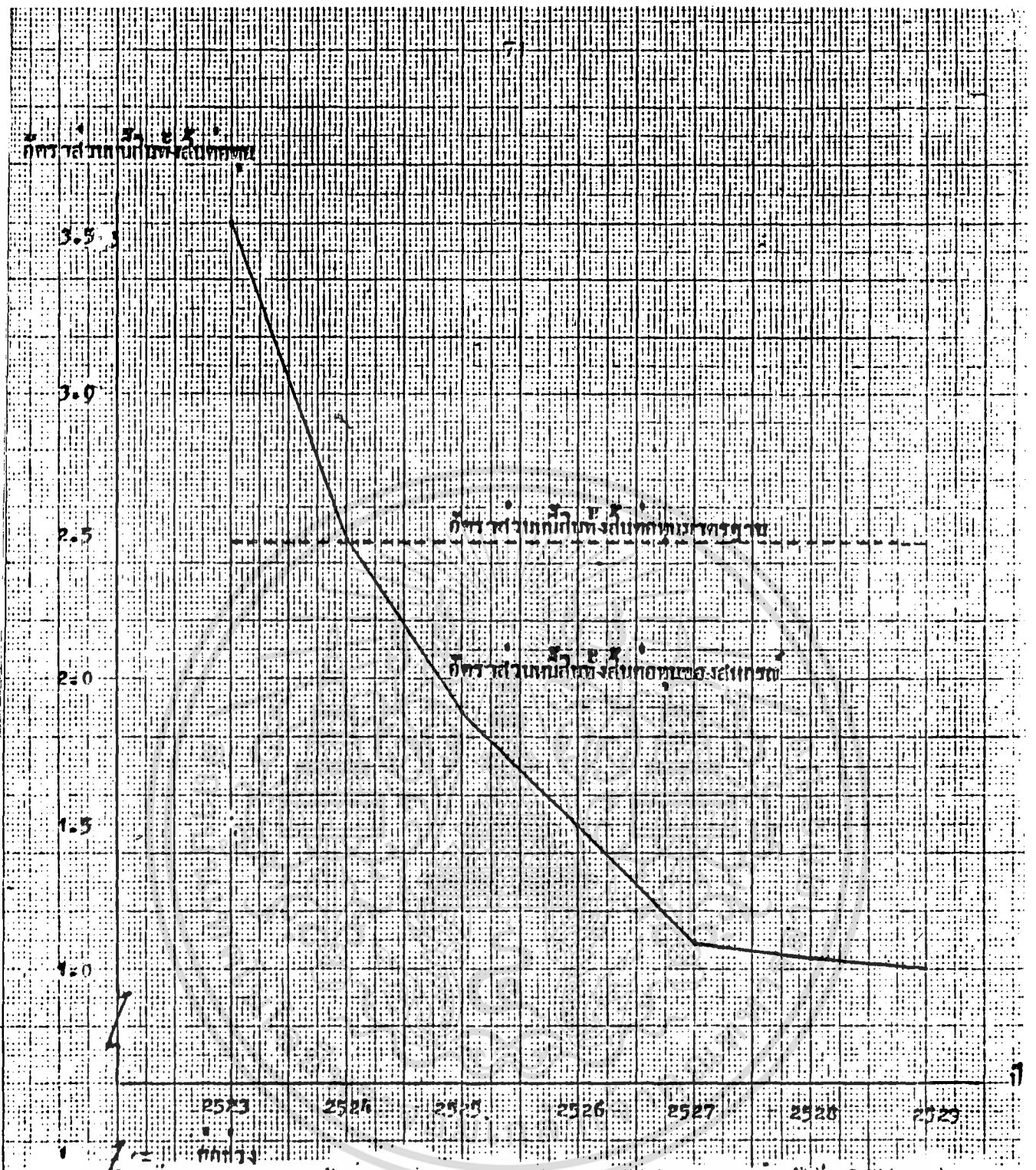

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 22 อัตราส่วนหนี้สินต่องบของสหกรณ์การเกษตรวิเศษ จำกัด ปี พ.ศ. 2523-2529

ปี	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
หนี้สินทั้งสิ้น	19,600,040.00	17,639,078.66	15,153,671.00	13,811,935.24	11,417,777.37	12,496,141.62	14,003,366.05	13,252,332.42
ทุนของสหกรณ์	5,446,893.81	7,110,404.20	8,076,733.32	9,295,329.07	10,605,391.07	11,967,420.75	14,037,017.73	9,505,894.29
อัตราส่วนหนี้สินต่องบทุน	3.60	2.49	1.88	1.49	1.08	1.04	1.00	1.39
อัตราส่วนมาตรการ (กธ1)	2.47	2.47	2.47	2.47	2.47	2.47	2.47	2.47
ประเมินผล	สูง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำมาก	ต่ำ

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรวิเศษ จำกัด

ภาพที่ 9 แสดงอัตราส่วนเงินเฟ้อต่อเงินบาทและอัตราส่วนเงินเฟ้อต่อเงินบาทของสาธารณรัฐปี 2523 - 2529

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 23 อัตรากำไรของทรัพย์สินทั้งสี่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2523-2529

ปี	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
ผลรวมรายได้ทั้งสิ้น	1,165,422.40	11,993,229.12	1,395,184.33	1,716,859.68	1,992,752.17	2,139,076.47	2,498,735.33	1,343,818.65
สินทรัพย์ที่คงค้างทั้งสิ้น	-	25,046,934.70	24,799,282.26	23,232,404.32	23,107,167.31	22,023,169.44	24,463,562.37	23,779,786.07
สินทรัพย์ที่คงค้างสุทธิ	25,046,934.70	24,752,482.26	23,232,404.32	23,107,164.31	22,023,169.44	24,463,562.37	29,040,333.78	24,297,595.74
สินทรัพย์ที่วัดโดยวิธีคิด	25,046,934.70	24,923,209.48	24,015,945.29	24,169,984.32	22,565,166.36	23,243,365.41	26,251,973.08	24,093,195.91
อัตรากำไรของทรัพย์สินทั้งสี่(รวม)	0.05	0.09	0.06	0.07	0.09	0.09	0.10	0.05
อัตรากำไรธนาคาร	0.31	0.31	0.31	0.31	0.31	0.31	0.31	0.31
หมายเหตุ	ค่าบวก	ค่าบวก	ค่าบวก	ค่าบวก	ค่าบวก	ค่าบวก	ค่าบวก	ค่าบวก

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด

อัตราการปลูกองุ่นที่เพิ่มขึ้น

0.30

อัตราการปลูกองุ่นที่เพิ่มขึ้นและการขยาย

0.25

0.20

0.15

0.10

0.05

2529

2530

2531

2536

2537

2529

2529

ปี

อัตราการปลูกองุ่นที่เพิ่มขึ้นของสหกรณ์

ภาพที่ 6 เปรียบอัตราการปลูกองุ่นของสหกรณ์ปลูกองุ่นและการขยายของสหกรณ์ปลูกองุ่น (ปี 2523-2529)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on total Assets) เป็น
 อัตราส่วนระหว่างกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแสดงไว้แก่ปีโดยรอบระยะเวลาปีที่ผู้
 ที่ทำแบบสารคดีได้ใช้จากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
 เป็นอัตราส่วนที่ไว้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เชื่อกันเป็นสูตรโล่งดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นแล้วเฉลี่ย}} \%$$

อัตราส่วนที่ไว้เปรียบเทียบ ร้อยละ 3.42

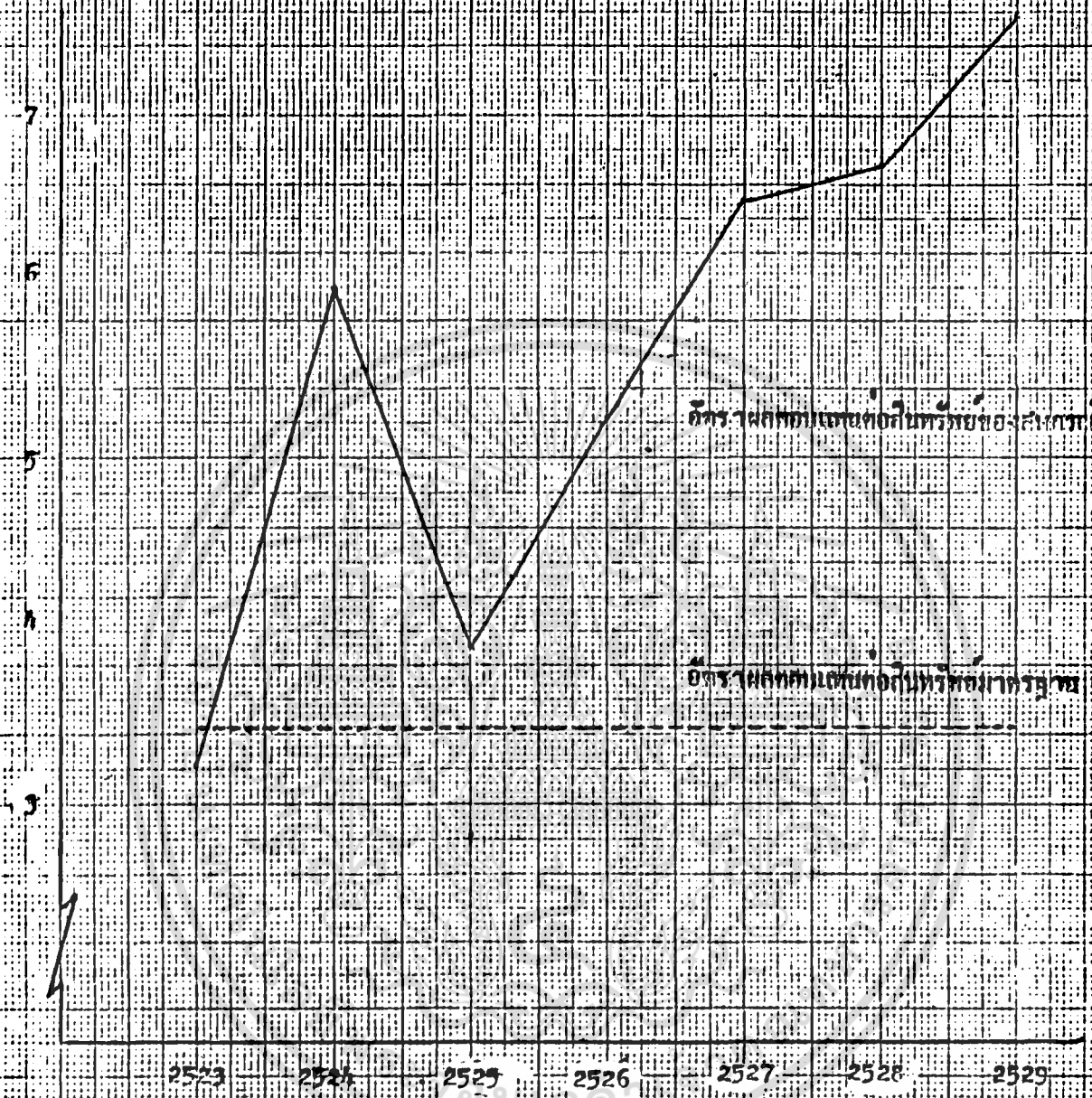
จากตารางที่ 24 แสดงอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ขององค์กรสูงสุดเท่ากับร้อยละ
 7.18 ในปี 2529 รดลงมาเท่ากับร้อยละ 6.7 ปี 2528 และต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 3.21 จะเห็นได้
 ว่าต่ำกว่ามาตรฐานของกลุ่มมาตลอด อัตราเฉลี่ยขององค์กรทั้ง 7 ปีเท่ากับร้อยละ 5.55 หมายความว่า
 ทุก 100 บาทของทรัพย์สินทั้งสิ้นสามารถให้กำไรงานเท่ากับกำไรได้ 5.55 บาท ซึ่งเกินอัตราที่
 ก่อตั้งสูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานในกลุ่มองค์กรขนาดเดียวกัน สำหรับสาเหตุที่ในปี 2523 อัตราส่วนต่ำกว่า
 มาตรฐานของกลุ่มเป็นเพราะอัตรากำไรสุทธิค่าและประสิทธิภาพในการใช้ทรัพย์สินค่า สรุปองค์กรสามารถ
 กำไรงานได้ผลดีขึ้นตามลำดับจะเห็นจากอัตราส่วนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2523 - 2524 และลดต่ำลง
 มาในปี 2525 เพราะกำไรในการดำเนินงานลดลงและเพิ่มสูงขึ้นทุกปีตั้งแต่ปี 2526 - 2529 เนื่องจาก
 องค์กรมีกำไรสูงขึ้น (ภาพที่ 7)

ตารางที่ 24 อัตราส่วนทางการเงินของสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรรวมสามตำบล จำกัด ปี 2523-2529

	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
กำไรในกิจการดำเนินงาน	805,049.03	1,255,043.39	937,744.62	1,211,659.75	1,270,677.00	1,556,244.47	1,884,820.98	1,336,749.32
สินทรัพย์คงเหลือทั้งสิ้น	-	25,046,934.70	24,799,482.26	23,232,404.32	23,107,164.31	22,023,168.44	24,463,562.37	23,778,786.07
สินทรัพย์ปรายวงคงเหลือ	25,046,934.70	24,799,482.26	23,232,404.32	23,107,164.31	22,023,168.44	24,463,562.37	28,040,383.78	24,337,595.74
สินทรัพย์ซึ่งสิ้นตัวเฉลี่ย	25,046,934.70	24,923,205.28	24,015,943.29	23,169,784.32	22,565,166.33	23,243,365.41	26,251,973.08	24,093,185.91
อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์(ร้อยละ)	3.21	5.96	3.90	5.22	6.45	6.70	7.18	5.55
อัตราส่วนมาตรการ	3.42	5.42	3.42	3.42	3.42	3.42	3.42	3.42
ประเมินผล	ดี	สูงปานกลาง	สูง	สูงปานกลาง	สูงปานกลาง	สูงปานกลาง	สูงมาก	สูงปานกลาง

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรรวมสามตำบล

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐฯ

ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์มาตุภูมิ

Z = ค่าจริง

ภาพที่ 7 แสดงดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์มาตุภูมิและดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐฯ 2523 - 2529

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. อัตราส่วนวิเคราะห์ผลกำไร (Profitability Ratio) เป็นอัตราส่วน
ที่ใช้วัดผลตอบแทนที่ได้กับการลงทุนต่าง ๆ ของสหกรณ์ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนดังนี้

4.1. อัตรากำไรสุทธิ (Profit margin on sales) เป็นอัตราส่วน
ระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขายสุทธิที่ได้จะบอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาใดก็ตาม สหกรณ์สามารถ
หำกำไรสุทธิได้ร้อยละเท่าใดของยอดขาย หรือในทำนองเดียวกันกับที่วิเคราะห์อัตรากำไรสุทธิ อาจใช้กับ
กำไรขั้นต้นของสหกรณ์เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของการดำเนินงานหลาย ๆ ปีติดต่อกันจะแสดงถึงสมรรถภาพ
ในการบริหารงานได้มากขึ้น เช่น ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงแต่อัตรากำไรสุทธิลดลงตามระยะเวลา
เวลาเดียวกันจะสรุปได้ว่าอาจเกิดจากกำไรจากเมื่อก่อนเทียบกับยอดขายแล้วสูงขึ้น จึงควรพิจารณาว่ากำไรจาก
ในการบริหารงานและในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตรากำไรขั้นต้นลดลงตลอดระยะเวลาแสดงว่าอาจเกิดจาก
ต้นทุนสินค้าสูงขึ้น เมื่อเทียบกับยอดขาย อัตรากำไรสุทธิ ก็ยกเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \cdot \%$$

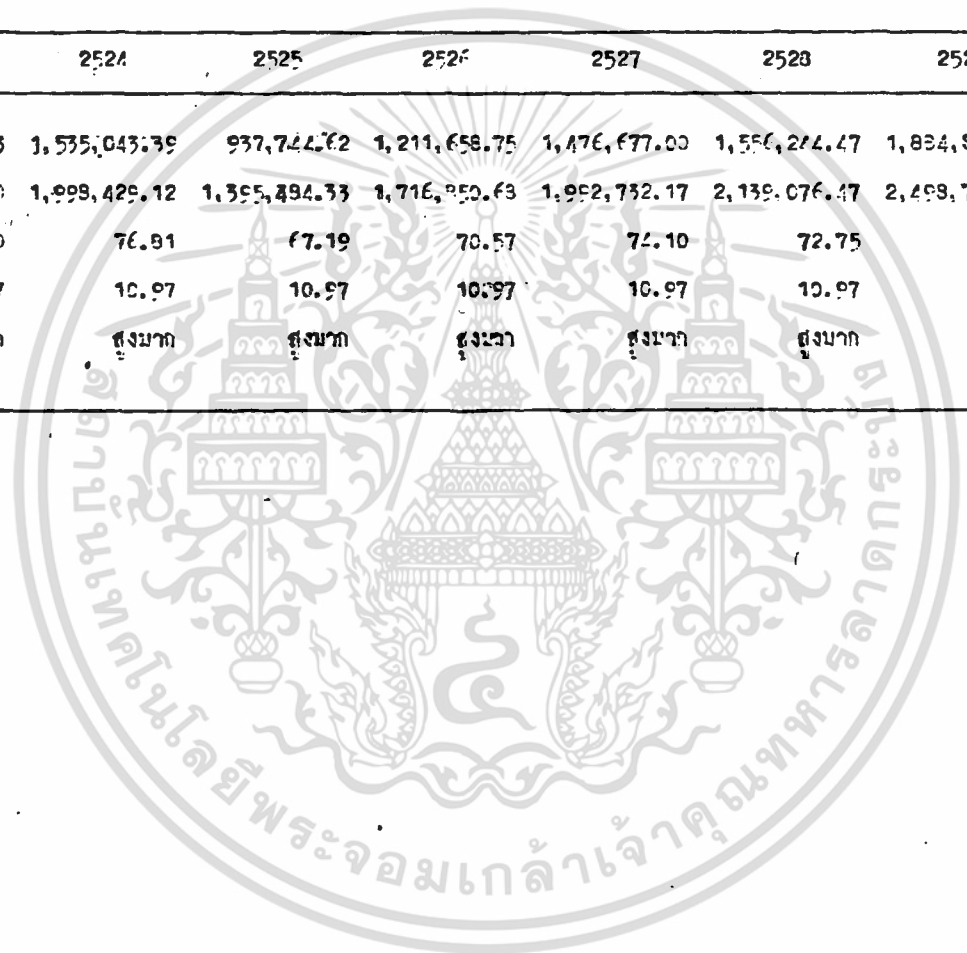
อัตราส่วนที่ใช้เปรียบเทียบ ร้อยละ 10.97

จากตารางที่ 25 แสดงอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ที่อัตรากำไรสุทธิสูงสุดเท่ากับร้อยละ
76.๘๙ ในปี 2524 และรองลงมาเท่ากับ 75.43 ในปี 2529 และอัตรากำไรสุทธิต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 67.19
ในปี 2525 ซึ่งในขณะที่อัตรากำไรสุทธิมาตรฐานของกลุ่มสหกรณ์ได้เท่ากับร้อยละ 10.97 สรุปผลการ
ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านคาว่าดี ค่าใช้จ่ายเงินได้กำไรสุทธิและการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ
มากเพราะค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยกว่ารายได้ของสหกรณ์ที่ได้รับ จากค่าเฉลี่ยอัตรากำไรสุทธิของ
สหกรณ์เท่ากับร้อยละ 73.24 แสดงว่าสหกรณ์มีผลกำไรได้ทั้งสิ้น 100 บาท เมื่อหักต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
แล้วจะเหลือเป็นกำไรสุทธิ 73.24 บาท (ภาพที่ 8)

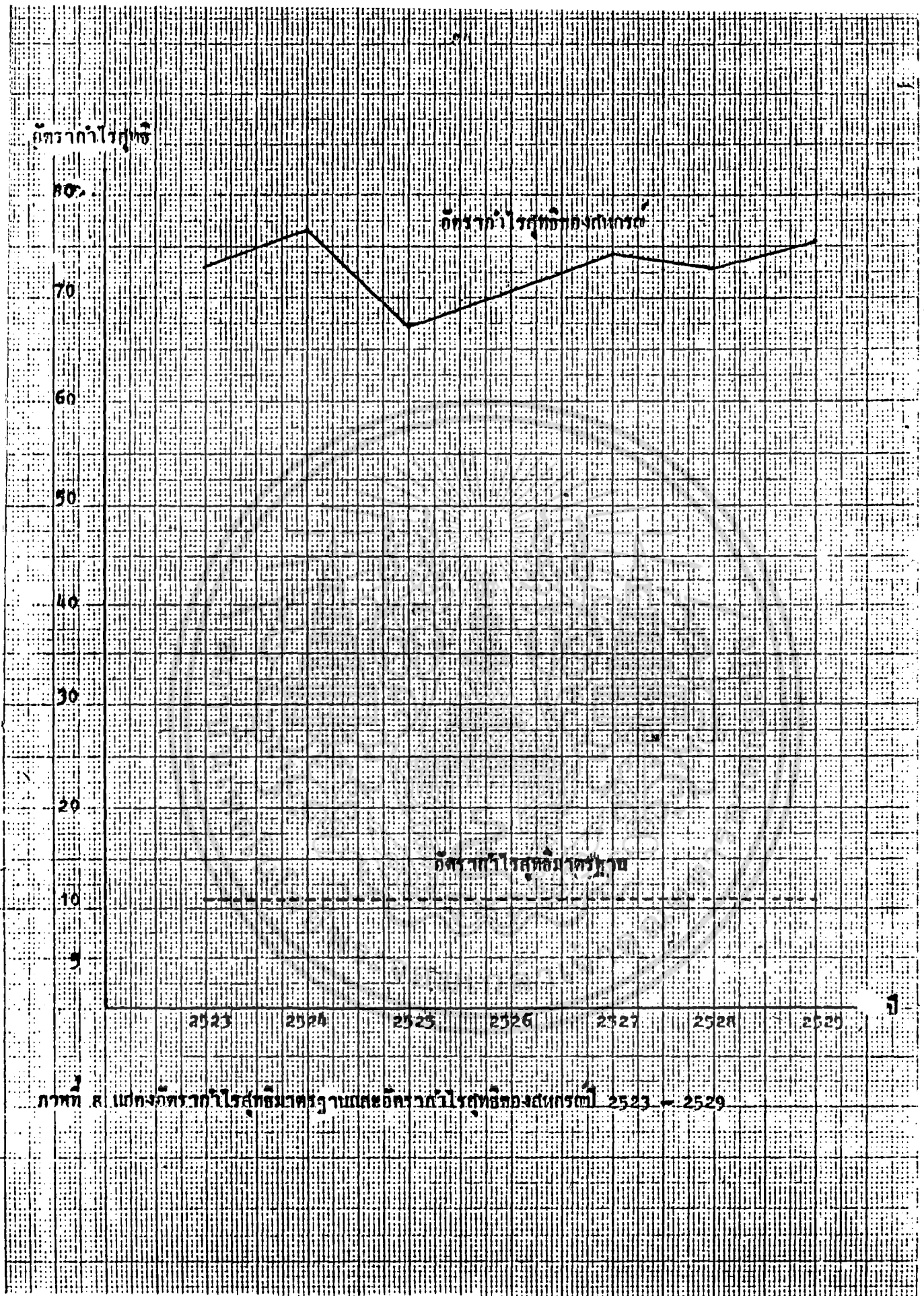
ตารางที่ 25 อัตราค่าโรยสารป้องกันแมลงศัตรูพืชด้วย จี.อี.อี 2523-2529

ปี	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
ค่าโรยสารป้องกัน	1,850,799.03	1,535,043.39	937,744.62	1,211,658.75	1,476,677.00	1,556,244.47	1,834,820.96	1,350,426.89
ราคาที่ดิน	1,165,422.40	1,999,429.12	1,395,494.33	1,716,850.63	1,992,732.17	2,139,076.47	2,499,735.38	1,843,818.65
อัตราค่าโรยสาร	73.00	76.81	67.19	70.57	74.10	72.75	75.43	73.21
อัตราส่วนมาตรฐาน(ร้อยละ)	10.97	10.97	10.97	10.97	10.97	10.97	10.97	10.97
ประเภท	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรวังน้อย จำกัด

๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on net worth) เป็น
 อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิประจำปีที่หักต้นทุนของส่วนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยการกู้ยืมที่สมาชิกคือ เงินสำรอง เงินสะสม
 ตามข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งกำไร/ขาดทุนสุทธิประจำปี ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาที่
 ผ่านมาส่วนการดำเนินงานกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของทุนหรือส่วนของผู้เป็นเจ้าของ ความสามารถในการทำกำไร
 ของกิจการอยู่ในอัตราเปอร์เซ็นต์สูงหรือต่ำ การที่อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงหรือต่ำจะชี้ให้เห็นถึง
 ประสิทธิภาพในการนำผลตอบแทนจากเงินลงทุนของส่วนการดำเนินงานว่าได้มากน้อยเพียงใด.

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น = $\frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของส่วนการดำเนินงานเฉลี่ย}}$ %

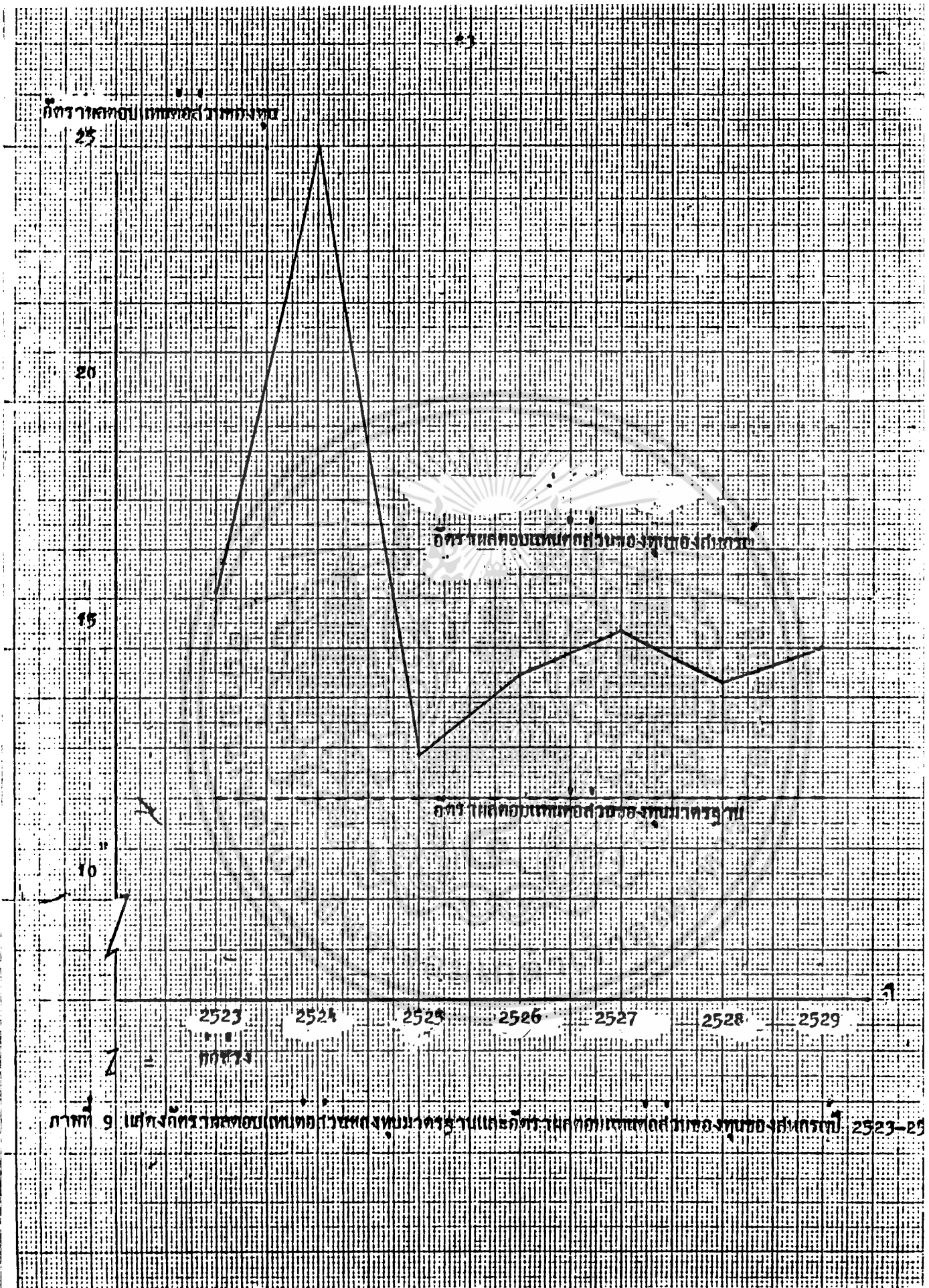
อัตราที่ใช้เปรียบเทียบ ร้อยละ 11.50

จากตารางที่ 26 แสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นถึงผลการวิเคราะห์ที่ออกมาจะ
 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานในกลุ่มธุรกิจสหกรณ์เล็กถึงกันทุกปี อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่สูงที่สุดเท่ากับ
 ร้อยละ 24.45 ในปี 2524 รองลงมาเท่ากับร้อยละ 14.84 ในปี 2527 และอัตราต่ำสุดร้อยละ 12.35
 ในปี 2525 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นทั้ง 7 ปีเท่ากับร้อยละ 14.79 หมายความว่าทุน 100 บาทกำไร
 เท่ากับ 14.79 บาท สาเหตุที่กำไรไม่สูงชันกันอย่างสม่ำเสมอเพราะบางปีกำไรลดลงแต่เงินทุนเพิ่มขึ้นอย่าง
 รวดเร็วจึงเพิ่มผลกำไรไม่สัมพันธ์กัน สรุปได้ว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่า
 มาตรฐานในกลุ่มธุรกิจเดียวกันทั้งนี้ เนื่องมาจากสหกรณ์มีรายได้สูงและต้นทุนค่าใช้จ่ายต่ำจึงมีความสัมพันธ์
 กับอัตรากำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์ทั่วๆ (ภาพที่ 9)

ตารางที่ 26 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ปี 2523-2529

ปี	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	เฉลี่ย
กำไรสุทธิประจำปี	850,799.03	1,535,043.39	937,722.62	1,211,658.75	1,276,677.00	1,556,242.47	1,834,820.98	1,350,426.39
ทุนของสหกรณ์รวม	-	5,446,893.81	7,110,404.20	8,078,733.32	9,295,329.07	10,605,391.07	11,967,420.75	8,750,695.37
ทุนของสหกรณ์ปลายงวด	5,446,893.81	7,110,404.20	8,078,733.32	9,295,329.07	10,605,391.07	11,967,420.75	14,037,017.73	9,505,334.28
ทุนของสหกรณ์ต้นปี	5,446,893.81	6,278,649.00	7,592,568.76	8,687,031.20	9,950,360.07	11,366,405.91	13,002,219.24	9,125,239.32
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	15.62	24.45	12.35	13.95	14.84	13.79	14.50	14.79
อัตราส่วนกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	11.50	11.50	11.50	11.80	11.50	11.50	11.50	11.50
ประเมินผล	สูง	สูงมาก	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด

ภาพที่ 9 แสดงอัตราการตอบแบบสอบถามทางตรงและอ้อมของทุกปีของสำนักงานตั้งแต่ปี 2523-25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๔

สรุปและข้อเสนองาน

สรุป

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบ้านค่าย จำกัด ในระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์ดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี จะเห็นได้จากการที่สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานสูงขึ้นทุกปี และทรัพย์สินของสหกรณ์มีแนวโน้มสูงขึ้น ขณะที่หนี้สินของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์เป็นอย่างดี นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรบ้านค่ายเรียกได้ว่าประสบความสำเร็จ คือ สหกรณ์ได้ดำเนินงานได้ผลสูงกว่ามาตรฐานของกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นอัตราส่วนสภาพคล่องสหกรณ์มีสภาพคล่องตัวสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าสหกรณ์มีทรัพย์สินหมุนเวียนสูงกว่าที่สินหมุนเวียน ส่วนทางด้านอัตราส่วนการเป็นหนี้ สหกรณ์ได้พัฒนาจากเดิมเป็นหนี้มาจนเป็นหนี้สุทธิจากเดิมสหกรณ์มีอัตราส่วนการเป็นหนี้สูงกว่ามาตรฐานกลุ่มมาก ทำให้ผู้ให้สินเชื่อรู้สึกไม่ปลอดภัยเพราะมีความเสี่ยงสูง สหกรณ์ได้ดำเนินงานมาจนถึงปัจจุบันอัตราส่วนการเป็นหนี้ หรือหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ลดลงจนต่ำกว่ามาตรฐานกลุ่มมาก และผู้ให้สินเชื่อก็ไม่มีความกังวลใจใด ๆ จึงสามารถที่จะให้เงินกู้ต่อสหกรณ์ได้ปกติ ส่วนทางด้านอัตราส่วนประสิทธิภาพของงานด้านการหมุนของสินทรัพย์ สหกรณ์จะต้องพัฒนาไปอีกมากเพราะประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ยังต่ำกว่ามาตรฐานของกลุ่ม สหกรณ์ต้องรีบเร่งแก้ไขโดยเพิ่มปริมาณธุรกิจให้มากขึ้น และดำเนินการตามผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สหกรณ์ดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพสูงกว่ามาตรฐานของกลุ่มในธุรกิจเดียวกัน ซึ่งจากข้อสรุปข้างต้นแสดงว่าสหกรณ์มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพทำให้สหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้า ปัจจุบันทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จนี้แหละจะกล่าวเป็นข้อ ๆ ใ้ต่อไปนี้

1. สหกรณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์ ตลอดจนสมาชิกของสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นงานการประสานงานการบริการแก่สมาชิกตลอดจนการไปเคารพศึกษาอบรมแก่สมาชิกของสหกรณ์
2. สหกรณ์มีทุนดำเนินงานสูงถึงแม้ว่าบางส่วนจะเป็นเงินกู้แต่ก็เป็นเงินกู้ที่ดอกเบี้ยต่ำ จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สหกรณ์ที่มีปริมาณธุรกิจที่ต่ำ หน้าที่สมาชิกสูง เช่น มีการนำปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช มาจำหน่ายให้แก่สมาชิก เป็นต้น
4. สมาชิก กรรมการและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนพนักงานผู้ควบคุมมีความเอื้อเฟื้อและสมัครสมานสามัคคีกัน
5. สหกรณ์ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์เป็นอทางดีในเรื่องเรื่องเร่งรัดที่ดิน การตรวจผลการใช้เงินกู้ การให้การศึกษอบรมแก่สมาชิก

ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะพัฒนาจนสามารถที่จะเรียกว่าประสบความสำเร็จแล้วแต่สหกรณ์ก็ยังมีข้อบกพร่องและข้อผิดพลาด อยู่บางบางส่วนถึงแม้สหกรณ์หาทางแก้ไข ซึ่งอาจจะสรุปได้หาเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้มีการรวบรวมผลผลิตขายแต่มีเพียงชนิดเดียวและไปเดี่ยวทั้งที่ปัจจุบันสมาชิกมีการปลูกพืช และสินค้าปะหลังแตกต่างกันกลางกลางคราๆ เนื่องจากสหกรณ์ไม่หาทางรวบรวมผลผลิต
2. ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จำหน่ายสินค้าหลักเพียงไม่กี่ชนิด คือปุ๋ยและยาฆ่าแมลง ซึ่งสหกรณ์จะหาสินค้าอื่นมาจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลประโยชน์แก่สมาชิก
3. ด้านการ จัดการและการวางแผนงานของสหกรณ์ จะเห็นว่าแผนงานของสหกรณ์จะกำหนดเป็นแผนระยะสั้นเพียงปีเดียว ซึ่งงานบางอย่างต้องการความต่อเนื่อง
4. การให้การศึกษอบรมแก่สมาชิก โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์อาจได้รับความรู้ไม่เพียงพอ คิดรู้เพียงงานเดียวที่จะทำให้สมาชิกไม่สามารถติดตามเหตุการณ์ปัจจุบันได้ทัน
5. ขาดการศึกษาและวิจัยสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น จึงไม่สามารถวางแผนปรับปรุง การประกอบอาชีพของสมาชิกให้ได้รับประโยชน์สูงสุด
6. ขาดการเผยแพร่เรื่องข่าวสารการตลาดแก่สมาชิกสหกรณ์

ข้อเสนอแนะ.

1. ธุรกิจการขาย สหกรณ์ควรรวบรวมผลผลิตที่เป็นผลผลิตหลักของสมาชิก คือมันสำปะหลัง และถั่วฝักยาว เพื่อให้ได้กำลังต่อรองกับพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าของโรงงาน ซึ่งจะช่วยให้ราคาผลผลิตของสมาชิกสูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒. อรุณกิจซื้อ สหกรณ์การจักหาวัสดุอื่น ๆ ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพทางการเกษตรมาจำหน่ายในภูมิภาค เพื่อผลประโยชน์และกำไรจะได้แก่ของสหกรณ์และมีผลถึงสมาชิกในการปันส่วนโลกที่ซึ่งสหกรณ์ต้องอธิบายให้สมาชิกเข้าใจ

๓. ด้านการวางแผน สหกรณ์ควรจะกำหนดแผนงานในระยะยาว เพื่อจะดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการทำงานได้ เนื่องจากมีเวลามากพอในการแก้ไข แต่หากเมื่อสหกรณ์ควรจะกำหนดทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาวควบคู่กันไป เพราะงานบางอย่างแผนงานระยะยาวอาจใช้ไม่ได้

๔. การไปการศึกษาดูงานแก่สมาชิกควรให้การแนะนำอบรมในหลาย ๆ ด้าน เช่น เทคโนโลยี การใช้เครื่องมือเครื่องจักรชนิดใหม่ การนำวิชาการใหม่มาใช้ในการผลิต หรือการใช้กลยุทธ์ในการตกบัตินั้นแก่ค่าคงกลาง เป็นต้น

๕. ทำการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นให้ละเอียด เพื่อวางแผนปรับปรุงการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้อง

๖. ควรแนะนำสมาชิกหรือศึกษารายการตลาดให้สมาชิกได้ทราบตามเป้าหมายประกาศของสหกรณ์เท่าไรก็ตามที่จำเป็น ทั้งนี้เป็นช่องทางหรือเครื่องมือแนะนำประกอบแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กัญญา สีเทียนธ. การส่งกรณี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิทย์กัญญา, 2526.

กรมส่งเสริมการค้า. การส่งกรณีในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : 2526.

กองวิชาการวางแผน. รายงานสถิติการเงินของส่งกรณีบริการ(2)ประจำปี 2528. กรุงเทพมหานคร : 2528.

* บุญเดิม ติระวัตรประเสริฐ. วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร : 2524.

ประสิทธิ์ มีภูมิภา. กฎวิเคราะห์ธุรกิจส่งกรณีและการวางแผน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์-
ไทยเดบเรชั่น, 2527.

ประสิทธิ์ มีภูมิภา. บทบาทการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชนบท.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยเดบเรชั่น, 2518.

สมัย รุ่งสุด. การส่งกรณี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพรา, 2526.

ส่งกรณีการเกษตรบ้านค้าย จำกัด. รายงานกิจการงคูลและงบกำไรขาดทุนปี 2523 - 2525.

สำนักงานพัฒนาการส่งออกบ้านค้าย จังหวัดระยอง. บรรณาส่งกรณีประจำปี 2528.

* อภิสาดิ เกษปริสา. การศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของส่งกรณีการเกษตรศรีประจันต์ จำกัด.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2528. *

* อมรศรี รอดบำรุง. การเงินเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2528. *

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรบ้านคำชะ อำเภอกันทรวิชัย วันที่ 30 มิถุนายน 2523-2529

ปี	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
ขาย/บริการ	4,542,744.20	6,178,103.00	4,042,136.00	3,391,119.80	3,489,145.65	4,076,756.25	6,228,421.66
หัก ต้นทุนขาย/บริการ	3,476,370.08	4,240,371.39	2,304,649.04	1,615,678.20	1,602,232.43	2,097,760.86	3,990,146.02
กำไรขั้นต้น	1,066,374.12	1,937,731.62	1,737,486.96	1,775,441.60	1,886,913.22	1,978,975.39	2,238,275.64
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	56,629.13	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	132,577.30
รวม	1,009,724.99	1,937,731.62	1,737,486.96	1,775,441.60	1,886,913.22	1,978,975.39	2,370,852.94
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	0.00	279,175.69	448,150.16	185,447.29	30,276.50	18,933.05	5,552.93
กำไรเฉพาะธุรกิจ	1,009,724.99	1,658,555.93	1,289,336.80	1,589,994.31	1,856,636.72	1,959,992.34	2,365,300.01
บวก รายได้อื่น	155,692.41	339,873.19	106,147.53	126,856.37	136,895.45	179,094.13	133,435.37
รวม	1,165,422.40	1,998,429.12	1,395,484.33	1,716,850.68	1,992,722.17	2,139,076.47	2,498,735.38
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินการทั่วไป	360,373.37	513,385.73	457,739.71	505,191.93	516,055.17	582,332.00	613,914.40
กำไรทั่วไป	805,049.10	1,485,043.39	937,744.62	1,211,658.75	1,476,677.00	1,556,244.47	1,884,820.98
บวก รายการพิเศษ	45,750.00	50,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
กำไรสุทธิประจำปี	850,799.03	1,535,043.39	937,744.62	1,211,658.75	1,476,677.00	1,556,244.47	1,884,820.98

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรบ้านคำชะ อำเภอกันทรวิชัย

งบดุลเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรวิชนาลัย จำกัด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2523-2529

รายการ	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
ทรัพย์สิน							
ทรัพย์สินหมุนเวียน							
- เงินสดและเงินฝากธนาคาร	318,645.08	148,753.07	96,192.93	57,680.08	81,355.63	2,979,527.53	<u>934,999.45</u>
- เงินสดชำระระหว่างทาง	0.00	0.00	0.00	300,000.00	0.00	0.00	0.00
- ลูกหนี้							
การค้า	1,074,938.00	736,241.00	378,718.00	374,423.00	267,144.00	160,993.00	91,555.00
เงินกู้	22,491,800.00	21,498,900.00	20,309,915.00	19,864,175.00	18,944,428.00	18,748,867.00	24,757,492.00
อื่น ๆ	55,890.00	73,390.00	2,500.00	2,500.00	2,500.00	0.00	0.00
รวมลูกหนี้	23,622,628.00	22,308,531.00	20,791,133.00	20,241,098.00	19,214,099.00	18,909,860.00	24,849,047.00
หัก หนี้สงสัยจะสูญ	192,832.70	294,376.35	500,217.00	399,423.00	292,144.00	160,993.00	<u>91,555.00</u>
ลูกหนี้สุทธิ	23,439,795.30	22,015,154.65	20,290,916.00	19,841,675.00	18,921,928.00	18,748,867.00	<u>24,757,492.00</u>
คอกเก็บเงินฝากกลางรัฐ	337,627.70	1,421,128.70	2,056,160.00	2,201,951.00	1,916,908.00	1,495,309.00	1,228,759.00
หัก หนี้สงสัยจะสูญ	16,891.39	71,206.44	102,803.00	124,814.67	124,814.67	95,190.15	<u>87,735.95</u>
คอกเก็บเงินฝากกลางรัฐสุทธิ	320,746.31	1,352,922.26	1,953,352.00	2,077,136.33	1,792,093.33	1,390,118.85	<u>1,141,023.15</u>
สินค้าคงเหลือ	46,692.10	403,921.22	54,847.20	17,221.00	127,366.00	180,244.25	94,666.57
หัก สิวของสินค้าคงเหลือขาดหาย	270.00	270.00	5,294.20	0.00	0.00	0.00	<u>0.00</u>
สินค้าคงเหลือสุทธิ	46,422.10	403,651.22	49,553.00	17,221.00	127,366.00	180,244.25	94,666.57

งบดุลโรงเรียนโพธิสารวิทยาคาร จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปี ๖๖ มีคาบ ๒๕๒๕-๒๕๒๖ (ต่อ)

รายการ	๒๕๒๕	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
เงินสดในมือ	5,691.70	6,521.90	5,917.50	6,173.00	5,747.00	6,423.00	9,305.00
ทรัพย์สินหมุนเวียนอื่น	0.00	0.00	0.00	9,107.00	24,659.00	52,350.00	71,075.00
รวมทรัพย์สินหมุนเวียน	24,171,300.49	23,527,003.00	22,395,031.43	22,307,997.41	20,953,647.90	23,357,541.63	24,963,413.17
ทรัพย์สินถาวร-สุทธิ							
ที่ดิน	205,520.00	205,520.00	205,520.00	205,520.00	503,520.00	503,520.00	503,520.00
สิ่งปลูกสร้าง	531,527.50	504,299.97	479,325.11	451,919.23	422,653.15	453,431.90	422,071.10
ยานพาหนะ	56,000.00	32,500.00	24,500.00	31,500.00	19,201.00	14,401.00	5,601.00
เครื่องมือสำนักงาน	23,116.31	26,285.90	27,711.63	20,239.42	17,146.33	27,447.34	29,777.51
รวมทรัพย์สินถาวร	816,169.81	774,705.86	737,117.09	711,329.70	967,520.48	1,004,020.74	969,969.61
ทรัพย์สินอื่น	99,470.10	93,073.40	100,255.80	87,833.20	102,000.00	302,900.00	102,000.00
รวมทรัพย์สิน	25,046,934.70	24,799,432.26	23,232,404.32	23,107,164.31	22,023,169.44	24,463,562.37	23,020,393.78
หนี้สินและฐานของสหกรณ์							
หนี้สินหมุนเวียน							
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืม	12,113,765.99	15,695,746.63	13,292,942.90	12,492,356.41	9,373,322.34	10,937,390.20	12,115,573.29
ส่วนของหนี้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	0.00	0.00	0.00	10,000.00	20,000.00	19,973.03	0.00
เจ้าหนี้การค้า	523,906.13	1,072,797.71	779,873.99	0.00	137,644.00	0.00	0.00
เงินรับฝาก	765,711.23	754,377.39	901,240.09	1,125,012.57	1,159,391.67	1,013,953.53	1,322,379.15
ค่าจ้างพนักงานสหกรณ์	20,000.00	0.00	5,000.00	0.00	5,000.00	0.00	0.00

งบดุลเปรียบเทียบของสหกรณ์การเกษตรวิสาหกิจ จำกัด ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2521-2529 (บาท)

รายการ	2521	2524	2525	2526	2527	2528	2529
เงินสดและเงินฝาก	44,356.36	22,255.36	20,000.36	11,125.21	44,802.21	367,232.29	331,777.47
รวมหนี้สินหมุนเวียน	19,467,739.71	17,545,127.14	14,993,057.94	13,632,474.59	11,240,150.72	12,237,555.15	13,769,735.41
หนี้สินระยะยาว							
เงินกู้ยืมระยะยาว	100,000.00	100,000.00	100,000.00	90,000.00	20,000.00	70,000.00	55,765.54
รวมหนี้สินระยะยาว	100,000.00	100,000.00	100,000.00	90,000.00	20,000.00	70,000.00	55,765.54
รวมเงินอื่น	32,301.18	43,390.52	55,613.16	33,360.65	67,626.65	137,576.47	177,765.10
รวมหนี้สิน	19,600,040.89	17,688,517.66	15,153,671.00	13,911,835.24	11,417,777.37	12,356,131.62	14,003,366.05
ทุนของสหกรณ์							
ทุนเรือนหุ้นที่ชำระโดยมูลค่าคง	2,974,250.00	3,371,750.00	3,511,300.00	3,335,700.00	4,070,000.00	4,216,350.00	5,136,200.00
หัก ทุนสำรองเงิน	0.00	0.00	650.00	1,050.00	12,200.00	0.00	0.00
	2,974,250.00	3,371,750.00	3,511,150.00	3,334,650.00	4,058,000.00	4,216,350.00	5,136,200.00
เงินสำรอง	1,150,759.00	1,612,377.19	2,244,683.33	3,332,969.00	4,226,163.45	4,992,205.66	5,700,120.13
ทุนสะสมจากกำไรระยะสั้นและอื่นๆ	462,085.62	561,233.62	755,150.62	366,050.62	1,014,550.62	1,169,260.62	1,235,776.62
กำไรสุทธิประจำปี	350,799.03	1,535,243.39	937,744.62	1,211,653.75	1,476,677.00	1,556,244.47	1,934,320.53
รวมทุนของสหกรณ์	5,446,393.91	7,110,354.20	7,272,733.32	8,295,329.07	10,605,321.07	11,967,120.75	14,337,017.73
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	25,046,934.70	24,798,871.86	23,272,404.32	23,107,164.31	22,023,108.44	24,463,562.37	28,340,383.78

ที่มา สหกรณ์การเกษตรวิสาหกิจ จำกัด